

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

A. Gr. b.

2329.

a. g. b. 2329

~~1699~~

Morchopulus

<36604377700010

<36604377700010

Bayer. Staatsbibliothek

MANUELIS MOSCHOPULI

CRETENSIS

OPUSCULA GRAMMATICA.

MANUELIS MOSCHOPULI

CRETENSIS

OPUSCULA GRAMMATICA

**IN QUIBUS ET DE USITATA GRAECIS EX OMNI
AEVO DIPHTHONGORUM PRONUNTIATIONE.
DOCTRINA INSIGNIS.**

E C O D I C E

**NUPER IN BOHEMIA REPERTO
NUNC PRIMUM EDIDIT GRAECE**

**PRAEFATIONEM CUM DIATRIBE LITERARIA DE MOSCHOPULIS
ET ANIMADVERSIONES SUAS ADIECIT.**

FRANCISCUS NICOLAUS TITZE,

**AA. LL. ET PHILOSOPHIAE DOCTOR, HISTORIARUM IN CAES. REG.
CAROLO-FERDINANDEA UNIVERSITATE PRAGENSI PROFESSOR P. O.**

L I P S I A E,

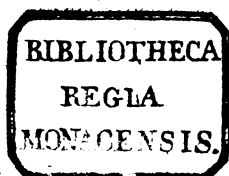
APUD CAROLUM CNOBLOCH.

P R A G A E,

APUD JOSEPHUM KRAUSS.

1 8 2 2.

HC

P r a e f a t i o.

Rationem redditurus, cur opuscula grammatica, quae parvo hoc volumine continentur, editione haud quaquam indigna censuerim, primum omnium necesse est, ut aperiā, quemadmodum ea, quae cum tot aliis incuria hominum penitus intercidere periclitabantur, fortunato detecta in manus meas pervenerint. Accepta illa ferimus Viro cum primis erudito *Wenceslao Hanka*, de lingua et literatura Bohemica novissimis temporibus juxta populares alios optime merito. Qui cum operam daret, ut illi per diversas patriae regiones libri veteres, bohemica lingua conscripti, sedulo investigarentur ac coëmerentur, factum est, ut Reginaehradeciū antea abhinc duobus in domo privata praeter libellos alios et Codex manu scriptus graecus reperiretur, ceterisque ibidem coëmtis volaminibus gratum Equior accederet. Is cum titulo careret, unde dignosci auctor posset, resolutaque situ compagine, disiectis

atque inter se commutatis plagulis, turbato aliquantum contextus ordine, negotium facesseret aliis, quibus inspiciendus tradebatur, obtulit eum mihi possessor humanissimus, quippe qui sciret me tum temporis in edendo Aristotelis libro *περὶ ζωῆς φύσεως* occupatum, permisitque, ut eo uterer pro luitu meo, ac si qua in eo deprehenderem publicatione digna, ea, transsumto in me editionis labore, publici juris facerem. Grata mihi erat tum statim fiducia viri benevolentissimi; gratior etiam, postquam oblatus Codicis pretium penitior adhibita lustratione apparere coeperat.

Est Codex ille bombycinus seu chartaceus, formae quaternae minoris, seculi Chr., quantum ex scripturae proprietate coniicere licet, XIVti aut XVti, et haud dubie apographum. Prima quaeque quaternionum quinionumque folia in margine inferiori ad dextram literis *α. β.* etc. a scriba conspiciuntur signata. Quae signatura cum ter ab *α* incipiat, prodit, apographum istud ex singulis partibus, una eademque manu descriptis, paulatim coaluisse in unum corpus, quod, possessor antiquus dispesci sibi a biblioepaga iussit in duo volumina, ita, ut volumen prius ex pluribus partibus constaret ab *α* incipientibus. Ut enim id nunc habemus, duae sunt tales partes, quarum anterior comprehendit quaterniones *α. β.* et ternionem *γ.*, posterior

quaterniones α . β . γ . δ . Foliorum hujus voluminis summa nunc 52, sed erant olim folia 54, quorum tamen unum, et quidem posterioris partis initiale, quod auctoris nomen in medio, cetera album, ostendisse conicio; forfice penitus fere abscissum; alterum, quaternionis γ postremum, usque ad exigua duo fragmenta chartae ab interiori margine exstantia, delaceratum. Videtur autem et ab initio prioris partis, si non major aliqua labes accidit, deesse saltem unum folium, quia nec ibi visitur titulus prodens auctoris nomen. Illud certum, has partes uno separato volumine priore fuisse conclusas, idque apparet partim ex ipsa compaginis a tergo hic ibi resolutae structura, partim ex postrema pagina fuscior ac squalidior reddita, ex quo volumen hoc tegumentis suis, ut videtur, ligneis privatum est, cujus vestigia postrema illa pagina, praesione paene laevigata, adhuc manifesto ostendit.

Alterum volumen, quod aequae suis tegumentis caret, constat quinionibus septem et una dyade, procedentibus ab α usque ad η . ostenditque folia 74, quorum ultimum vacuum. Deest a fronte titulus, quem tamen in singulari folio olim perscriptum fuisse opinor cum nomine auctoris illorum opusculorum, quae ab initio hujus voluminis leguntur, sicut deinceps plenissimus titulus visitur *Michaelis Syngeli*, cujus Syntaxis posteriorem hujus

voluminis partem usque ad finem insinuat. Ceterum duo ista volumina, unum quodammodo corpus constituentia, neque forma neque scriptura, quae quidem a prima manu est (nam paucula quaedam in postremis singularum partium foliis et in marginibus serior manus adscripsit) nihil fere inter se differunt, nisi quod in priori volumine quaevis pagina plena 24 versus seu lineas, in posteriore vero paulo ampliore 25 ostendit; tum, quod ibi charta per quaterniones, hic autem per quiniones dividitur. Literae graecae in utroque minusculae, praeter capitum, sectionum et saepe lemmatum initiales, quas non forma solum majuscula, sed et minii seu rubricae color, sicut inscriptiones, quae tamen minutis literis scriptae, distinguit. Compendia scripturae non quidem nimia, sed in his vetustiora non pauca, qualia in graecis MSS. inde ab seculo Chr. X. occurrere solent. Jota subscriptum non semper, saepius tamen adhibitum: at eadem vocalis in vocibus, sicut et *v*, punctis duobus supra juxta se positus perpetuo signatur. Duo *ϑϑ* spiritibus carent. Verba pro consuetudine scribarum adeo arcte juxta se collocata, ut saepissime discerni non nisi ope spirituum et accentus possint, in quibus ipsis tamen, sicut et in singulis quandoque literis vocalibus scribendis, corrupta jam seculo Chr. XIV. quarundam pronuntiatione, aurium magis quam oculorum ductui obtem-

peratum patet, ut hinc conicias, alio dictante, aliis scribentibus, ejusmodi Codices, qualis hic noster est, esse confectos. Sed de his exempla in Notis praestamus, et satis jam de forma, ut aliquando ad ipsam rem accedamus.

Continentur toto hoc Codice scripta mere grammatica duorum maxime, ut nunc affirmare licet, auctorum, *Manuelis Moschopuli* illius *Cretensis*, Grammatici sua aetate, quam in adiecta Diatribe de Moschopulis accuratius, ac adhuc factum, determinavi, percelebris, et *Michaëlis Syngeli*, aetate haud paulo majoris, nec minus inter doctissimos grammaticae artis scriptores celebrati: quorum exquisita opuscula, quisquis sibi hunc Codicem primus comparavit, in unum quasi corpus consociata, ut junctim legerentur, habere voluit. Ex his Syngeli syntaxis satis nota est, utpote olim jam pluries typis vulgata. Moschopuli vero opusculorum, quae Codex noster praebet, non nisi exigua pars typis descripta innotuit; cetera pleraque, quae qualiaque hic damus, ne visu quidem, aut saltem non satis animadversa in alio quopiam Codice, nedum typis mandata a quoquam, ex iis, qui de his rebus scripserunt, Montfauconio imprimis et Fabricio, didicimus. Debent autem esse in pretio haec opuscula non solum propter Moschopuli ipsius in re grammatica acre iudicium, sed vel potius propterea, quod constat,

Grammaticorum vetustiorum, eorumque maximorum, Apollonii Dyscoli ejusque filii Herodiani, Tryphonis, Hephaestionis, Dionysii Thracis, Syngeli aliorumque diligentiorum scrutatorem exstitisse neminem, ~~quam~~ Moschopulum illum Cretensem, ut qui nobis in scriptis suis illorum doctrinam unus fere quam sincerissime conservavit, suisque observationibus adauxit. Non itaque immerito tanti viri incognitas hactenus opellas, quas Codex noster offert, omni adhibita cura studemus jungere majoribus illis scriptis, quae pridem sub ejus nomine vulgata doctorum manibus teruntur.

Incipit autem primum volumen nostri Codicis a tractatu cum inscriptione rubra, *περὶ ἀντωνυμιῶν* i. e. *de Pronominibus*, qui occurrit prorsus ad verbum in opere Moschopuli, *Περὶ ἀρεθῶν*, notissimo, quod olim Robertus Stephanus ex MSS. Regiae bibliothecae Parisiensis a. 1545. 4. totum splendide edidit, ubi, quae Codex noster ex suis fontibus praebet, pag. 11—17. leguntur. Deinceps, tribus modo versibus transitis, sequitur ex eodem opere excerptus tractatus *περὶ ἄρθρων* i. e. *de Articulis*, qui in impresso Stephani Moschopulo habetur pag. 17. 18. Tertius huic tractatus adjungitur, *περὶ προθέσεων* i. e. *de Praepositionibus*, ibidem occurrens pag. 23—36. Quo rite finito, adnectitur absque omni inscriptione, quasi in additamentum, doctrina de Comparativis et Superla-

tivis desumta ex eodem Moschopuli opere, a verbis, τιμιώτατος τὸ ω μέγα usque ad λαμπρότατος καὶ ἕτερα, sicut habes in Steph. edit. pag. 74. Tum vero succedit doctrina de Adverbiis item sine inscriptione, a verbis ἀσπρόως παῖον τῶν ἐπιρρήμάτων; usque ad μάταιον, μέγα, sicut ibidem pag. 19. 20. Huic adiicitur, si transeas in Stephani editione 9 versus, pars quae ibi sequitur de diphthongis in praeterito aliquo mutabilibus, Ἰστέον — ὅλον οὐρῶ οὐρόν. Itaque cuncta haec ex vetustiori aliquo Codice, qui continebat Moschopuli opus περὶ σχεδῶν, excerpta, in nostrum Codicem transierant. Quibus, quod paginae postremae satis ampla pars vacua relicta erat, paulo minori scriptura, adhibitis compendiis frequentibus, scriba adnexuit duos tractatulos, περὶ σολοικισμοῦ et περὶ βαρβαρισμοῦ. Prioris initium, Σολοικισμὸς ἢ ἀπὸ τοῦ Σόλωνος, ἢ ἀπὸ τοῦ σώου λόγου αἰσχυρὸς. περὶ γένους, ὡς, κλυτὸ (sic) Ὑποδάμεια etc. Solo indicio speciei et adiecto exemplo doctrina brevis procedit. Barbarismi absque ulla definitione genera cum exemplis proponuntur. Ultimae tres lineae ostendunt: Τί ἐστι λέξις; συμπλοκὴ στοιχείων· ὑπάλληλος· ἐκφορὰ· ὅφ' ἕνα τόνον καὶ ἐν πνεῦμα ἀδιαστάτως ἐκφερομένη ἐν ἀπλοτήτι ἢ συνθέσει. His igitur insumitur voluminis prioris pars prima, constans, ut supra dixi, quaternionibus α. β. et ternione γ. seu foliis 24. Transeundam totam istam partem, jure credo, censui, utpote nihil

offerentem, quod non jam impressum legi possit. Nam et de Barbarismo et Soloecismo pleniora quaedam opuscula vir summus Valckenaerius cum Ammonio suo Lugduni Batav. 1739. 4. publicavit, ex eodem cum nostris fonte, Herodiano nempe, ut Villoison Anecd. Gr. II. pag. 175—178 probavit, derivata, et a serioribus Grammaticis pro modo operum suorum, jam latius, jam astrictius proposita.

At hinc jam altera pars voluminis prioris, post abscissum, ut memoravi, folium, quod fortasse olim nomen auctoris ostenderat, in sequenti gerit rubram inscriptionem, *περὶ νέας γραμματικῆς*, quam insequitur atramento scriptus plenior titulus, *Ἐπιτομή νέα γραμματικῆς* etc. ut in hac nostra editione vides. Magnum me cepit gaudium, cum prima vice inciderem in hunc titulum, videremque propositum jam operis Librum primum, et expectarem, ut hunc porro ceteri Libri insequerentur. Sed aliter evenit, nec nisi primus Liber inventus, eximius quidem, et qui desiderium ceterorum vehementius accenderet, adeo plenus est doctrinarum exquisitissimarum, quae stilo cultissimo exhibentur. Ac primum quidem, cum, quae de literarum graecarum successiva inventionem, deque earundem enuntiatione ac discrimine, de ratione syllabarum, de dictione ejusque passionibus ibi traduntur, avide percurrerem, putabam me librum aliquem ex desideratis Apollonii Dyscoli aut Herodiani legere, donec in

doctrinae capite de Prosodia, et quidem in expositione canonum universalium de Spiritibus adverterem ab auctore nostro laudatos ultro Herodianum et Tryphonem, a quibus illi in pauculis etiam recedere visum. Tum vero jam in postremo libri capitulo, de Interpunctione, exempla ibi adducta auctorem hominem Christianum clare loquebantur. Eximia maxime est in hoc Libro doctrina de recta atque ex omni aevo usitata Graecis diphthongorum pronuntiatione, quam adeo clare ac distincte expositam frustra in cunctis aliis Grammaticorum veterum scriptis, quae ad nos pervenere, quaeras, ut vel propter hoc unum mereatur hic Liber a doctis universis cognosci. Patet hinc, Erasmum Rotterodamum, insistentem veterum vestigiis, saltem veriora docuisse, quam Reuchlinum Graecos recentiores unice sequentem. Verum ne Erasmus quidem in cunctis metam attigit. Quae enim de pronuntiatione diphthongi *ei* a nostro auctore traduntur, quam Erasmus cum *ai* et *oi* una in classe censet, prorsus diversa sunt; ex quibus conficitur, hanc diphthongum veteribus Graecis nunquam sonasse *ei*, sed de consuetudine merum auditum esse *e*, id est, *ε*, cui literae vocali Graeci, etiam recentiores, quo tractionem ejus pronuntiationem indicarent, jota non quidem subscribebant, sed sicut vocali *v*, adscribebant, tametsi id in *ei* de regula nunquam audiebatur praeter sonum literae *ε*, qui in hac diphthongo praeval-

lebat, nec patiebatur exaudiri *i*, quod diphthongis aliis, veluti *ae* et *oi* quodam modo inerat, distincte atque apertissime in sola *ui* juxta *v* pronuntiabatur. Atqui sic auctor noster confirmat et simul interpretatur sententiam P. Nigidii, Grammatici juxta Varonem inter Romanos eruditissimi, qui apud Gellium Noct. Attic. XIX, 14. legitur scripsisse: „*Graecos non tantae inscitiae arcesso, qui ov ex o et v scripserunt, quantae qui u ex e et i. Illud enim inopia fecerunt; hoc, nulla re coacti.*“ Poterant enim ex judicio Nigidii pro *u* solum *e* scribere, quoniam in pronuntiatione haec sola litera exaudiebatur: at in *ov* exprimendo, quod fere sicut Latinum *u* sonabat, propria et singulari litera destituti, coacti duplicem vocalem, sonum illum fere efficientem, usurpabant. Sed non est hic locus scribendi in doctrinam nostri auctoris commentarii, quem alii haud dubie plurimi praestabunt. Illud tamen monuisse non insuper erit, ut sobrie expendat verba auctoris nostri, quisquis interpretari ea praesumet, ne super diphthongorum pronuntiatione novae inter doctos viros rixae et factiones oboriantur. Nobis nunc de auctore hujus Libri pauca dicenda videntur. Eum non esse alium, quam eundem Manuelem Moschopulum, cujus ex opere *περὶ σχεδῶν* praecedentes in Codice nostro particulas vidimus, vel hinc elucet, quod in Opere *τῶν ἐρωτημάτων βραχυθέντων παρὰ τοῦ Μανουὴλ Μοσχο-*

πόλον, ut illud post alios Walderus Basileae 1540. 8. typis impressit, prima pars pag. 1—7., si ordinem rerum non parum immutatum excipias, nil aliud refert, quam abbreviatum seu in compendium per quaestiones et responsiones redactum Epitomes nostrae librum primum. Omissa sunt in illis Erotematis cuncta, quae profundiorē artis doctrinam in nostro Libro exhibent, nec nisi levissima quaeque et pueris instituendis apprimē necessaria servata brevissimeque exposita, ut dubites, an illud Ἐρωτημάτων βραχυθέντων, seu ut antiquior editio sine an. loc. typ. curata refert, διορθωθέντων, opus ab ipso auctore sic concinnatum sit: qua de re pluribus agentem me in sequenti Diatribe de Moschopulis observabis. Hac de causa praeter argumentum ex illo opere petitum, circumspicienda et argumenta alia erant, quibus Libri nostri auctor Moschopulus sine controversia probaretur. Et ecce! Macarius ille Chrysocephalus, seculi Chr. XIV. fere medii scriptor, testante Fabricio Bibl. Gr. Tom. VII, p. 775 ed. vet. ac confirmante id Villoisonio Anecd. Gr. II, p. 5. in operis sui, quod ipse Magnum Alphabetum nuncupavit, nos Catenam in Lucae Evangelium vocare solemus, quodque ineditum adhuc in multis diversarum bibliothecarum MSS. habetur, limine ait, se multifarias vocabuli λόγος significationes, quas ibi profert, ex *Manuele Grammatico* desumtas transtu-

lisse in suum librum. Haud dubie depromsit has Macarius ex Epitomes Moschopuli Libro, quem hic edimus, ubi Cap. 5to recensitas omnes reperies. Nec debet nobis injicere scrupulum, quod easdem fere ab initio Syngeli Syntaxeos jam expositas cernimus. Sumsit eas Moschopulus a Syngelo, nec ad verbum prorsus, sed brevius alioque ordine proponit. Macarius autem eas se, non ex Syngelo, sed ex Manuele Grammatico, i. e. ex nostro Moschopulo, quem coaevi ejus non nisi Manuelem Grammaticum aut Manuelem Cretensem nuncupare solebant, ait depromsisse. Itaque jam validum habemus argumentum, Libri nostri auctorem non alium esse, quam illum ipsum Cretensem, quem in Diatribe nostra probamus longe post Syngelum, sed aliquanto ante Macarium floruisse. Nequaquam vero hic de aliis Manuelibus e. g. Chrysolora etc. cogitandum, qui partim post Macarium vixere nec in suis scriptis de variis vocabuli λόγος significationibus egere. Praeterea non parum confirmatur nostra haec de auctore Epitomes Moschopulo lata sententia, quod Godof. Henr. Schaeferus ad calcem Gregorii Corinthii de Dialectis Lipsiae 1811. 8. editi, tractatum quoque *περὶ τῶν παθῶν τῆς λέξεως* ex medio Codice Parisino 2662. publici juris fecit, quem eundem in Cod. Darmstadensi haberi asseverat sub titulo, *Περὶ τῶν παθημάτων τῶν λέξεων Κρητοῦ Μανουὴλ τοῦ Μοσχοπούλου*. Idem nomen prae-

ferunt et alii Codd., in quibus hic tractatus, Parisini ac Florentini. Consentit tractatus ille cum Epitomes nostrae capite 5to, in quo etiam *περὶ παθῶν λέξεων* agitur, nisi quod haec doctrina in nostro Libro aliquanto succinctius, nec prorsus eodem ordine traditur. Habet quidem haec materia communem fontem Tryphonem, unde seriores grammatici fere omnes hauserunt: attamen cum Epitome nostra et stilo et habitu concordet cum tractatu illo, quem Schaeferus publicavit, ut penitus sentias, ejusdem scriptoris foetum esse utrumque, necesse est, Moschopulum aut breviorē illam doctrinam, quam Epitome exhibet, serius in peculiari schedio dilataasse; aut ex prius emissio latiore schedio arctiorem tractatum hunc intexuisse Grammaticae suae. Addamus et illud. Erat Moschopulus noster ex illis auctoribus, quos Schedographos vocant, sua aetate facile princeps: propterea et ejus doctrinam de Prosodia, quae, brevior fortasse ab ipso reddita, in Libri nostri cap. 6to legitur, vel potissimum indigitatam credo ab auctore Lexici illius *περὶ πνευμάτων*, quod cum Ammonio suo e Cod. Voss. edidit Valckenaerius Lugduni Batav. 1739. 4. Quamvis enim in titulo tantum legatur, *ἐκ τῶν Τρύφωνος, Χοιροβοσκοῦ, Θεοδωριτοῦ, καὶ ἑτέρων*, tamen in ipso textu pag. 219. collector hujus Lexici apertis verbis provocat etiam ad illos auctores, qui *σχέδας* seu *σχέδια*, i. e. opuscula ex tempore,

et quasi tumultuario opere scripta, ediderunt; cum ait, ἀλλὰ καὶ ἐν πολλοῖς τῶν σχεδεδότων (sic enim ibi legendum, ut subintelligatur βιβλίων aut γραφῶν) τὸ ἔργον δασυνόμενον εὔρον. In his autem tractatus Moschopuli de Prosodia, quod vel levis comparatio nostri Libri cum illo Lexico doceat, primarium aliquem locum merebatur, ut mirum sit, hujus viri in illo Lexico nomen non occurrere, cum tamen pag. 241 Muzalonis cujusdam ignoti hominis, nisi forte tutorem Johannis filii, quem Theodorus Lascaris II. Imp. impuberem reliquerat, intellectum velis, fiat mentio in verbis, quae ad hunc modum sunt emendanda, τὸ οἰμῶζω, δασυνόμενον εὔρον ἐν σχέδι τοῦ Μουζάλωνος etc. Transiit fortasse Moschopuli nomen collector parvi illius Lexici, quod observavit, hausisse eum pleraque de prosodia ex Tryphone et aliis, sicut in ejus doctrina de Syllaba cap. 4to illa, quae agunt de longa, brevi et communi syllaba, prorsus fere concordant cum Dionysii Thracis parva grammatica. Sed jam satis per ea, quae adduxi, credo demonstratum, Epitomen nostram alium auctorem agnoscere neminem, quam Moschopulum; et nobis ad ulteriora porro sine mora pergendum.

Excipit hunc Librum tractatus περὶ μέτρων i. e. de *Metris*, conjunctus fere scriptura cum illo Libro, quamvis ad eum nihil pertineat. Sitne ille ex alio Libro Epitomes desumptus, quoniam auctor ipse in

primo, et quidem cap. 3tio apertis verbis promittit, se in hoc opere etiam de Pedibus acturum, pro certo affirmari non potest: quamvis non dubitem, quin contenderit Epitomen suam per plures Libros deducere. Sed de hoc Codices Moschopuli, in diversis bibliothecis adhuc latentes, consulendi: nec enim inde, quod in nostro Cod. non plures Libri habentur, omnino jam sequitur, non plures exstare, et indicium quoque Libri secundi in aliquo Codice exstantis invenimus, de quo in Diatribe agetur. Praeterea in describendis hujusmodi Grammaticorum operibus scribae non raro emtorum optatis se accommodabant. Legebantur cum pueris primum initialia alicujus grammaticae, quibus annectebantur quasi in praeexercitamentum alia quaedam minuta opuscula, sicut fere in partibus nostri Codicis factum apparet. Ex hoc genere parvus iste tractatus de Metris putandus videtur, sive ex alio Libro Epitomes, sive ex alio prorsus opere Moschopuli decerptus. Exstat Hephaestionis Alexandrini libellus, *Ἐγχειρίδιον περὶ μέτρων καὶ ποιημάτων*, impressus graece cum scholiis apud Adrianum Turnebum Parisiis 1553. 4. In scholiis ad finalem tractatum (tres enim in uno libello) perpetuo adiectis, quae recte putantur excerpta ex Longino a Scholiaste senioris temporis, utque verba quaedam pag. 88. produnt, Christiano, complura reperi cum tractatu *περὶ μέτρων* in nostro Cod. ad verbum saepe

convenientia. Anne Moschopulus ille Cretensis et pro auctore alicujus saltem partis Scholiorum in Hephaestionem habendus? Ita enim, quae sunt in nostro Cod., porro Excerpta ex Moschopulo forent, aut ab ipso Moschopulo in alio opere paulo modo aliter tractata. Edenda igitur haec vel propterea duxi, ut cum Scholiis ad Hephaestionem comparari possint: immo aliqua verba ex iis ipsis scholiis ad explendum aut emendandum textum nostrum adhibui.

Sequitur sub inscriptione, *ἐπὶ τῶν ἀνθρώπων ἡλικίαι*, additamentum ex eo genere, quod supra memoravi. Putes suis temporibus accommodare voluisse auctorem poëma illud, quod de hominis aetate per septem divisa annos adscribitur Soloni in Poëtis gnomiciis. Id tamen non insuper habendum censi in hac editione, propter Notam memorialem, quae deinceps subjungitur sub inscriptione: *δέκα κατηγορίαι*. Subscripta haec Nota ad finem praecedentium opusculorum, ita, ut, quod reliquum est paginae, vacuum relictum sit, aut ab ipso mihi Moschopulo videtur profecta, quo aevum suum artificioso quodam modo posteritati proderet, aut ab illo saltem scriba, qui primus hunc Librum Epitomes Moschopuli cum suis appendicibus sic descripsit, ut eum in nostro apographo habemus. Retinuere hanc Notam fideliter et posteriores Copistae, quippe quam sub categoriarum

titulo ac forma ne satis penetrarent quidem; atque ita factum, ut ea in apographum quoque nostrum transmigraret ac conservaretur, novum de Notis subscriptitiis, quas Montfauconius in Palaeographia sua collegit, datura exemplum. Nobis quidem haec *ὑπογραφή* valde exoptata accidit, de qua in Diatribe sequenti plura disputavimus.

Supererat de quaternione *γ* alterius partis voluminis prioris adhuc una pagina et postremum folium totum. Ad hoc spatium implendum descriptus ibi cernitur ab eadem manu, quae cetera scripsit, parvulus tractatus cum inscriptione, *περὶ ποδῶν*, qui fortasse praecedere debuerat tractatum *περὶ μέτρων*, si oculus scribae relictum post Epitomes Librum chartae spatium accuratius ante fuisset dimensus. Et hunc igitur, ordine quo inveni, curavi edendum, vel propterea, quod auctor, haud dubie idem Moschopulus, initio ejus provocat ad Aristotelem sive Philosophum, sive Grammaticum ejusdem nominis, teste Diogene Laërtio, Stagirita haud paulo posteriorem: tametsi tractatulus iste nil nisi pedum enumerationem appositis exemplis signisque supra notatis continet, ac fere ad eundem modum in scholiis ad Hephaestionem visitur. Quia vero huic opusculo in Codice perscribendo una non sufficebat pagina, aliquot ejus versus in sequens folium transibant. Quod cum serius, ut dixi supra, dilaceratum est, ante quam totum dela-

ceraretur, possessor aliquis hujus Codicis sua manu versus in eo folio scriptos retulit ad anteriorem paginam, ibique post syllabam primam vocis *τέταρτος* in inferiori margine satis amplo adscripsit: quo facto sequens folium deinceps totum est delaceratum. Sed fortasse in hoc, praeter illos versus feliciter servatos, scriptus porro visebatur auctor opusculi, quod in sequenti quaternione δ. incipit sub inscriptione satis manca, *περὶ τῶν εἰ διφθόγγων*: nam quae adnexa sunt verba, *τῶν ἀρσενικῶν*, suppartitionem jam indicant in Masculina, quibus dein succedunt Feminina, Neutra, Verba etc. Est autem hoc opusculum parvum Lexicon vocum graecarum a diphthongo *ει* incipientium, quarum significationes et saepe differentiae explicantur, apposis non raro exemplis ex auctoribus, quorum scripta partim deperierunt. Cum non meminerim ullibi me talem collectionem legisse, opusculum istud, quod non dubitem ejusdem Moschopuli esse, quippe cujus integrum Lexicon in Codice quodam Vossiano exstare Harlesius ad Fabricium adnotavit, utique in hanc editionem suscipiendum videbatur, quo alii de eo suum judicium ferre possent. Huic deinde adjuncta sunt aliquot exercitamenta lectu, ut opinor, non prorsus indigna, sub inscriptionibus, *περὶ μορφῆς* et *περὶ αἰῶνος*, quae cum philosophiam illorum temporum sapiant, quibus Moschopulus noster vixit, quidni et illa ex ejus scriptis

philosophicis, aut Lexico aliquo, quorum ille plurà collegit, excerpta putemus?

Sequuntur στίχοι τοῦ Ψελλοῦ πολιτικοί, parvum excerptum, non tamen omnino inutile, quoniam Atticismos singulares aliquot continet. Quod utri ex duobus Psellis doctis suo aevo philologis, adscribendum sit, haud facile dixerim. Illud certum, in versibus politicis Pselli, quos Fabricii Bibl. Graeca comprehendit, hoc fragmentum non inveniri. Merum deinde additur exercitamentum sub titulo, αἱ φωναὶ τῶν ζώων, quod legisse tirones saltem non poenitebit. Chartae dein explendae causa subjungitur sine inscriptione breviculus Index, cui titulum feci, πάθῃ τῶν λέξεων; tum, τίνες γεγόνασιν ἀρχηγοὶ τεχνῶν καὶ ἐπιστημῶν, mancus admodum indiculus: porro, τὰ ὀνόματα τῶν 9 Μουσῶν etc., ac denique, τῶν δέκα ῥητόρων τὰ ὀνόματα etc., in quo postremo indiculo attentionem tamen merentur summae orationum decem illorum Oratorum, ut eae hic assignantur; siquidem ex his redeat, tum temporis, cum primum syllabus iste a quocunque veterum auctorum scriberetur, tot adhuc singulorum orationes exstitisse; tametsi id in uno et altero paene incredibile. Atque in haec terminatur posterior pars voluminis primi nostri Codicis superante folio quaternionis δ, in quod serior manus coniecit pauxillam recapitulationem de heroico, elegiaco et jambico metro, quam, utpote post illa, quae supra

habuimus, nihil novī offerentem, in hac editione trans-
eundam putavi. Habet posterior ista pars voluminis
folia 34, quia unum, ut dixi, delaceratum interiit.

Venio jam ad alterum nostri Codicis volumen,
quod quinternionibus, ut dixi, divisum, deficiente ti-
tulo, incipit a tractatu, cui inscriptionem feci, *περὶ
τῶν τοῦ λόγου σχημάτων*. Haud dubie idem Moscho-
pulus auctor et hujus, et mox insequentium opuscu-
lorum *περὶ τρόπων*, ut in Nota emendavi, *ποιητικῶν*,
et *περὶ ἐτέρων τρόπων ποιητικῶν*, quae cuncta arcte inter
se connectuntur, utpote unam principalem materiam
tractantia. Moschopulum horum auctorem praeter
stihum ac conformationem testatur insuper Cod. Vien-
nensis 292. a Lambecio Comm. vol. V, col. 528. seqq.
descriptus, in quo praeter alia, sub No. 46 seq. con-
tinentur *Manuelis Moschopuli fragmentum Gram-
maticae graecae de Spiritibus, atque Aenigma*. Non
est dubitandum, *fragmentum* illud desumptum ex Epi-
tomes ejus Libro I. quem hic editum a nobis cernis,
atque ita pro Moschopulo auctore, ad ea argumenta,
quae supra proposita sunt, et testimonium hujus Co-
dicis accedit. *Aenigma* autem, de quo Lambecius
non propius designavit, sitne plena de hoc tropo
doctrina, an solummodo exemplum, petittum haud
dubie est ex altero horum opusculorum, de quibus
nunc agimus, sistitque, ni fallor, illud aenigmatis
exemplum, quod versibus propositum valdeque ve-

tustum, de metallis, ut ego autumo, e terrae visceribus, ubi vivunt quodammodo, effossis, et in hominum usum, bellantium praesertim, fabricatis, loquitur, non de ἀγγέλους, qualescunque cogites, quos, nescio quis, ibi in textum nostri Codicis intulit. Illud praeterea advertendum, prodere formam horum opusculorum, quae ab *interrogatione* initium sumunt, deprompta ea esse ex aliquo majore opere Moschopuli Ἑρωτημάτων, diverso, ut arbitror, ab eo, quod sub ejus nomine impressum habemus. Sed de his agendi locus opportunior in Diatribe nostra visus. Hic unum illud addendum, opuscula haec tria non cognovisse me unquam typis edita, eaque de causa in hanc editionem a me esse suscepta. Insunt illis praeter plurimos Homeri versus, ex alia recensione, quam qua hodie utimur, in exempla adductos, aliorum auctorum hactenus deperditorum, velut Menandri, Diphili, Callimachi, fragmenta nondum cognita.

Post illa vero jam Codex noster a media pagina quinionis β, decima octava, ostendit titulum rubrica exaratum: Μιχαὴλ πρεσβυτέρου καὶ συγγέλου τοῦ ἀποστολικοῦ θρόνου τῶν Ἱεροσολύμων, μέθοδος περὶ τῆς τοῦ λόγου συντάξεως, σχεδιασθεῖσα ἐν Ἑδέσῃ τῆς Μεσοποταμίας αἰτήσῃ Λαζάρου διακόνου καὶ φιλολόγου καὶ λογοθέτου. Extenditur descriptum hoc opus integrum satis notum, ideoque ad meum edendi cetera consilium

nihil pertinens, usque ad finem voluminis totiusque nostri Codicis.

Cuncta igitur ferme, quae hic damus, ni fallor, nunc primum typis commissa in lucem producuntur. Adpersi illis Notarum aliquid, partim criticarum, partim earum, ex quibus Codicis scriptura hinc illinc magis etiam perspiciatur: nam in nonnullis vitia quaedam, a scriba profecta, sine haesitatione corrigenda erant. Diatriben de Moschopulis adiectam spero non ingratam fore illis, qui Literaturae et Bibliographiae operam navant, cum cognoverint, auctori nostro aetatem, toto seculo, quam adhuc factam, anteriorem esse assignandam. Ceterum curabit mox liberalissimo animo *Wenceslaus Hanka*, cui e tenebris eruti Moschopuli nostri gloria perpetuo debetur, ut Codex, ex quo haec edidimus, in posterum publice in Universitatis Pragensis Caes. Reg. bibliotheca asservetur.

Scribebam Pragae in aedibus Waldsteinianis
die 18. Julii 1821.

D i a t r i b e

literaria de Moschopulis.

Manueles cognomento Moschopulos, viros literatos, seculis Imperii Byzantini postremis plures exstitisse, *Literariae historiae* scriptores paene omnes, alter ex alterius auctoritate pendentes, affirmant; nemo tamen illos, quod sciam, satis diligenter distinguit. Recentiores plerique, ad Fabricii Bibliothecam graecam provocantes, et Fabricius ipse in suo opere Tom. VI. pag. 322. seq. edit. Harles. ad bibliographos antiquiores respiciens, Moschopulos grammaticos duos discernunt, quorum alterum, quem seniore vocant, claruisse circa annum Chr. 1392 in terris Imperii Byzantini, alterum prioris patruelem capta 1453 a Turcis Constantinopoli profugum in Italia vixisse graecasque ibi literas docuisse ajunt. Duos modo ab his secessisse observo, Jo. God. Eichhornium, qui Moschopulo seniori seu Cretensi annum Chr. c. 1400 assignavit, et A. H. L. Heerenium, qui Moschopulum alterum seu juniorem ne agnoscere quidem videtur.

Qui Moschopuli senioris aetatem circa an. 1392 statuunt, ii omnes, duce nescio quo, qui Martini Crusii Turcograeciam Basileae 1584. fol. editam oscitanter legerat, in foedum errorem inducti sunt. Narrat enim ibi pag. 44 Crusius, *habere se manuscriptum librum primum Quaestionum Moschopuli variis cum ductibus et abbreviaturis literarum, cujus επιγραφή sit: Αρχή συνθεω της βιβλου του φιλοσοφωτατου και λογιωτατου κυριου μανουηλ του μοσχοπουλου*, eumque paulo post ita describit, ut appareat, fuisse partem illius operis, quod aliquando sub nomine Basilii magni et titulo *περι γραμματικής γυμνασίας* ferebatur excusum Basileae 1553, quamvis id ante jam Robertus Stephanus Parisiis 1545. 4. sub vero nomine Manuelis Moshopuli et titulo *περι σχεδων* ope Codicum Regg. splendide impressum publicaverat. Hunc ergo librum manuscriptum Crusius ait se dono accepisse a M. Joanne Marcoleone. Is eum a patre suo habuerat, pater a Balthasare Pleiningero concionatore Schoredorliano a. 1537 obtinuerat, et Nota initio libri adscripta praeterea prodebat, fuisse eum aliquando Joannis Reuchlini Phorcensis seu Capnionis. Sed insuper in ipso libro pag. 40 in summo margine ab ignota manu erat adnotatum: *εις τας κθ του μαρτιου μηνος εδοκε μοι ο παπας Κλουβης το τοιουτον χαρτιον, στους εθα*, quae verba Crusius sic explicat et prosequitur, *Id est, Die 29 Martii mihi donavit librum hunc Sacerdos Clubes anno (Mundi) 6901. Ergo anno Christi 1392, a quo tempore praesens historia (intelligit autem suam Turcograeciam) incipit. Sunt ergo 188 anni ab ea donatione ad 1580 usque annum, quo haec scripsimus.* Cuncta igitur haec ad descriptionem, ut vides, Codicis manuscripti pertinent. At deinceps pergit Crusius: *Videtur Moschopulus hic vixisse temporibus*

Imp. Andronici Palaeol. senioris, id est, circiter annum Domini 1300, quia pag. 24 ejusdem libri de praepositione κατα. positum hoc exemplum est (scilicet a Clabe aut alio quopiam lectore, qui id fortasse in margine adscripsit, non a Moschopulo ipso, in quo nihil tale invenitur) κατά τον χρόνον της βασιλείας ανδρονικου μεγάλου βασιλεως, του παλαιολογου, γεγονέν ανακλυσίς των ρωμαίων. Imperatore Magno Andronico Palaeologo, facta est revocatio, seu restitutio Romanorum. Fortasse, quod pater ejus Michael, imperium Latinis eripuisse, qui id ab anno Christi 1203 usque 1259 tenuerant: et filius Andronicus id magis confirmasset. Intelligitur ex hoc Clabii exemplo (forsitan quod in voce ανακλυσίς litera υ pro η scripta) linguam Barbaro-graecam, etiam illo tempore, stante adhuc imperio Graeco, fuisse. idem ex historia germanica Schiltebergeri patet etc. Sed quae sequuntur, minus ad rem nostram attinent, possuntque, si cui lubet, in ipsa Turcograecia legi, unde superiora fideliter hic exscripta posui, ut quisvis intelligat, Crusium non esse in culpa, quod usque adhuc Moschopuli senioris aetatem Literariae historiae scriptores fere omnes, ad eum provocantes, circa annum Chr. 1392 definierunt. Nam Crusius, ut apparet, Moschopulo annum Chr. 1300 circiter assignavit: sed quisquis ejus verba primus in usum literariae Historiae tam dormitanter legit, ut annum ad Notam MS. donati per Clubem pertinentem, transferret atque confunderet cum aetate Moschopuli, ceteris cunctis, qui eum secuti sunt, causa erroris fuit.

Quoniam vero ne ista quidem aetatis nota, quam Crusius de Moschopulo dedit, sub Andronici Palaeol. senioris imperio vixisse eum statuens, satis acriter ab

illo exputata mihi videbatur, constitui quasi de integro in hanc rem inquirere, dignamque istam materiem censui, quam peculiari Diatribe tractarem, in editione praesertim opusculorum hactenus nondum cognitorum, quae eidem Moschopulo auctori jure tribuimus, quaeque ipsa haud pauca offerunt vestigia, quibus ad accuratiorem aetatis ejus circumscriptionem deducamur.

Ac primum omnium in hac re videbam perlustrandos esse mihi e scriptoribus Byzantinis historicos illos, qui res gestas sub Palaeologorum imperio composuerunt, si quid forte indicii de Moschopulis apud illos inveniri posset. Horum plerique me frustratum dimisere. Unus Pachymeres de Andronico seniore agens Hist. Libro IV, 15. edit. Rom. 1669. attentionem meam in illa sua verba convertit, ubi de *Lenaeo* mense Attico loquitur, quem ait ab interpretibus Hesiodi pro *Januario* Romanorum habitum esse, seque ipsum puerum aliquanto tempore ebrum opinionem esse secutum, donec pro certiore assumeret, *Januario* Romanorum respondere magis Atticorum *Hecatombaeona*. Sciebam in Hesiodi interpretibus etiam Moschopulum ferri, qui de *Lenaeo* mense illud ipsum cum antiquioribus Hesiodi scholiastis assereret. Itaque statim inspexi Possini Observationes, qui Pachymerem edidit, ibique pag. 493 et 545 praeter eruditam discussionem de *Lenaeo* mense ejusque cum Romanorum *Januario* convenientia, reperi a Possino jam ad illa verba Pachymeris laudatos Scholiastas Hesiodi, Proclum, Tzetzen, et Moschopulum; unde patebat, Possinum quoque in ea opinione fuisse de Moschopulo, quod ille Pachymerem aetate tanto saltem praesesset, quanto doctor discipulum praecedere solet. Qui enim aliter cum Proclo et Tzetze, quorum ille seculi Chr. Vti, hic XII mi scriptor fuit,

conjungere potuisset Moschopulum, nisi credidisset, hunc quoque innui a Pachymere inter interpretes Hesiodi, quorum de Lenaeo mense sententiam puer aliquamdiu secutus esset? — Laetus igitur accipiebam bonum omen ex hac Possini observatione, pergebamque investigare, quis ille Moschopulus fuisset. Ibi me parumper haesitantem tenuit editio Hesiodi cum graecis scholiis, quae exiit post antiquiorem Venetam Victoris Trincavelli 1537, ex officina Plantiniana Raphelengii opera et studio Danielis Heinsii 1603, in qua Moschopulus scholiastes perhibetur ἀναπύος *Cretensis*. Sed expedit dubitantem Iriarte, qui Catal. pag. 272. nro. 171. adducit Codicem Matritensem, in quo Scholia in Hesiodi Opera et Dies disertis verbis tribuuntur *Moschopulo Cretensi*, id quod etiam adnotatum cernitur in Fabricio — Harles. Bibl. Gr. VI, pag. 324. not. iii. Vocatur autem *Cretensis*, idem qui aliis dicitur *senior Moschopulus*. Neque verò ambigi potest, hujus esse Scholia in Hesiodum, vel stilo teste. Cum igitur satis constet, Pachymere undecim annos natum cum parente cive Constantinopolitano Nicaeam aufugisse, Latinis Constantinopolim tenentibus, indeque educatum Constantinopolim esse reversum; cum porro Pachymeres ipse memoret, se undeviginti annos nato pulso esse Latinos Constantinopoli, a Michaelae Palaeologo, sub quo imperatore ejusque filio Andronico ille deinceps vixit et scripsit, quid vetat, quo minus coniciamus, Moschopulum illum Cretensem aetate non multo majorem fuisse Pachymere, ut qui puer commentarium ejus in Hesiodum aut legerat, aut, quod magis etiam est verisimile, ipsum enarrantem atque interpretantem Hesiodi poema Nicaeae forte audiverat. Vides ergo, Pachymeris enuntiato, Possini observatione, et nostra conjectura haud improbabili, deduci nos cum aetate Moschopuli ad im-

perium Michaelis Palaeologi ita, ut natales ejus etiam aliquanto ante illud imperium sint quaerendi.

Sed ab historicis Byzantinis convertamus nos jam ad bibliographos de diversis Moschopulorum operibus agentes, quorum magna pars in Codicibus manuscriptis etiamnum latet. In his nihil me tam attentum habuit, quam quod Montfauconius in Bibliotheca Coisliana Paris. 1715 pag. 455 refert, describens Codicem bombyc. seculi XIV, foliorum 394, in quo praeter Philippi Solitarii Dioptram cum aliis scriptis, a fol. 305 habentur et *Ἐπιστολαὶ Κυροῦ Μανουὴλ τοῦ Μοσχοπούλου*. Harum epistolarum prima inscripta, *Τῷ μεγάλῳ λογοθέτῃ τῷ Ἀκροπολίτῃ*, altera, *Τῷ λογοθέτῃ τοῦ γενικοῦ τῷ Μετοχίτῃ*, tertia, *Τινὶ τῶν ἀρχόντων*, quarta, *Τῷ πόσχεσις τοῦ αὐτοῦ πρὸς τὸν βασιλέα*, quinta, *Τῷ θεῷ αὐτοῦ τῷ Κρήτης*. In hac postrema inscriptione sine dubio peccatum. Omissa enim videntur aliquot verba post alterum *τῷ*, donec sequeretur *Κρήτης*, quod de patria sua Moschopulum Cretensem significare debebat; aut, si nihil omissum, pro *Κρήτης* scribendum erat *Κρητὶ*. Nam qui has epistolas scripsit, hac ipsa postrema inscriptione prodit, se non fuisse dictum Cretensem; verum profitetur, esse se patruelem Cretensis, quem *θεῖόν* suum nominat, i. e. patruum seu avunculum. Hic autem patruelis ex ceteris epistolis evincitur fuisse coevus Constantini seu Georgii Acropolitae, et, ut apparet, Georgii ac fortasse etiam Theodori Metochitae. Scriptae enim priores duae epistolae, altera ad Constantinum Acropolitam, altera ad Georgium Metochitam mihi putantur, qui duo viri notissimi anno Chr. 1270 floruerunt. Oportet ergo iisdem temporibus adhuc vixisse Manuelem Cretensem, ad quem postrema epistola a patruelo data est. Itaque habemus duos

Manueles Moschopulos, alterum Cretensem, qui patruus seu avunculus fuit alterius, nempe Epistolographi. Ille senior, hic junior: sed ambo prorsus antiquioris aevi, quam adhuc creditum est. Jam imperator, ad quem ὑπόσχεσις illa data, non alius fuerit, quam Michael Palaeologus, sub quo concordia ecclesiarum, Graecae et Romanae, tentabatur magis quam conciliabatur; qua in causa et illa ὑπόσχεσις mihi scripta videtur. Atque utinam has Epistolas totas legere liceret, quarum non nisi initialia verba pauca Montfauconio publicare placuit: haud dubie ex postrema nexum omnem, qui inter hos duos Moschopulos, patruum, seu Cretensem, ac patruelem intercedebat, propius cognosceremus, pateretque ex reliquis res omnis, de qua tum agebatur. Verum ubi nobis non omnia praesto sunt, sufficit indicasse, unde plura hauriri possint.

Haud fallar, si patruelem Cretensis eundem Moschopulum putem, contra quem Georgius Metochita, magnae ecclesiae Constantinopolitanae diaconus, Vecchi tum Patriarchae assectator et comes, scripsit opusculum cum titulo, Ἀντιρρόησις τῶν ὧν συνεγράψατο Μανουὴλ ὁ τοῦ Κρήτης (Κρητὸς) ἀνεψιὸς, i. e. *Refutatio eorum, quae scripsit Manuel Cretensis Nepos seu patruelis*. Hunc libellum edidit Leo Allatius Graeciae Orthodoxae Vol. II. pag. 959. Adnititur autem in hoc scripto Metochita refellere dogma Ecclesiae Graecae de processione Spiritus sancti: unde patet Moschopulum patruelem tunc temporis Theologum dogma illud assertuisse, et schisma ecclesiae propugnasse adversus Veccum ejusque assecclas. Notum est enim, Veccum illum seu Beccum summis honoribus a Michaele Imp. admotum, tam fortiter pro unione Ecclesiarum, Romanae et Graecae, adlaborasse, quam ante contra eam pugnaverat.

Ceterum Metochita in sua Refutatione nec nominat adversarium suum, sed satis habet dicere, *illum in logicis disciplinis praececellere*. Nec vero patruelis solum, sed etiam patruus Cretensis pro illo dogmate stetit, quod probant tot ejus enuntiata, quibus pro exemplis figurarum in opusculis grammaticis, quae hic edimus, usus est. Cadit ergo amborum aetas, ut hinc perspicitur, in illa tempora, quibus sub imperio Michaelis Palaeol. de schismatis compositione agebatur, nisi quod uterque, aut saltem patruelis, vitam longius in Andronici quoque Palaeol. imperium extendisse videtur. Vixeritne uterque aliquo saltem tempore Constantinopoli, pro certo affirmare non ausim. Illud magis constat, patruelem Theologiae potiore operam navasse, patruum Grammaticae, qua de causa hunc saepissime in Codicibus simpliciter *Manuelem Grammaticum* nuncupatum cernimus. Ambo tamen, ut par erat, Philosophiae addicti erant; nec abhorrebat Cretensis a lectione librorum sacrorum et theologorum, cujus rei praeter multos locos scripturae sacrae in ejus operibus laudatos, praeclarum testimonium in Montfauconii Palaeographia habemus. Ibi enim pag. 93., ubi scribarum Notae in fine Codicum appositae recensentur, laudatur et talis Nota in fine Cod. Reg. 2886,³) qui continet *Gregorii Nysseni tractatum in titulos Psalmorum*. Ea sic habet: *Καρνάσιος μ' ἔγραψε Συμεὼν ξένος θεῶν Μανουὴλ Κρητὶ τῷ σοφωτάτῳ*. Hanc subscriptionem Montfauconius vertit: *Carnanius me scripsit Symeon peregrinus divino Manueli Cretensi sapientissimo*: cum potius vertere debuisset: *Carnanius me scripsit Symeon hospes patruo (seu avunculo) Manueli Cretensi sapientissimo*. Ex hac Nota primum redit, Manuelem Cretensem summorum Theologorum libros in pretio habuisse; simulque apparet, eidem plures fuisse patruales coevos, cum hic

praeter illum, quem supra habuimus, alius etiam, et quidem, ut videtur, calligraphus, nomine *Carnanius*, prod-eat. Designat eum Codicem Rēg. Montfauconius ib. pag. 103 infimi aevi, ex quo videtur esse seculi XV. et quidem apographum vetustioris illius, quem Carnanius scripserat, unde accidit, ut et Notam illam serior copista ex vetustiore Cod. fideliter in recentiorem suum transferret, quod a scribis saepius factitatum.

Admonet res, ut loco hoc opportunissimo disseram de Nota memoriali in nostro Codice, ex quo haec Moschopuli opuscula edidimus. Dixi jam in Praefatione, haberi in hoc Codice *ὑπογραφὴν* admodum memorabilem sub inscriptione, *δέκα κατηγορίαι*, quam suo loco nunc etiam impressam cernis. Ea cum ibi graece posita sit, latine sic fere reddetur *Andronicus. magnus. fidelis. Palaeologi filius. Constantinopoli. nunc. subsistens. armatus. regnat. regnaturus.* Haec Nota singulari adeo forma proposita, auctorem, ni fallor, ipsum Manuelem Cretensem prodit, et a scriba, qui primus Epitomes Grammaticae ejus Librum cum quibusdam Additamentis in usum juventutis sic descripsit, ut eum in nostro Codice habemus, fini adjecta est; quo factum, ut et a serioribus copistis, illud exemplar repetentibus, fideliter servaretur. Consentit haec memoria quam accuratissime cum aetate auctoris, quam in antedictis potissimum sub imperio Michaelis Palaeologi actam agnovimus. Eam enim postremae categoriae, *βασιλεύει βασιλευόμενος*, unice loquuntur, designantes extremos annos Michaelis Imp., quibus filium Andronicum in societatem imperii adsciverat, testibus Pachymere Lib. IV., 29. et Nicephoro Gregora Lib. IV., 8., donec post obitum patris anno Chr. 1262. filius solus imperium capeisset. Atque ita

superioribus cunctis notitijs ad definiendam aetatem Manuelis Moschopuli Cretensis *ὑπογραφή* nostri Codicis coronidem justissime imponit.

Unum me post haec insuper sollicitum habet, idque est ipsum *Moschopuli* nomen, quod in compluribus MSS. seniori illi non datur, cum in iis, ut supra memoravi, fere tantum *Manuel Grammaticus* aut *Manuel Cretensis* perhibeatur. Ac invitat ipsum nominis *Moschopuli* etymon ambiguum suspicionem, potuisse duobus illis viris simile quidpiam ludibrii accidere, quod accidit Grammatico paulo vetustiori, quem vulgo *Choeroboscum* vocitatum invenimus, quamvis id nomen in illo non esset gentile, sed scommate ei inhaeserit, testante hoc Eustathio, qui iratum se profitetur illis, a quibus vir adeo doctus eam nominis sui ignominiam passus est. Erant Manueles nostri assertores acerrimi schismatis illius, quod usque adhuc Graecam ecclesiam ab Romana disjungit. Adversarios habebant Veccum Patriarcham Constantinopolitanum cum magna cleri parte, e quibus Georgium Metochitam scripta etiam *ἀντιρρήσει* in patrualem Cretensis vidimus invectum. Quidni verisimile sit, aliquem ex turba adversariorum nominis quoque ludibrium usum esse adversus Manuelem theologum, mutatoque eum nomine *Moschopulum* vocitasse? Notum est, quam facile hoc modo, scurrili dicacitate ansam praebente, multorum hominum nomina mutata sint in scommata, quae saepe non uni modo haesere personae, sed gentilitiis pluribus ex communione in longum tempus protracta observantur, sicut Manuelibus nostris usu venisse non temere credo suspicamur. Hinc rectior etiam mihi semper visa est scriptio hujus nominis *Μοσχονουλος*, quae terminatio diminutivorum postremis seculis apud Graecos,

observante Crusio l. c., fere usitatissima vulgo fuit, prae illa altera *Μοσχολος*, qua usus est Walderus, nescio an Codice praeunte, cum nostri auctoris *Erotemata* Basileae 1540. 8. imprimeret. Explicat saltem Crusius nomen Moschopuli in hunc modum, ut dicat significare *vitulum parvum*. Ex his igitur, si nostra suspicio non omnino inanis, sequeretur, ne verum quidem nomen gentis seu familiae, ex qua Manueles hi ortum traxere, ad nostra usque tempora pervenisse. Verum tamen, cum saltem aliqui Codices vetustiores nomen *Moschopuli* in fronte gerant, et Constantinus etiam Lascaris in Epilogo Libri III. suae Epitomes linguae Graecae hoc nomen usurpet, ubi post antiquiores Grammaticae auctores suadet discipulis, ut legant quoque τὰ τοῦ Μοσχούλου πάντα, totam istam de nomine Moschopuli motam dubitationem interim in medio relinquamus.

Potius illud est, quod vel ex hoc Lascaris testimonio probes, unum modo ex illis, quos cognovimus, *Moschopulis*, grammaticis scriptis inclaruissse, non plures. Nam Lascaris non nisi unum novit Grammaticum, cuius τὰ πάντα lectoribus suis commendat; quo ipso simul innuit, multa eum scripsisse lectu dignissima. Approbant hoc optimi Codices, de uno tantum Manuele Grammatico seu Cretensi loquentes. Is autem non alius est, quam quem hodie communiter omnes *Seniorem* vocant. Vocari vero jure sic potest respectu junioris illius theologi, quem Leo Allatius a Georgio Metochita, testante Codice, invenit ἀνέψιον i. e. patruelem Cretensis dictum; nequaquam vero respectu illius cujusdam Moschopuli, quem ajunt circa annum 1453 in Italia literas graecas professum; qui, siquid ego recte anguror, nullus fuit, nedum ut ἀνέψιος Cretensis, quod volunt, fuerit, cum,

sola temporis ratione subducta, ne *ἐξανεπιός* quidem illius nostri Senioris facile esse potuerit. Dubitasse de eo jam Conr. Gesnerus videtur, qui in Bibliotheca sua duo quidem nomina distinguit, *Manuelem Cretensem*, et *Manuelem Moschopulum*: sed si advertas, quae scripta ille posteriori attribuat, videas hunc illi multo antiquiorem fuisse temporibus captae a Turcis Constantinopolis, observesque tributa illi opera, quae tribui Cretensi debuerant. Hinc vitium latius serpsit; fueruntque, qui sibi persuaderent, Moschopulum quemdam recentiorum fuisse, eumque cum ceteris instauratoribus literarum Graecarum in Italia vixisse, quod credidit etiam Philippus Melancthon. Sed hic, si tamen fuit, aut nomen Moschopuli fraudulenter occupavit, aut ab aliis hoc nomine appellabatur, quia primus scripta quaedam Manuelis Cretensis sub nomine Moschopuli publicavit, non integra illa quidem, sed a se abbreviata et decurtata, cujusmodi hodie Moschopuli Erotemata habemus. Acrius in hac re clariss. Heerenius mihi judicasse observatur, qui cum in sua Historia classicae antiquitatis virorum omnium, quos vere Literarum graecarum in Italia instauratores celebramus, vitas breves accuratasque posuerit, Moschopuli in his, qui circa annum 1453 vixerit, mentionem omnino nullam injecit. Reddamus igitur suum cuique, cumque videamus patruelem theologica quaedam edidisse, patruo Cretensi potissimum Grammatica, quae sub nomine Moschopuli innotuerunt, opera atque opuscula vidicemus.

Scriptis autem ille complura, in hisque Grammaticorum antiquiorum paene omnium recensum quandam egit, sicut vel ex ipso titulo patet, quem ejus *Epitome nova Grammaticae* in nostro Codice praefert, cum dicat,

se in ea omni methodo i. e. arte, ab optimis Grammaticae auctoribus proposita, esse usum, ita ut transiret nihil, et difficillima ac eximia quaeque soluta expeditaque redderet. Atque utinam integrum hoc opus, cujus hic Librum primum edidimus, nacti essemus, aut saltem hinc aliquis excitetur ad publicandum Librum secundum, quem una cum primo haberi in bibliothecae D. Marci Codice 531. coniecimus ex Nota editorum operis periodici, Bibliothek der alten Literatur und Kunst. Erstes Stück, pag. Ineditorum 32. Erat is Codex papyraceus aliquando Cardinalis Bessarionis, complectiturque, praeter alia, loco secundo *Ἐπιτομὴν νῆαν γραμματικῆς ἐν βιβλίοις β'*. quod opus ipso titulo proditur esse idem cum nostro, sicut ceterae inscriptiones ostendunt, plura ibi contineri ex opusculis Manuelis Cretensis. Allegatur in Fabric. Harles. Bibl. Gr. Vol. VI. pag. 323 nota pp. et alius Codex ejusdem bibliothecae Venetae Nro. 486. continens, ut ibi dicitur, *Moschopuli Grammaticam in compendio, aliaque*, quamvis Villosionius de eodem Cod. loquens Anecd. Gr. II, p. 79 in eo tantum *Man. Moschopuli Syllogen vocum Atticarum* memoret. Is ergo an ad nostrum opus faciat, nec ne, haud dixerim.

Edidit praeterea haud dubie Manuel Cretensis *Erotemata grammatica*, amplum opus; siquidem complura opuscula, quae hic edimus, e. g. de Figuris, de Tropis, aliaque quae inserta operi ejus *περὶ σχημάτων* leguntur, ut de Pronominibus, de Praepositionibus etc., nil, nisi partes τῶν ἐρωτημάτων fuisse comprobantur. Verum huic operi postea *Abbreviator* inventus, qui plurima transiit, iis autem, quae servavit, alium ordinem adhibuit, quo factum, ut *Ἐρωτήματα* quidem sub nomine Moschopuli διορθωθέντα aut βραχυνθέντα pluries impressa habeamus,

quae tamen, mea opinione, vix umbram veri illius operis referunt. Servatum id maximam saltem partem mihi videtur in Codice Bibliothecae Coislianae 348, cujus descriptionem apud Montfauconium pag. 514. invenies observabisque mecum, Exercitamenta illa, quae sub titulo *περὶ σχεδῶν* separatim impressa leguntur, non nisi Appendicem illius Erotematici operis nostri auctoris fuisse.

Quae exstant sub ejus nomine *de Syntaxi* ab Aldo jam in lucem prolata, sine dubio ex aliquo praedictorum operum, ex Epitome nempe aut Erotematis desumpta sunt, unde apparet plenissimas huic auctori Institutiones grammaticas, omne Graecorum aevum respicientes, deberi.

Collegit ille insuper *Lexicon* majus vocum Graecarum adhuc ineditum, sicut minora plura vocum imprimis Atticarum ex diversis scriptoribus, cujusmodi specimen etiam in his editis opusculis vides. De ceteris adi Bibliothecam Fabr. Harles. Graecam.

Peculiarem ejus operum partem constituunt *Commentaria* seu *Scholia* in duos primores libros Iliadis: in Hesiodi opera et Dies: in Pindari Olympionicas: in Philostrati Heroicorum libram. Complures praeterea reliquiae scriptorum minores testantur, multa in hoc genere ab illo composita prorsus interiisse. Erant in his et philosophici tractatus non pauci, ut non immerito Conr. Gesnerus *summum philosophorum* appellare eum dignatus sit. Sed tu ista passim in ipsis Bibliographis obvia habebis.

Inservierunt Moschopuli nostri opera recentioribus paene cunctis, qui de Grammatica linguae graecae aliqua

composuere. Nam si eorum scripta, inde a Chrysolora usque ad tempora exercitae jamjam typographiae attente pervolvās, ubique occurrent tibi Moschopuli vestigia, non modo dum observabis, methodum ejus posteriores potissimum servasse, sed totos ejus tractatus saepe numero paulum modo immutatos aut abbreviatos in suas Grammaticae institutiones suscepisse. Argumento sunt praeter alia multa imprimis Grammaticalia illa, quae descripta e Codice Lib. Bar. Shellersheimii per Birnbaumium Bambergensem accessere novae editioni Etymologici magni una cum Gudiano, cura Frid. Gul. Sturzii Lipsiae 1818. 4. Putes enim, si haec legas, versari te in ipsis operibus Moschopuli, credasque illum et de Dialectis peculiariter egisse, sicut de Barbarismo et Soloecismo, cujusmodi parva opuscula et Codex noster, ut dixi in Praefatione, ostendit.

Superest, ut optemus, dari Literato alicui viro et in his rebus satis versato occasionem ac otium colligendi cuncta, quae innotuere, Manuelis Moschopuli Cretensis opera grammatica, eaque uno corpore typis impressa sistendi lectoribus ad linguae graecae integrius atque perfectius studium pedetentim accessuris. Ac esset quidem nostrorum temporum genio dignum negotium, non modo unius, sed omnium Grammaticorum graecorum, vetustiorum inquam atque classicorum, opera uno majore corpore collecta probeque ordinata, emittere in lucem publicam, ad incitandum eorum usum frequentissimum, cujus emolumenta olim perspexerat intenderatque Aldus, nos efficere atque obtinere studio aequo, impensis etiam minoribus facile possemus. Verum dum id, quod majus est, avide desideramus tragemusque, vel unius Moschopuli in unum collecta opera laceram hanc Literaturae graecae partem

sarcire interim utcumque, mea opinione, atque imaginem totius artis grammaticae veteris praestare nobis valeant. Merentur autem hanc curam tanto magis, cum videamus nunc, literatissimum illum virum toto amplius seculo, quam adhuc creditum, antiquiorem fuisse, floremque illum postremum literarum in Graecia humanarum seculo XIII Chr. studio ac opera ejus aliquantisper saltem esse sustentatum, donec non modo eruditione perversa, sed linguae etiam pronuntiatione paulatim immutata, penitus occideret.

ΜΑΝΟΥΗΛ ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ ΤΟΥ ΚΡΗΤΟΣ¹⁾

ΕΠΙΤΟΜΗ ΝΕΑ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ

πύσης ὑπομένη μεθάδον, ὡς μήτ' ἑλλείπειν καὶ τὰ πε-
ριτὰ καταλύουσα²⁾).

ΒΙΒΛΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ

ἐν ᾧ περὶ εὐρέσεως τῶν τοῦ λόγου στοιχείων, καὶ ὅρων αὐτῶν
καὶ ἰδιωμάτων προσφορᾶς, καὶ διαιρέσεων καὶ ἐπιδιαιρέ-
σεων· ὅρος συλλαβῆς καὶ διαιρέσεως αὐτῆς· ὅρος λέξεως
καὶ παθῶν αὐτῆς· ὅρος προσωδίας καὶ διαιρέσεως αὐτῆς·
πνευμάτων τε καὶ τόνων ὅρος στιγμῆς καὶ διαιρέσεως αὐτῆς.

Κεφάλαιον α'. Περὶ εὐρέσεως τῶν τοῦ λόγου
στοιχείων.

Πρότερον μὲν Ἑλλήνων παῖδες Φοινικίοις ἐχρῶντο γράμ-
μασιν· ἀλλ' ὕστερος ἐλθὼν Παλαμήδης ἐβουλεύσατό τε φρά-
νύμῳς, ἃ πάλαι ποτε τοὺς προτέρους ἔδει, καὶ δόξαν, οὐδ'

1) Auctoris nomen a me
hic positum scito, addita pa-
tria. Cetera tituli Codex
ostendit. Visitur et nomen
hoc scriptum *Μοσχόπουλος* in
Walderi edit. τῶν ἐρωτημά-
των Basileae 1540.

2) Praecedit hunc titulum
in Cod. inscriptio rubrica exa-

rata, περὶ νέας γραμματικῆς.
Verum ea non videtur ab
auctore, sed a seriore libra-
rio aut scriba profecta: id
quod et de aliis aliquot in-
scriptionibus particularibus,
quas nobis sequentia osten-
dent, hic statim notandum.

ὄσῃν φάναι, τῷ ἰδίῳ γένει, οἷα κολοφῶνα, * περιφανῶς φέρων ἀνέθῃκε· φύσει γὰρ εὖ εἰδὼς πάσης ἐπιστήμης τέχνην, τοῖς ἐς ὕστερόν τὰς τῆς γνῶσεως ὁρμὰς ἐποιήσατο, καὶ δέκελλαν ἡμῖν ὅσον τὴν γραμμάτων στοιχείωσιν παρέσχε· καὶ πρῶτος παραδούς τέτταρα πρὸς τοῖς δυοκαίδεκα ταυτὶ, α. β. γ. δ. ε. ι. κ. λ. μ. ν. ο. π. ρ. σ. τ. υ.¹⁾ καὶ τοὺς ἄλλους ἀπέπεισεν ὁμοίως ἄπτεσθαι. Κάδμου δὲ τοῦ Μιλησίου τὸ θ. φ. χ., καὶ χρόνος ἐξ ἐκείνου μακρὸς· καὶ πσαλῖς ἢ ψαλῖς ἐκινδύνευε λέγεσθαι, ὥς δὲ καὶ ἄλλα ἄλλως ἢ ἔδει. Σχόντων δὲ παρὰ Σιμωνίδην τὸν Χῖον τοῦ η. καὶ ω. τέλος ἔσχεν ἢ ὅλη στοιχείωσις πρὸς Ἐπιχάρμου τοῦ Συρακουσίου²⁾, τεκόντος δὲ τότε ζ. ξ. ψ. καὶ ἅς ὥρων διαστάσεις ἢ περὶ τοῦδε φροντίς ἔσχε συμμάχους, τιμῶσα, τοσούδε καὶ τσοιχεῖα ἐξέθετο, τὰ αὐτὰ καὶ γράμματα λεγόμενα, τὸ μὲν, παρὰ τὸ στελεῖν, ὃ ἔστι τάξει πορεύεσθαι· ὁμοικῶς γὰρ ἐπιπλέκεται τε ἀλλήλοις ταῦτα, καὶ οὕτω σλλαβὰς καὶ λέξεις ἀπογεννᾷ· τὸ δὲ, παρὰ τὸ γλάπτεσθαι· λίθοις γὰρ πρότερον οἱ παλαιοὶ τὰ γράμματα ἐνεκόλαπτον· γλάμμα καὶ γράμμα. Καὶ στοιχεῖον μὲν ἔστιν, ἀπ' οὗ πρῶτον γίνεται τι, καὶ εἰς ὃ ἔσχατον ἀνάλυται. Γράμμα δὲ, σημεῖον στοιχείου ἐν σχήματι γραμμῆς ποσῷ ἢ ποιῷ καταλαμβανόμενον. Ἐπεὶ δὲ πᾶν διδακτὸν ἐξ ὅρου καὶ παρεπομένον καταλαμβάνεται, ζητητέον τοὺς τε ὅρους τῶν εἰρημένων στοιχείων, καὶ τὰ περιεπόμενα σὺν γε

1) Servani hic minusculas, ut eas Cod. noster ostendit, quamquam re vera de majusculis hoc primitus accipiendum; quae satis notae sunt omnibus. Ceterum quaedam his similia Villeison in Anecd. Gr. II, pag. 121. seqq. e Codd. Marcianis produxit, excerpta

* Scholiis ad Dionysii Thracis τέχνην γραμματικήν, ex quibus saltem patet antiquior fons, unde Moschopolus hausit. Confer ibid. p. 187.

2) Scriptum in Cod. *συρακουσίου*, sicut paulo ante *μιλησίου*, perperam.

τοῖς ἐκφωνήσεσι. Προτέτακται δὲ τὸ α τῶν ἄλλων, ὅτι τὲ πρῶτον εὐρέθη, ὡς καὶ τὴν τῶν ὄλων ζήτησιν οἰκεία προσηγορία ἐλέσθαι, καὶ ὅτι ἀπὸ ταύτου εἰς τὸ¹⁾ ἄρχεται τε καὶ λήγει μόνον τῶν ἄλλων ἀπάντων.

Κεφ. β'. Περὶ ὄρων στοιχείων καὶ παρεπομένων.

Ἀλλ' ἔστι μὲν φωνῆν δίχρονον α, μεταβολικὸν, προτακτικὸν τοῦ ι. καὶ υ. — β, σύμφωνον ἄφωνον, μέσον τοῦ π. καὶ φ. — γ, σύμφωνον ἄφωνον, μέσον τοῦ κ. καὶ χ. — δ, σύμφωνον ἄφωνον, μέσον τοῦ θ. καὶ τ. — ε, φωνῆν βραχὺ, μεταβολικὸν, προτακτικὸν τοῦ ι. καὶ υ. — ζ, σύμφωνον ἡμίφωνον διπλοῦν, ἀρκτικὸν ἔχον ἐν ἑαυτῷ τὴν σ δύναμιν. — η, φωνῆν μακρὺν ἀμετάβολον, καὶ προτακτικὸν τοῦ ι. καὶ υ. — θ, σύμφωνον ἄφωνον δασύ, ἀντιστοιχοῦν τῷ τ. — ι, φωνῆν δίχρονον ἀμετάβολον, ὑποτακτικὸν τοῦ υ. — κ, σύμφωνον ἄφωνον ψιλόν, ἀντιστοιχοῦν τῷ χ²⁾. — λ, σύμφωνον ἡμίφωνον ἀμετάβολον ὑγρὸν λείον. — μ, σύμφωνον ἡμίφωνον ἀμετάβολον ὑγρὸν ἐκφωνούμενον μυγμὸν ἐκπέμπον. — ν, σύμφωνον ἡμίφωνον ἀμετάβολον ὑγρὸν ἐκφωνούμενον νυγμὸν ἐκπέμπον. — ξ, σύμφωνον ἡμίφωνον διπλοῦν, ἀρκτικὸν ἔχον ἐν ἑαυτῷ τὴν κ δύναμιν. — ο, φωνῆν βραχὺ μεταβολικὸν προτακτικὸν, ἀντιστοιχοῦν τῷ ω. — π, σύμφωνον ἄφωνον ψιλόν, ἀντιστοιχοῦν τῷ φ. — ρ, σύμφωνον ἡμίφωνον ἀμετάβολον ὑγρὸν ἐκφωνούμενον ῥοῖζον ἐκπέμπον. — σ, σύμφωνον ἡμίφωνον μαναδικόν. — τ, σύμφωνον ἄφωνον ψιλόν, ἀντιστοιχοῦν τῷ θ. — υ, φωνῆν δίχρονον ὑποτακτικὸν, καὶ τοῦ ι. προτασσόμενον. — φ, σύμφωνον ἄφωνον δασύ, ἀντιστοιχοῦν τῷ π. — χ, σύμφωνον ἄφωνον δασύ, ἀντιστοιχοῦν τῷ κ.³⁾ — ψ, σύμφωνον ἡμίφωνον διπλοῦν,

1) Nempe nomen literae
ἄλφα ab α incipiens in eandem
literam terminatur.

2) Cod. τῷ θ. perperam.

3) Cod. τῷ σ. perperam.

ἀρχαῖον ἐν ἑαυτῷ ἔχον τὴν τοῦ π δυνάμιν. — ω, φωνήεν μακρὸν ἀμετάβαλον προτακτικὸν, ἀντιστοιχοῦν τῷ α. Ἐκάστῳ τοίνυν τούτων τέτταρά τινα παρέπεται· ὀνομάτων κυρίων θέσεις, οἷον α καὶ β¹⁾ καὶ τὰ ἐξῆς, εἰς τὴν ἀπ' ἀλλήλων διάκρισιν· χαρακτῆρες²⁾, οἷς τὸν ἐκάστου χρηματισμὸν γνώρισμά ὁ ὀφθαλμὸς τίθεται· ἃ μὲν γὰρ αὐτῶν μονόγραμμα, καὶ δίγραμμα, καὶ ἔτι τρίγραμμα· καὶ ἄλλα δὲ κύκλοι, καὶ ἀφαί κύκλων, καὶ ἡμικύκλια. θέσεις, ἐπεὶ τὰ μὲν προτίθεται, τὰ δ' ὑπάγεται· καὶ δυνάμεις· λέγω δὴ τὰς ἀποτελουμένας ἐξ αὐτῶν ἐκφωνήσεις, ἃς ἐκφωνεῖται γε παρὰ τοιούδε τινα τῶν χρόνων, δεδῆχθαι, ἢ τῶν πνευμάτων, ἢ τῶν γε τόνων³⁾. καὶ ταῦθ' ἐξῆς ὁ λόγος διασαφίσει. Ἀλλ' εἰ δύο αἰσθήσεις αὗται, ὕρασις καὶ ὥσῃ, τοὺς εἰσαγομένους εἰς ἐπιστήμην ὁδηγοῦσι, τὰ δ' ὀπτικὰ δι' ἀκουστικῆς οὐκ ἔν μύθῃ τίς, οὐδὲ τὰ ἀκουστικὰ διὰ τῆς ὀπτικῆς ὥς μενουσῶν μὲν ἐξ ἀμφοῦν ἐπιστήμην γενέσθαι· λεπούσης δ' ἑτέρας γενέσθαι μὲν, ἀλλ' εἰς τὰ τοῖς σωζομένοις ὑποκείμενα. ἀλλ' ὅτι μὲν ἀκουστικὴν κρείττω τίθενται τινὲς, παρελθὼ· ὅτι μὲντοι ἀμερῇ τὰ στοιχεῖα, ζητεῖσθω κατὰ γραμματικῆς. Δοκεῖ γὰρ μεμερίσθαι παρὰ τὰς εἰς κατάληψιν αὐτῶν ἰούσας αἰσθήσεις· καὶ ὅτι αἱ γραμμαὶ καὶ στιγμαὶ τῶν στοιχείων μερισθέντα⁴⁾ ἂν ὑπὸ γεωμετρίας. ἀλλ' ἀπῶσα τέχνη τὰς ἰδίας ἀρχὰς ἀναποδείκτους ἔχει, καὶ ἀμερές τίθεται· καὶ πᾶν ἀναιρούμενον ἐξ οἰκείων δεῖ τῶν ἀρχῶν ἀναιρεῖσθαι. καὶ μερίζεται τοίνυν τό γε ἅλφα ἢ βῆτα ἢ ὀτιοῦν παρὰ γεωμετρίας· ἀλλὰ παρὰ γραμματικῆς οὐκ εἰς ἄλλό τι δύ-

1) Sic Cod. pro ἄλφα κ. βῆτα.

2) In Cod. χαρακτῆρ' οἷς.

3) Cod. ἢ τῶν γεινόμενων perperam.

4) Fortasse legendum, μερισθείεν. In Cod. scriptum,

μεριζέν.

ναιται μερισθῆναι δυνάμενον συστήναι. ἀδελῆς ἄρα δέος τὸ σόφισμα.

Κεφ. γ'. Περὶ διαιρέσεως τῶν στοιχείων.

Ἐκ δὴ τοῦ ἁριθμοῦ τῶν στοιχείων δῆλον ἤδη, ὅτι τῶνδε τὰ μὲν φωνήεντα, τὰ δὲ σύμφωνα· ὅσα δὲ καὶ τίνα, γνῶριμον. Φωνῆεν δ' ἐστὶ, τὸ καθ' αὐτὸ δυνάμενον ἐκφωνεῖσθαι. Σύμφωνον δέ, ὃ μὴ ἑτέρως ἐνδέχεται ἢ ἐπιπλοκῆς¹⁾ φωνήεντος ἢ φωνήεντων. Τὰ μὲν δὴ φωνήεντα ἐπιδιήρεται εἰς μακρὰ καὶ βραχέα καὶ δίχρονα· καὶ αὖθις εἰς προτακτικὰ καὶ ὑποτακτικὰ· καὶ ἔτι μεταβολικὰ καὶ ἀμετάβολα. Τὰ μέντοι σύμφωνα, εἰς ἡμίφωνα καὶ ἄφωνα. Ἔστι δὲ ἡμίφωνον μὲν, τὸ ἥτιον μὲν ἢ φωνῆεν φωνεῖσθαι ἔχον, ἄμεινον δὲ ἢ τὰ ἄφωνα, πάντα ὄντα δύσφωνα. Καὶ ἡμίφωνα μὲν ἢ ὄντα, διπλᾶ²⁾ καὶ ἀμετάβολα, καὶ ἰδιαίτατα τὸ σ. διαιρεῖται. Ἀλλ' εἰ διπλᾶ τὸ ζ, ἐκ τοῦ σ, καὶ θ, τὸ ξ, ἐκ τοῦ κ, καὶ σ, τὸ ψ, ἐκ τοῦ π, καὶ σ, οὐδ' οὕτω κινδυνεύει τῆς στοιχειώσεως ἐκπεσεῖν· εἰ γὰρ μερισθεῖεν εἰς τὰ ἐξ ὧν συνετέθη ἕκαστον, οὐκ ἔτι μενεῖ, ὅπερ ἐστὶ. ταῦτα δὲ καὶ κλητικά³⁾ εἰσιν ἐν ὀνόμασι, πλὴν τοῦ ζ, ὅτι τελευταῖον ἐν ἐκφωνήσει τὸ δ' ἔχει, ὅπερ ὡς ἄφωνον οὐκ ἐν λήξει τοιαύδε τέτακται· αὐτόθεν οὐδὲ τὸ ζ. Λοιπὰ τὰ ἐννέα ἄφωνα διαιρεῖται εἰς ψιλὰ, δασέα καὶ μέσα. Ψιλὰ δὲ λέγεται, ὅτι ἐστέρηται δυνάμεως, καὶ δασυνομένου φωνήεντος αὐτίκα τὸ ἐπερχόμενον δασὺ γίνεται ψιλὸν ὄν, εἰς τὰ ἀντιστοιχοῦν τρεπόμενον· παρὰ τοῦτο δασέα τὰ δασέα, οἷονα σθέναραν. Οὐχ' ὥς ἔτυχε δὲ οἰανδήποτε τῶν μέσων ἐστὶν οἰουδήποτε δασέος ἢ ψιλοῦ μέσον· ἀλλὰ διωκεκριμένως τόδε τι

1) Fort. ἐπιπλοκῇ.

2) Fort. deest εἰς ante διπλᾶ.

3) A κλήω, quod Jonice claudio. Idem ergo, quod ληκτικά.

τοῦ μέσου, τοῦδε καὶ τοῦδε, καὶ οὐχ' ἑτέρου, διὰ τὴν φυσικὴν ἀναγκαίαν αἰτίαν. Τριῶν γὰρ δὴ τῶν φωνητικῶν ὄντων ὀργάνων, γλώττης, ὀδόντων, σὺν γε χεῖλεσιν, ἄκροις μὲν τοῖσδε πιλουμένοις ἐκφωνεῖται τὸ π, ὡς σχεδὸν μήδ' ὀλιγόν τι πνεῦμα παρεμμένειν· τὸ ἀνάπαλιν δὲ, ἀνοιγομένων καὶ πνεύματα ἐξιόντων, πολλοῦ τὸ φ, μέσως δὲ αἰνουμένων ὅλων τῶν φωνητικῶν τὸ β. ἔξ ἀνάγκης δὴ τὸ β, μέσον τοῦ π, καὶ φ, καὶ οὐχ' ἑτέρων. ὡς δὲ καὶ τὸ γ, μέσον τοῦ κ, καὶ χ, ὅτι ἐν ἄκροις αὐτοῖς ἐκφωνεῖται, κ μὲν ἐκφωνουμένῳ τῆς γλώττης τῷ οὐρανίσκῳ προσπιλουμένως καὶ κυρτωμένως, καὶ μὴ συγχωρούσης σχεδὸν μηδὲν τὸ τυχὸν ἐξελθεῖν πνεῦμα· τὸ ἀνάπαλιν δὲ, τῷ χ μεθ' ἄπτομένης¹⁾ καὶ ἐκφερούσης πνεύματι²⁾ πολύ. Λοιπὸν μέσον τὸ δ, θ καὶ τ, ἀλλ' οὐχ' ἑτέρων, ὅτι τὸ μὲν τ, ἄκρας γλώττης, προσπιλουμένοις τοῖς ὀδοῦσι, καὶ κατεχούσης τὸ πνεῦμα· τὸ δὲ θ, ἑτέρως· τὸ δὲ δ, μέσως ἀμφοῖν ἐκφωνεῖται. Τὰ μὲν γὰρ τῶν γραμμάτων λειοτέρους ἀποτελεῖ φθόγγους, ὡς τὰ φωνήεντα· τὰ δὲ τραχεῖς, ὡς τὰ ἄφωνα· τὰ δὲ μέσως, ὡς τὰ ἡμίφωνα. Καὶ αὖθις, τῶν φωνέντων τὰ μὲν ἀκωλύτως ἤχοι προσφέρεται, διὸ καὶ σεμνότερον, ὡς τὰ μακρά· τὰ δ' εὐθέως περιεγράφη, ὡς τὰ βραχέα· τὰ δὲ μεταξὺ, κατὰ γε τὴν τῶν χρόνων ποιότητα, καὶ τῆς εὐφωνίας μετελήφε. Τῶν δὲ ἡμιφώνων, τὰ μὲν, ἐξ ἄκρων χειλέων συνρισμὸν προῖενται στενὸν, τραχύτερον, ὡς τὰ διπλᾶ, καὶ τὰ ἰδιάζοντα δὲ λοιπὰ ἀφανότερα· καὶ τούτων τὰ μὲν, τῆς γλώττης τό τε πνεῦμα καὶ στόμα πληττούσης ἰδίως τὸ λ, καὶ ρ, ὅθεν καὶ τισι τὸ ρ μᾶλλον φωνῆεν δοκεῖ. τὰ δὲ ἀποκλειομένων τῶν πνευματικῶν πόρῶν, ἣ καὶ διὰ ῥινὸς προχωροῦνται μόνης, ἔλαττον, ὡς τὸ μ, καὶ τὸ ν. Πάλιν τῶν ἀφώνων, τὰ μὲν, διὰ χειλέων χεῖται μόνον, τοῦ

1) Cod. μεθ' ἄπτομένης.

2) Fort. πνεῦμά τι π.

πνεύματος τὴν ἔμφραξιν αὐτῶν κατὰ μέσον βιαζομένου, ὡς αἰ τὸ β, καὶ τὰ τούτου περιεκτικὰ· τὰ δέ, τῆς μὲν παρειᾶς ὑποσαιρούσης, τοῦ δὲ πνεύματος ῥαγδαίου προσιμένου¹⁾, ὡς τὸ γ, καὶ τὰ αὐτοῦ ἄκρα· τὰ δέ, τῶν μὲν δδόντων ἐπ' ὀλίγον διαζευχθέντων, τῆς δὲ γλώττης οἰονεὶ σφενδονώσης κατὰ μέσον ἀθρόως τὸ πνεῦμα, ὡς τὸ τ, καὶ θ, καὶ τὸ τούτων μέσον. Τούτων δὲ τὰ μὲν ἤρμαίως προάγοντα τὸν ἀέρα, καὶ τῶν περὶ τοὺς δδόντας τόπων, ψιλὰ ἔστιν, ἃ καὶ εὐφωνότερα· τὰ δ' ἐνδοθεν ἐκ φάρυγγος, δασέα, ἃ καὶ τραχύτατα· τὰ δ' ἐκ μέσως²⁾ τῶν φωνητικῶν τόπων, μέσά τε εἴρηται καὶ κοινωνὰ τῶν ἰδίων αὐταῖς· ἐκ δὲ τῆς τούτων ποιότητος αἱ τῶν συλλαβῶν συνίστανται κράσεις τοῖς πλεονάζουσι τῶν στοιχείων, ἣ κατακρατοῦσιν ἐν ταῖς ἐκφωνήσεσι τοὺς χαρακτῆρας ὁμοιομένους. Καὶ μακραι μὲν, τὸ μεγαλοπρεπὲς ἐν λέξεσι, βραχεῖαι δὲ τὸνναντίον· καὶ τῆς τούτων συνθέσεως γίνονται πόδες, ὡς ἐν ταῖς ἐξῆς ἔσται δῆλον³⁾. ὧν οἱ μὲν τὰς μακρὰς ἦτοι καθηγουμένας, ἣ λῦειν ἀμηχάνους, ἣ περιεχοῦσας, ἣ πλεοναζούσας ἔχοντες, ἀστειότερον καὶ σεμνότερον, καὶ τὰς τούτων κόμματα, καὶ κῶλα, καὶ περίοδοι, καὶ μέτρα· οἱ δὲ, ταῖς βραχείαις κατὰ τινα τῶν εἰρημέκων τρόπων περιτεύοντες, ἰσχνότερον καὶ ταπεινότερον. Ἐτι τὰ διπλᾶ οὐδέποτε ἐτέρων συμφώνων ἦτοι προτάσσεται ἣ ὑποτάσσεται, εἰ μὴ ἐν καταλήξει μερῶν λόγου, οἷον σφίνξ. Τὸ σ, μετὰ τῶν ἀμεταβόλων ἐνίοτε μὲν προτάσσεται, ὡς σμήνος, ἐνίοτε δὲ ὑποτάσσεται, ὡς ἄλς· μετὰ δὲ τῶν ἀφώνων αἰ προτάσσεται. ἀμετάβολον δὲ οὐδέποτε ἀμεταβόλον προηγείται κατὰ σύλληψιν, πλὴν τὸ μ τοῦ ν⁴⁾,

1) Cod. *πριεμένον* perp.

2) Sic Cod. quasi *ἐκμέσως* pro *ἐκ μέσων*.

3) Patet hinc, auctorem in

hoc opere de pedibus quoque et metris agere voluisse.

4) Cod. τοῦ μ τοῦ ν *perperam*.

ὡς ἁμνός. Τὰ ἀμετάβολα οὐδέποτε προηγείται τῶν ὑφώ-
νων· τὰ ὑφωνα δὲ αἰ τῶν ἀμεταβόλων, ἢ ἐν ὑποτακτικῇ
συνταξίῃ, οἷον ὀχμαῖζω, ἢ ἐν προτακτικῇ, οἷον Κλειοπέτρα.
Ἔτι τῶν ἀρῶνων, τὰ μὲν ψιλὰ ψιλῶν ἡγείται, τὰ δὲ δα-
σέα δασέων, καὶ τὰ μέσα μέσων, πλὴν τὸ μὲν β, καὶ γ,
τοῦ δ προηγείται ἐν προτακτικῇ συνταξίῃ καὶ ὑποτακτικῇ,
οὐδέποτε δὲ τὸ δ αὐτῶν· καὶ τὸ κ, καὶ π, τοῦ τ ὁμοίως·
καὶ τὸ φ, καὶ χ, τοῦ θ κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον. Ἔτι
ἀμετάβολα λέγεται, συμφώνων μὲν, ἃ μῆτε ἐν τοῖς μέλ-
λουσι τῶν ῥημάτων μεταβάλλεται, μῆτ' ἐν ταῖς κλίσεσι
τῶν ὀνομάτων, ὡς ψάλλω ψαλλῶ, καὶ Ἑλλην Ἑλληνος·
φωνηέντων δὲ, ἃ μὴ ἐν τοῖς παρωχημένοις μεταβάλλεται,
ὡς ἱξεύω ἱξευον, ὑβρίζω ὑβρίζον, καὶ ὠφελῶ ὠφέλουν.
Ἀντιστρόφως δὲ, μεταβολικὰ λέγεται, ὅσα μεταβάλλεται α
εἰς η, ο εἰς ω. Τὸ δὲ ε, ποτὲ μὲν εἰς η τρέπεται, ποτὲ
δὲ καὶ τὸ ι προσλαμβάνει· καὶ πάντοτε μὲν εἰς η τρέπε-
ται, πλὴν δεκατεσσάρων τινῶν, οἷον ὦθῶ ὦθουν. Τῶν
δὴ φωνηέντων δίπλωσις ποιεῖ διφθόγγους ἔξ, αι, αυ, ει,
ευ, οι, ου. Ἄλλαι¹⁾, τὸ η προσγεγραμμένου τοῦ ι (Ηι, η),
καὶ ἔτι μετὰ τοῦ υ (Ηυ, ηυ), καὶ τὸ ω μέγα μετὰ τοῦ ι
(Ωι, ω), καὶ τὸ υ δὲ, καὶ α μετὰ τοῦ προσγεγραμμένου
τοῦ ι (Υι, υι. Αι, α). Αἱ τοίνυν δίφθογγοι, αἱ μὲν εἰσα
κατ' ἐπικράτειαν, ὡς ἐπὶ τῆς ει, καὶ τῆς η, καὶ τῆς ω,
καὶ τῆς α, ἀνεκφώνητον ἐχούσης τὸ ι. τοῦ γὰρ ἑνὸς φο-
νήεντος ὁ φθόγγος ἐπικρατεῖ, καὶ αὐτὸς ἐξακούεται, ὡς
Νεῖλω, Ἑλένη, Μηδεία· αἱ δὲ κατὰ κράσιν, ὡς ἐπὶ τοῦ
ου, καὶ τῆς αυ, καὶ τῆς ευ. ἄμφω γὰρ συγκρινόμενον

1) In Cod. ἀλλὰ τὸ η, per-
peram. Aut enim legendum,
ἀλλὰ καὶ τὸ η, aut, ut nos
dedimus apposite ad mentem
auctoris. Ceterum inclusas
literas ipsi adiecimus, quo

magis hodiernis lectoribus in-
signis haec doctrina pateret,
a nemine vetustiorum gram-
maticorum tam aperte pro-
posita. Vide Praef.

μίαν ἀποτελεῖ φωνήν, ὡς οὗτος, αὐτός, εἶχον· αἱ δὲ κατὰ διέξοδον, ὡς ἐπὶ τῆς ηυ, καὶ τῆς υ· ἐπὶ τούτων γὰρ χωρὶς ἀκούεται τοῦ ἐνὸς φωνήεντος ὁ φθόγγος, ἥλουν, ὡυτός, υἱός. Ἡ ἐκφωνοῦσα δὲ τὸ ι, αὐ δίφθογγος, καὶ ἡ οἱ, οὔτε κατ' ἐπιπρόκειαν εἰσὶν, οὔτε κατὰ κρῶσιν, ἀλλ' οὐδὲ δι' ἔξοδον, εἰκότως ὡς στερηθεῖσαι τοῦ ιδιώματος τῶν διφθόγγων, ἐστερήθησαν καὶ τοῦ παρεχομένου χρόνου ταῖς διφθόγγοις, καὶ ἀντὶ κοινῆς λαμβάνονται, τῷ τονικῷ παραγγέλματι ἀνὰ ἡμῖσιν¹⁾ χρόνου ἔχουσαι, ὡς ἄτιμοι, καὶ ἄγιοι.

Κεφ. δ'. Περὶ συλλαβῆς.

Αὐτόθεν περὶ συλλαβῆς εἰκὸς διῃξέναι· ἔστι δὲ συνέλευσις τῶνλάχιστον δύο γραμμῶν, καταχρηστικῶς δὲ καὶ αἱ μονογράμματοι συλλαβαὶ λέγονται· γίνονται δὲ κατὰ τρόπους πολλοὺς· ἢ ἐξ ἐνὸς συμφώνου καὶ ἐνὸς φωνήεντος, ἢ τὸ ἀνάπαλιν· ἢ ἐξ ἐνὸς συμφώνου καὶ δύο φωνήεντων, ἢ τὸ ἀνάπαλιν· ἢ ἐκ δύο συμφώνων καὶ ἐνὸς φωνήεντος, ἢ τὸ ἀνάπαλιν· ἢ ἐκ δύο συμφώνων καὶ δύο φωνήεντων, ὡς φύσιν ἔχοντος προηγέσθαι τοῦ ἐνὸς συμφώνου ἑτέρου· ἢ ἐκ τριῶν συμφώνων καὶ ἐνὸς φωνήεντος· ἢ ἐκ τριῶν συμφώνων καὶ δύο φωνήεντων· ἢ ἐξ ἐνὸς συμφώνου καὶ ἐνὸς φωνήεντος, καὶ ἐνὸς αὐθις συμφώνου· ἢ ἐξ ἐνὸς συμφώνου καὶ ἐνὸς φωνήεντος, καὶ δύο συμφώνων· ἢ ἐκ δύο συμφώνων καὶ δύο φωνήεντων, καὶ ἐνὸς συμφώνου· ἢ ἐκ δύο συμφώνων καὶ ἐνὸς φωνήεντος, καὶ ἐνὸς συμφώνου· ἢ ἐκ δύο συμφώνων καὶ ἐνὸς φωνήεντος, καὶ δύο αὐθις συμφώνων· ἢ ἐκ τριῶν συμφώνων καὶ ἐνὸς φωνήεντος, καὶ ἐνὸς συμφώνου· ἢ ἐκ δύο φωνήεντων ἢ ἐξ ἐνὸς φωνήεντος καταχρηστικῶς.

1) Cod. ἡμῖσι perperam.

Ποσαχῶς διαιρεῖται ἡ συλλαβή.

Διαιρεῖται δὲ τριχῶς, κατὰ γε τὸν μακρὸν καὶ βραχὺν χρόνον, καὶ τὸν κοινὸν τούτοις.

Ὅρος μακρᾶς συλλαβῆς.

Καὶ μακρὰ μὲν ἐστὶ συλλαβή, ἣ ἔχουσα μακρὸν φωνῆεν, ἢ μηκυνόμενον, ἢ μίαν τῶν διφθόγγων· ἢ καὶ κατὰ ὁκτὼ γίνεται τρόπους, φύσει μὲν τρεῖς, θέσει δέ, πέντε· καὶ φύσει μὲν, ἥτοι ὅταν διὰ μακρῶν στοιχείων ἐκφέρεται, οἷον ἤρω· ἢ ὅταν ἔχη ἓν τι τῶν¹⁾ διχρόνων κατὰ ἔκτασιν λαμβανόμενον, οἷον προῦμα· ἢ ὅταν ἔχη μίαν τῶν διφθόγγων, ὡς Αἴας. θέσει δέ, ἥτοι ὅταν λήγῃ εἰς δύο σύμφωνα, ὡς ἄλς· ἢ ὅταν δύο σύμφωνα ἐπιφέρηται, οὐκέτι ἄφωνον πρὸ ἀμεταβόλου, ἢ δύο ἀμετάβολα, οἷον ἴσταμαι· ἢ ὅταν εἰς σύμφωνον λήγῃ, καὶ τὴν ἐξῆς ἔχη²⁾ ἀπὸ συμφώνου ἀρχομένην, οἷον ἔργον, ἐκλειψις· ἢ ὅταν εἰς διπλαῦν σύμφωνον λήγῃ³⁾, ὡς Ἄραψ· ἢ ὅταν διπλαῦν σύμφωνον ἐπιφέρηται, οἷον ἔξω.

Ὅρος βραχείας συλλαβῆς.

Βραχεῖα δὲ ἐστὶ συλλαβή, ἣ ἔχουσα βραχὺ φωνῆεν· ἢ δίχρονον κατὰ συστολήν λαμβανόμενον.

Περὶ κοινῆς συλλαβῆς.

Γίνεται δὲ ἡ κοινὴ συλλαβή κατὰ τρόπους τρεῖς· ἥτοι, ὅταν εἰς μακρὸν φωνῆεν λήγουσα, εἰς μέρος λόγου καταπεραιοῖ, εἴτα τὴν ἐξῆς ἔχει ἀπὸ φωνήεντος ἀρχομένην, οἷον

Οὐ τι μοι αἰτίη ἐσοί· θεοὶ γὰρ μοι αἵτιοι εἰσίν·
ἢ ὅταν βραχεῖα οὔσα, καταπεραιοῖ εἰς μέρος λόγου, οἷον

1) C. ἓν τι τῶν.

2) C. ἔχει.

3) C. λήγει.

Νίστορα δ' οὐκ ἔλαθεν ἰαχὴ πίνοντά περ ἔμπης·
ἥ ὅταν βραχεῖ φωνήεντι, ἥ διχρόνῳ κατὰ σύστολὴν λαμ-
βανομένη, ἐπιφέρηται δύο σύμφωνα, ἐν συλλήψει δηλον-
ότι, τὸ μὲν ἡγούμενον ἐν τῶν ἀφώνων, τὸ δὲ ἐπόμενον,
ἀμετάβολον, οἶον

Πάτροκλέ μοι δειλῇ πλείστον κεχαρισμένε θυμῷ·
κοινὴ δ' ἔστιν, ἥ δυναμένη μακρὰ εἶναι, ἥ αὐτὴ καὶ βρα-
χεῖα.

Κεφ. ε'. Περὶ λέξεως¹⁾.

Ἐξῆς ἡχόμενόν ἐστι λέξιν ὀρίσασθαι, ὅτι μέρος ἐλά-
χιστόν ἐστι τοῦ κατὰ σύνταξιν λόγου. Λόγος δὲ, πεζῆς
τε καὶ ἑμμέτρου λέξεως σύνθεσις, διάνοιαν αὐτοτελῇ δη-
λοῦσα. Ὁμώνυμος δ' ἐστὶν ὁ λόγος φωνῇ κατὰ πολλῶν
φερομένων σημαυνομένων²⁾· καὶ ὁ ἐνδιάθετος γὰρ λογι-
σμός λόγος λέγεται, καθ' ὃν λογικοὶ καὶ διανοητικοὶ ἵσμεν·
καὶ ὁ προφορικός· καὶ ἡ φροντίς· καὶ ὁ λογαριασμός³⁾·
καὶ ἡ ἀπολογία· καὶ ὁ ὄρος· καὶ ἔτι ὁ περιεκτικός ἐνθυ-
μημάτων καὶ ἐπεξεργασιῶν καὶ ἐπιχειρημάτων, ἀγώνων τε
καὶ ἐπιδόγων, καὶ πρό γε τούτων, προοιμίων· λόγος καὶ
ἡ αὐτοτελῇ διάνοιαν δηλοῦσα τῆς λέξεως παράθεσις, καθ'
ὃ σημαυνομένον καὶ πᾶν μέρος λόγου λέγεται λόγος.

Περὶ παθῶν λέξεως⁴⁾.

Πάθη δὲ λέξεως τὰ μὲν ἀπὸ πλεονασμοῦ συμβαίνει,
οὗ εἶδη θ'. πρόθεσις, ἀναδίπλωσις, ἔκτασις, ἐπέκτασις,

1) Vide, quae de hac par-
ticula operis a Macario Chry-
socephalo partim excerpta, et
in suam Catenam in Lucam
translata, ex Fabricio et Vil-
loison adnotavi in Praef.

2) Singelus noster, κατὰ
πολλῶν σημαυνομένων φερό-
μενος.

3) C. λογαριασμός. In Syn-
gelo nostro, ἀπολογαριασμός.

4) De simili, sed paulo ple-
niore tractatu, quem sub
nomine Moschopuli edidit
Godof. Henr. Shaeferus, vide
Praefationem nostram. Se-
quetur inferius et brevissimus
in eadem materia.

διαίρεσις, παρένθεσις, διπλασιασμός, πυρέμπτωσις, προσχηματισμός· τὰ δὲ, ἀπὸ ἐνδείας, ἧς εἶδη θ'. ἀντικείμενα¹⁾ τοῖς τοῦ πλεονασμοῦ, ἀφαίρεσις, ἄρσις, συστολή, συγκοπή, συναίρεσις, ἔλλειψις, παράλειψις, ἐκθλιψις²⁾, ἀποκοπή.

Ἔστι τοίνυν Πρόθεσις, προσθήκη κατ' ἀρχὴν συλλαβῆς ἢ στοιχείου· συλλαβῆς μὲν, οἷον σταφίς, ἀσταφίς· στοιχείου, οἷον ἄμμος, ψάμμος, καὶ τὰ τοιαῦτα. Ἀφαίρεσις δὲ, ἀποβολή κατ' ἀρχὴν συλλαβῆς ἢ στοιχείου, οἷον, ἐκεῖνος, κεῖνος, φθισάνη, θισάνη.

Ἀναδίπλωσις ἐστὶ προσθήκη συλλαβῆς διὰ τῶν αὐτῶν συμφώνων συλλαβὴν ποιοῦσα ἐπαλλήλων ἐκφορὰν, οἷον κλῦθι, κέλκλθι. Ἄρσις δὲ, ἀποβολή κατ' ἀρχὴν τῆς ἀναδίπλουμένης συλλαβῆς, οἷον δεδεγμένος, δέγμενος.

Ἐκτασις δὲ, ὅταν τὰ συστελλόμενα δίχρονα ἐκταθῇ, ὡς Ἄρες, Ἄρες· ἢ ὅταν τὰ φύσει βραχέα εἰς τὰ φύσει μακρὰ ἀντίστοιχα μεταστῇ, οἷον φυσίζωος. Συστολή δὲ, ἢ τὰ ἀντικείμενα ποιοῦσα, ἢ τὰ ἐκτεινόμενα δίχρονα συστελλοῦσα³⁾, ἢ τὰ φύσει μακρὰ, ἢ φύσει βραχέα μεταβύλλουσα, ὡς ξηρὸν, ξερόν.

Ἐπέκτασις ἐστὶ πλεονασμός συλλαβῆς ἐντὸς τῆς πρώτης καὶ τελευταίας συλλαβῆς· ἢ φωνήεντα, ποιοῦντα συλλαβὴν· καὶ συλλαβῆς μὲν, ὡς ἔτυμον, ἐτήτυμον· φωνήεντος δὲ, ὡς γέννα, γέεννα. Συγκοπή δὲ, ἀποβολή συλλαβῆς ἐντὸς τῆς πρώτης καὶ τελευταίας συλλαβῆς, ὡς ὁμόπατρος, ὀπατρος· φωνήεντος δὲ, ὡς πατέρος, πατρός.

Διαίρεσις ἐστὶ, συλλαβῆς δίφθογγον ἐχούσης ἀνάλυσις ἢ διάλυσις εἰς δύο συλλαβὰς, ὡς παῖς, πᾶις. Συναίρεσις δὲ, ἢ τὸνναντίον ποιοῦσα.

1) C. ἀντικείμενον.

2) C. ἐκθλίψεως.

3) C. συστελλουσιν.

Παρένθεσις ἔστι¹⁾ προσθήκη φωνήεντος ἐντὸς τῆς πρώτης καὶ τελευταίας συλλαβῆς, αὐ ποιοῦντος συλλαβὴν, οἷον πνέοντες, πνέοντες. Ἐλλειψις δέ, ἀποβολὴ τοῦ αὐτοῦ φωνήεντος ἐντὸς τῆς πρώτης καὶ τελευταίας συλλαβῆς, οὐ ποιοῦντος συλλαβὴν ἑλλεῖψαι, οἷον εἰς Ἀθήνας, ἐς²⁾ Ἀθήνας.

Διπλασιασμός ἔστι τοῦ αὐτοῦ συμφώνου προσθήκη ἐντὸς τῆς πρώτης καὶ τελευταίας συλλαβῆς, οὐ ποιοῦντος συλλαβὴν, οἷον ἔδωκεν, ἔδωκε. Παράληψις δέ, ἐνὸς τῶν αὐτῶν συμφώνων ἐκβολὴ ἐντὸς τῆς πρώτης καὶ τελευταίας συλλαβῆς, οἷον κάλλιον, κάλιον [ῥφέλες, ὄφέλες³⁾].

Παρέμπτωσις ἔστι προσθήκη συμφώνου ἐνὸς οὐ⁴⁾ ποιοῦντος συλλαβὴν, ὡς πόλις, πτόλις. Ἐκθλιψις δέ ἀποβολὴ ἐνὸς συμφώνου αὐ ποιοῦντος συλλαβὴν, οἷον σκῆπτρον, σκῆπτρον.

Προσχηματισμός ἔστι προσθήκη μιᾶς συλλαβῆς κατὰ τὸ τέλος, οἷον ὄνειος, ὄνειρατος. Ἀποκοπὴ δέ, ἀφαίρεσις μιᾶς συλλαβῆς κατὰ τὸ τέλος· δάκρυον, δάκρυ· Ἀπόλλων, Ἀπόλλω. Καὶ αὗται μὲν αἱ θ' συζηταί τοῦ πλεονασμοῦ καὶ τῆς ἐνδείας, αἵτινες ὑπὸ τὸ πᾶσιν ἀνάγονται. Αἱ δ' ὑπὸ τὸ ποιὸν, αἵται.

Πάθη τὰ κατὰ τὸ ποιὸν τὰ δε⁵⁾.

Συναλοιφή, μετάθεσις, μετάληψις, ἐναλλαγή⁶⁾, μετασχηματισμός⁷⁾, ἀντίθεσις.

1) C. II. δὲ ἔστιν.

2) C. εἰς — εἰς.

3) Uncis septum alterum hic exemplum magis ad συστολήν pertinet.

4) In C. desst οὐ, quod addidi.

5) Titulus aperte super-
vacuus.

6) C. ἀναλλαγή.

7) Deesse videtur in Cod. μετατίπωσις, quae infra exprimitur tamen.

Ἔστι δὲ συναλοιφή, δύο συλλαβῶν κατὰ τὰ φωνήεντα ἑνωσις· γίνεται δὲ κατὰ τρόπους ἑπτὰ, ἀπλοῦς μὲν τρεῖς, κατὰ ἔκθλιψιν, κατὰ κρῶσιν, κατὰ συναίρεσιν· συνθέσεις δὲ δ', κατὰ ἔκθλιψιν καὶ συναίρεσιν¹⁾), καὶ ἔκθλιψιν καὶ συναίρεσιν, κατὰ κρῶσιν καὶ συναίρεσιν. Κατὰ ἔκθλιψιν μὲν, οἷον ἐπὶ ἐμέ, ἐπ'ἐμέ· καὶ ὅταν, ἐκθλιβομένου φωνήεντος βραχέος, συνεκθλίβηται ὁ χρόνος αὐτοῦ· κρῶσιν δὲ, οἷον τὰ ἐμὰ, τὰμὰ· καὶ ὅταν φωνήεντος φθειρομένου βραχέος, ὁ χρόνος αὐτοῦ τῷ γειτυνοῦντι βραχεῖ φωνήεντι προσελθὼν ἐκτείνῃ αὐτὸ· συναίρεσιν δὲ, οἷον Νηρηίδα, Νηρηῖδα· καὶ ὅταν τὸ μὲν πλῆρες τῆς γραφῆς φυλάττεται καὶ ἡ δύναμις, ἔνδεϊ δὲ μᾶλλον ἢ τῶν συλλαβῶν πυσότης· τοῦτο δὲ γίνεται ἐπὶ μόνον τοῦ ι, ὃ καὶ προσγράφεται μὴ ἐκφωνούμενον²⁾· κατὰ δὲ ἔκθλιψιν καὶ κρῶσιν, οἷον καὶ ἐγὼ, κᾶγῶ· τέθλιπται γὰρ τὸ ι, κέκραται δὲ ὁ τοῦ α καὶ ε χρόνος εἰς α μακρὸν· ἔκθλιψιν καὶ συναίρεσιν, οἷον ἐγὼ αἶδα, ἐγ'αἶδα· τέθλιπται μὲν γὰρ τὸ ο, συνήρηται δὲ τὸ ω, προσγραφέντος καὶ τοῦ ι· κατὰ ἔκθλιψιν καὶ κρῶσιν καὶ συναίρεσιν, οἷον, οἱ αἰπόλοι, ὠπόλοι· τέθλιπται μὲν γὰρ τὸ ι τῆς διφθόγγου, κέκραται δὲ τὸ ο καὶ α εἰς ω μέγα, συνήρηται δὲ τὸ α καὶ ι³⁾. Ἔστι δὲ παρὰ ταῦτα καὶ ἕτερον εἶδος, ὃ συναλοιφή ὀνομάζεται διαζόντως· γίνεται δὲ, ὅταν ἑνομένων δύο λέξεων κατὰ τὰ φωνήεντα, τὸ τῆς δευτέρας λέξεως

1) Peccasse videtur scriba Cod. Nam inferiora requirunt hic, κατὰ ἔκθλιψιν καὶ κρῶσιν, κατὰ ἔκθλιψιν καὶ συναίρεσιν, κατὰ ἔκθλιψιν καὶ κρῶσιν καὶ συναίρεσιν, καὶ ἔτι κατὰ συναλοιφήν ὀνομαζομένην διαζόντως. Ceterum in sequentibus post ὅταν, positum quandoque indicativum, cum conjunctivo mutavi.

2) Exhinc plenissime confirmatur, quod supra in doctrina de Diphthongis accepimus, nempe in ει sonum vocalis ι pro more nunquam fuisse exaudutum, quoniam in eadem classe censebatur cum illis, quibus ι subscribitur.

3) C. τὸ ω καὶ ι.

φωνῆεν ε τυγχάνον εἰς υ μεταβληθῇ, οἷον τὸ ἔλαιον, τὸν-
λαιον.

Μετάθεσις δέ ἐστι στοιχείου μετακλήσεις ἀπὸ τῆς
ἰδίας τάξεως ἐφ' ἑτέραν τάξιν, οἷον κράτος, κάρτος.

Μετάληψις δέ ἐστι στοιχείου μετακλήσεις ἐφ' ἕτερον
στοιχείον, οἷον ἀπειδανός, ἡπειδανός.

Ἐναλλαγή, οἷον ἡρεμος, ἔρημος.

Μετασχηματισμός, οἷον παρθένος, παρθενικός.

Μετατύψεις, οἷον ἐξ Ἰλίου, Ἰλιόθεν.

Ἀντίθεσις δέ, οἷον Διώνυσος, Διόνισος.

Κεφ. στ'. Περὶ προσωδιῶν.

Ἐπομένως δέ¹⁾ περὶ προσωδιῶν διαλαβεῖν· ἔστι δὲ
προσωδία τίσις ποιὰ φωνῆς ἑγγραμμάτου, κατὰ τὸ ἐπαγ-
γελτικὸν τῆς λέξεως ἐκφερομένης ὀγιῶς, μετὰ τινος τῶν
συνεζευγμένων περὶ μίαν συλλαβὴν, ἥτοι κατὰ συνήθειαν
διαλέκτου ὁμολογουμένης, ἥτοι κατὰ τὸν ἀναλογητικόν²⁾
ὄρον καὶ λόγον. Τὸν δὲ τέλειον ἀριθμὸν τιμωσῶν, καὶ
δέκα οὐσῶν τῶν πασῶν, κατὰ τὸν γενητικὸν τούτων ἀρι-
θμὸν εὖροις ἀν διαιρουμένας· διήρηνται γὰρ, εἰς χρόνους,
εἰς τόνους, εἰς πνεύματα καὶ εἰς πάθη. Καὶ χρόνος μὲν
ἐστὶ σημείωσις ἐκτεινομένου ἢ συστέλλομένου φωνήεντος.
χρόνοι δὲ δύο, ἢ μακρὰ καὶ ἢ βραχεῖα. ἔστι μὲν γὰρ μα-
κρὰ, σημείωσις ἐκτεινομένου φωνήεντος· βραχεῖα δέ, ση-
μείωσις συστέλλομένου φωνήεντος. πάθος δ' ἐστὶ φωνῆς
πεπονθυίας σημεῖον, τὰ ἐκθλασιν παθόντα, καὶ τὰ ἡνω-
μένα, καὶ κεχωρισμένα δηλοῦν. τρία δὲ τὰ πάθη, ἢ ἀπό-
στροφος, ἢ ὑφέν, καὶ ἢ ὑποδιαστολή, ἃ καὶ καταχρηστικῶς
προσωδίαί λέγονται. ἔστι δὲ ἀπόστροφος σημεῖον ἐκθλίψεως
φωνήεντος ἢ φωνηέντων· φωνήεντος μὲν, οἷον τοῦτο ἐστὶ,

1) Sic Cod. Fortasse pro δε
legendum δεῖ.

2) C. ἀναλογητικόν.

ταυτ' ἐστὶ· φωνηέντων δὲ, οἷον βούλομαι ἐγὼ, βουλομ' ἐγὼ. τίθεται δὲ ἀντὶ φωνηέντων τεσσάρων, ἀντὶ βραχέος α, ἀπὸ τοῦ ο, ἀντὶ βραχέος ι; καὶ ἀντὶ τῶν ε. ὕφην δὲ, σημεῖον συναφείας δύο λέξεων. ὑποδιαστολὴ δὲ, ἀπὸ μείων διαστάσεως λέξεων. πνεῦμα δ' ἐστὶ ποιότης συλλαβῆς, τρέπονσα τὰ ψιλὰ σύμφωνα εἰς δασέα ἐν τῇ συνθέσει, ἢ φυλάττοντα αὐτὰ, οἷα εἰσί. διπλῇ δὲ ἐστίν, ἡ μὲν, δασεῖα καλουμένη· ἐστὶ δ' αὕτη, ποιότης συλλαβῆς τρέπονσα τὰ ψιλὰ σύμφωνα εἰς δασέα ἐν τῇ συνθέσει· ἡ δὲ ψιλῇ· ψιλῇ γάρ ἐστι ποιότης συλλαβῆς, φυλάττονσα τὰ σύμφωνα ἐν τῇ συνθέσει, οἷα εἰσί. καὶ κείσθω τόδε περὶ πνευμάτων ὁδηγία περιφανής, ὥς μὴ ἀγνωσίᾳ τῶνδε κρατούμενον τόνον κλονεῖσθαι.

Καθολικοὶ κανόνες περὶ πνευμάτων.

(Ἀρχὴ τοῦ α.)¹⁾

Τὸ α πρὸ ἑαυτοῦ ψιλοῦται· ἄπαιτος δ' ἀπροςπέλαιστος, καὶ τὰ λοιπὰ. πρὸ δὲ τοῦ β, ψιλοῦται, εἰ μὴ ἐπάγοιτο τὸ ρ· δασύνεται γάρ· εἰ δὲ εἴη στερητικόν, κἂν τὸ ρ ἐπάγῃται, ὁμοίως μένει ψιλούμενον, ὥς ἀβρότη, ἢ νῆξ, καὶ ἀβροτάζω, τὸ ἁμαρτάνω, καὶ ἄβρομος, ὃ μὴ ἔχον ἤχον, ἢ ὁ πολὺήχος, κατ' ἐπίτασιν· πρὸ τοῦ γ, ψιλοῦται, πλὴν τοῦ ἄγνος, καὶ ἄζω, τὸ σέυομαι²⁾, καὶ ὅσα ἐξ αὐτῶν. πρὸ τοῦ δ, ψιλοῦται, πλὴν τοῦ ἄδης, καὶ ἄδην, ὕνομα πάθους, Ἀδριας, εἰ καὶ Ἡρωδιανὸς ἐν τῇ Ὀμηρικῇ προσωδίᾳ³⁾ ψι-

1) Inclusa hic desunt in Cod. Addidi tamen, quia in sequentibus tales inscriptiones etiam Cod. ostendit.

2) Sic Cod. noster, pro σέβομαι, quod aliorum tractatus de spiritibus praeferunt.

3) Hinc ecce Lexicon illud de Spiritibus, quod Valckenaerius cum Ammonio etc.

edidit Lugduni Batav. 1739. 4. corrigi potest. Legitur enim ibi pag. 208. τὸ μέντοι Ἀδριας παρ' Ὀμήρου δασύνεσθαι φησὶν Ἡρωδιανός, ἐν δὲ τῷ Καθόλου ψιλοῦσθαι. Ipse jam Valckenaerius signo apposito, his verbis aliquid vitii subesse suspicatus erat.

λοῦσθαι φησὶ, καὶ τὸ ἀδήσειεν, ἀδινὰς, ἀδινύων, καὶ ἀδεῖν, ἄντι τοῦ ἀρέσκειν. πρὸ τοῦ ε φιλοῦται. πρὸ τοῦ ζ φιλοῦται, Ἀζῶτα πόλις, ἀζηχὲς ἄντι τοῦ ἀδαλεῖπτως, ἄζω τὸ ξηραίνω· δι' ἀντίφασιν δὲ, τὸ ἄζω τὸ σείομαι δασύνεται. Τρέφων δὲ, τὸ α πρὸ τοῦ ζ καὶ φιλοῦσθαι καὶ βρυχύνεσθαι ἄξιοι. πρὸ τοῦ η, θ, ι, κ, φιλοῦται· τὸ ἀθροῖσαι δασύνεται παρ' Ἀττικοῖς, καίτοι φιλοῦται· καὶ ἄθρονες, κατὰ μὲν στέφηται θροῦ, φιλονται, σημαῖνον δὲ πλήθος, δασύνεται καὶ ἄθροισμα, καὶ ἀθροῖζω, ὡς ἀπὸ τοῦ α τοῦ σημαίνοντος τὸ ὁμοῦ. πρὸ τοῦ λ ἑνὸς ἢ δισσοῦ, φιλοῦται, οἶον ἁλῶ τὸ πλανῶ, καὶ ἁλυδεις, καὶ ἁλδήσχω τὸ αὐξάνω, καὶ ἕτερα, πλὴν τοῦ ἁλς καὶ τῶν ἐξ αὐτοῦ, Ἀλικαρνασὸς πόλις, καὶ Ἀλίαρτα, καὶ ἔθνος Ἀλλίωνον, καὶ τὰ ἄθροισιν σημαίνοντα, ὡς ἁλεις, ἁλως· ἔτι καὶ ἁλῶ τὸ κρατῶ, καὶ τι ἐξ αὐτοῦ, ἁλυσις· ἔτι δὲ καὶ ἁλομαι καὶ τὰ ἐξ αὐτοῦ. Ἄλως ποταμὸς, ἀφ' οὗ καὶ ἁλυκὸν· ἁλμυρὸν γὰρ ῥεῖ· ἁλυσις δὲ ἡ ἀδμονία, ὡς δύσλυτον, φιλοῦται· καὶ Ἀλήτην¹⁾, δὲ τινες τὸν Ἄλιν λέγοντες, ὡς πολλὴν γῆν περιδεύοντα, φιλοῦται· ἀλετριβανον ὃ καὶ ἀλλότριψ, εἰ παρὰ τὸ τρίβειν τοὺς ἁλας, δασύνεται, εἰ δὲ παρὰ τὸ ἀλεῖν²⁾ φιλοῦται. ἁλινδῶ καὶ ἁλινδεῖς Ἀττικοὶ δασύνουσι, ἐν ᾗ οἱ ἵπποι κυλούνται· καὶ ἁλιαίνειν τὸ θερμαίνειν. ἁλκυνών, εἰ καὶ παρὰ τὸ ἐν Ἀλὶ κύειν, ἀλλὰ διὰ τοῦ κ, φιλοῦται· καὶ ὅσα ἀπὸ τοῦ ἁλλονον, ἐν συγκοπῇ, ὡς ἁλτο καὶ ἁλμενος, φιλοῦται· καὶ ἁλμα τὸ δάσος, ὡς δὲ καὶ τὸ, εἰς ἅστυ ἁλε, καὶ ἁλγναι, καὶ ἁλέμενον· ἁλεσουρίον δὲ δασύνεται τὸ κοχλίδιον· καὶ Ἀλκεῖς, δράμα Μενάνδρου, πρὸ τοῦ μ, φιλοῦται, πλὴν τοῦ ἁμα, καὶ ἁμῖν, καὶ ἁματροχία καὶ ἁμαρτία, καὶ τὰ ὅμοια τούτοις· καὶ ἁμμα τὸ σχοινίον, καὶ ἁμη, καὶ ἁμὸς τὸ οὐροδόχον ἀγγεῖον· ἁμνίον δὲ, τὸ αἵματοδόχον·

1) Sic Cod. Alii Ἀλύτην.

2) C. περι δλεῖν.

ἀπρωγέως καὶ ἄρμος· πρὸ τοῦ ν, ψιλοῦται, καὶ πρὸ τοῦ ξ, καὶ τοῦ θ· πρὸ τοῦ π, δασύνεται, ἄπαξ, ἀπλοῦς, ἀπυλός, καὶ ἀπτώτος· σπάνιον δὲ ἐν ταῖς θεματικαῖς λέξεσι τὸ α πρὸ τοῦ π, ἀλλ' ἢ πλεονασμὸν σημαίνει, ἢ στέρησιν, ἢ προθέσει· ἔστι· πρὸ τοῦ ρ, ψιλοῦται, εἰ μὴ τὸ μ, ἢ τὸ π ἐπάγοιτο, ὥς ἄρμοι ἔχουν νεωστὶ, καὶ ἄρμιμα¹⁾ ἢ τροφή, ἄρπη ἢ δρεπάκη, ἀρνωῖα ἄνεμος· σεσημειώται ἄρμένη, ἄρμενον καὶ ἀρπέτισμα· πρὸ τοῦ σ, ψιλοῦται, ἀσάμινθος ἢ λεκάνη, καὶ ἄσσα ἔχουν ὥς τινα· ἀντὶ δὲ τοῦ ἄτινα, δασύνεται· πρὸ τοῦ τ, ψιλοῦται, πλήν τοῦ ἄττα ἀντὶ τοῦ ἄτινα, καὶ ἄτε ἀντὶ τοῦ καθά, καὶ ἄτερος· πρὸ τοῦ υ, φ, χ, ψιλοῦται, πλήν τοῦ ἄφῃ· πρὸ τοῦ ψ, ψιλοῦται, πλήν τῶν παρὰ τὸ ἄπτω, ἀφ' οὗ καὶ ἀψίκορος, ὃ ἕμα τῷ²⁾ γεύσασθαι κορεννόμενος, καὶ ἕψεν τὰ μέλη· πρὸ τοῦ ω δὲ, ψιλοῦται· Ἰστέον δὲ, ὅτι εἴτε στέρησιν δηλοῖ τὸ α, ψιλοῦται, πλήν τοῦ ἄλυσις καὶ ἄδης· εἴτε ἐπίτασιν, εἴτε ὀλίγον, εἴτε κακὸν, εἴτε πλεονασμὸν· εἰ δ' ἄθροισιν³⁾, δασύνεται· ἐν δὲ ταῖς προθέσει ψιλοῦται, ἐπεὶ καὶ πᾶσα πρόθεσις ἀπὸ φωνήεντος ἀρχομένη ψιλοῦται, πλήν τῆς ὑπὸ καὶ ὑπέρ· πρὸς δὲ πάντα φωνήεντα κατὰ διάστασιν ψιλοῦται· πρὸς δὲ πᾶν σύμφωνον ψιλοῦται, εἰ μὴ ὑπὲρ μίαν σύλλαβὴν εἴῃ ἢ λέξις, ὥς αἵξ⁴⁾ ἢ μὴ συναληλιμένη, ὥς ὁ ἄνθρωπος, ἄνθρωπος· ἢ Δωρικόν⁵⁾, διὰ τὸ ἄδδ, ἡδδ γὰρ, δωρικῶς.

Ἀρχὴ τοῦ ε.

Τὸ ε πρὸ τοῦ α, δασύνεται· ἐντὸν τὸ λεπτὸν ἢ ποικίλον ἱμάτιον· πλήν τοῦ ἔαρ, καὶ ἔαιω, καὶ ὅσα ἐξ αὐτῶν· πρὸ τοῦ β, ψιλοῦται καὶ ἀπὸ κλίσεως ὄν, εἰ μὴ ἐπάγοιτο

1) Sic Cod. non ἄρμαλια, ut in illo Lexico scribitur.

2) C. ἕμα τὸ.

3) εἰ δ' ἄθροισιν.

4) C. αἵξ.

5) C. δωρικόν.

τὸ δ, ἢ τὸ ρ· πλήν τοῦ ἑβρῶς ὁ ἑλαφος. πρὸ τοῦ γ¹⁾, ψι-
λαῦται. πρὸ τοῦ δ, ψιλοῦται, πλήν τοῦ ἔδος καὶ ἔδρα, καὶ
τὰ ἐξ αὐτῶν, ἔδραν ἢ πρύξ, καὶ ἔδανον τὸ ἡδὺ, καὶ ἔδω-
λσον ἢ τῶν ἀρεσκόντων καθ' ἑδραί. πρὸ τοῦ ε δὲ ψιλοῦται²⁾,
ὡς ἔργον ἤγον ἑκάλεσεν, καὶ λεισάμενος ἤγον ὁμοιωθεὶς,
καὶ ἔεκασι· πλήν τοῦ ἑερση³⁾ ἢ δρόσος, καὶ ἔε ἤγον ὡς
ἑαυτὸν, καὶ ἑλδορ ἢ ἐπιθυμία. πρὸ τοῦ ζ, ψιλοῦται⁴⁾,
πλήν τοῦ ἕω καὶ τὰ ἐξ αὐτοῦ. πρὸ τοῦ η, δασύνεται,
πλήν τοῦ ἕην ὑπαρκτικόν, καὶ ἑηνὸς ἄκομα ποταμοῦ.
πρὸ τοῦ θ, ψιλοῦται, ὡς ἑθαιρα ἢ θρηξ· πλήν τῆς ἑθεν
ἀντωνυμίας ἤγον ὡς ἑαυτὸν⁵⁾, καὶ ἑθεις ὁ ἐκβληθεὶς, ἐξ
οὗ καὶ ἄφεθεις. πρὸ τοῦ ι, ψιλοῦται. πρὸ τοῦ κ, δασύνε-
ται, πλήν τῆς ἐκ⁶⁾, καὶ τῶν ἐξ αὐτῆς, καὶ ἐκτός, καὶ τῶν
ἀποβολῇ πασχόντων τοῦ ε; ὡς ἐκένος· κένος, καὶ τῶν
ἀπὸ κλίσεως· σεσημειώται. πρὸς τούτοις καὶ τὸ ἐκυρὸς καὶ
ἐσχευρία⁷⁾. πρὸ τοῦ λ ἐνὸς ἢ δισσοῦ, ψιλοῦται, πλήν τῶν
ἑλλην καὶ ἑλη, καὶ τὰ ἐξ αὐτῶν· ὡς καὶ τὸ ἑλω, καὶ τὰ
ὅμοια, καὶ ὅλως ἐπιφερομένου τοῦ κ, ἢ τοῦ μ. τὸ ε πρὸ
τοῦ μ, ψιλοῦται, πλήν τοῦ ἕμης, ὁ δηλοῖ τὴν χελώνης
παρὰ τὸ ἑαυτὴν μύειν· καὶ ἕμος τὸ ἄφεμα καὶ ἡ μέμφις.
πρὸ τοῦ ν, ἐνὸς ἢ δισσοῦ, ψιλοῦται, ὡς ἑννη, καὶ ἑνωῶ,
ἢ πολεμικὴ θεὰ· πλήν τοῦ ἑν, καὶ τῶν ἐξ αὐτοῦ· καὶ ἑνωῶ
καὶ ἑντο, ἀντὶ τοῦ ἐνεθύνοντο· καὶ ὅλως τὸ ἀριθμητικὸν ε
δασυνεται, πλήν τοῦ ἐνέα καὶ ἐννεήκοντα, καὶ ἐκκοσι.
πρὸ τοῦ ξ, δασύνεται, πλήν τῆς ἑξ, καὶ τῶν ἐξ αὐ-
τῆς, καὶ τῆς ἀπὸ κλίσεως. πρὸ τοῦ ο, δασύνεται, πλήν τοῦ
ῥοικε, καὶ ῥοργε, καὶ ἑαν τὸ ὑπάρχον. Ἀττικοὶ τὸ ῥορτῇ
ψιλοῦσι. πρὸ τοῦ π, ψιλοῦται, πλήν τοῦ ἑπομαι, καὶ ἐπτά.

1) G. τὸ τοῦ γ.

2) In C. omiss. ψιλοῦται.

3) G. ἑερση.

4) In C. omiss. ψιλοῦται.

5) C. τῆς ἐνθεν et ἑαυτὸς.

6) C. πλήν τῆς ἐξ.

7) C. ἐκχευρία.

πρὸ τοῦ ρ, ἐπαγομένου φωνήεντος, ἢ συμφώνου, ἢ αὐτοῦ τοῦ ρ, φιλοῦται, πλὴν τῶν ἔχοντων ἐπαγομένον τὸ κ. σισημείωται τὸ ἔρμα, τὸ ἔρεισμα, φιλούμενον¹⁾. ἔρνος δέ, καὶ ἔρδω δασυνόμενον. πρὸ τοῦ σ, φωνήεντος, ἢ συμφώνου, ἢ αὐτοῦ τοῦ σ ἐπαγομένου, φιλοῦται, πλὴν τοῦ ἐσία ἢ πρεσβεία, καὶ ἔσο²⁾ ἀντὶ τοῦ ἐνδέδυσσο· ἐπόμεθα καὶ τῶν ἔχοντων μετὰ τοῦ τ· τὸ ἔστην, ὡς ἀπὸ κλίσεως ὄν, φιλοῦται, καὶ ἔστι, καὶ ἔστω. πρὸ τοῦ τ, φωνήεντος ἢ συμφώνου ἐπιφερομένου, ἢ αὐτοῦ τοῦ τ, φιλοῦται, πλὴν τοῦ ἔτομος, ἐταῖρος, καὶ ἐτέρω, καὶ τοῦ ἔτνος, ὡς ἀπὸ τοῦ ἔω τὸ ἀπαλύνω γινόμενον ἔτος, καὶ πλεονασμῷ τοῦ ν, ἔγουν ὡς διαλελυμένοι ἐκ τῆς ἐψήσεως, ἐξ οὗ καὶ ἐτήρησις³⁾ τὸ κοχλιάριον, παρὰ τὸ ἔτνας ἀρρέσθαι. πρὸ τοῦ σ, ἐν διαστάσει καὶ συνειλέσει, φιλοῦται, πλὴν τοῦ εἰρίσκω, καὶ εἰδω. πρὸ τοῦ φ, χ, φιλοῦται, πλὴν τοῦ ἐφθός. πρὸ τοῦ ψ, δασύνεται, ὡς ἔψω τὸ ἐφαίνω καὶ ἀκολουθῶ, ἐπὶ μέλλοντος· πλὴν τοῦ ἐψία ἢ διὰ λόγου παιδιᾶ, ἐκ τοῦ ἔπω⁴⁾ τὸ λέγω, ἀφ' οὗ καὶ φιλέπιος, καὶ τῶν ἀπὸ κλίσεως, ὡς ἐψώμισα. πρὸ τοῦ ω, δασύνεται, πλὴν τοῦ ἐωκημένος, ἐώργειν, ἐώλπειν. Τὸ ε πλείονάζον ἐν λέξεσιν, ἀπὸ φωνήεντος δασυνομένου ἀρχόμενον, δασύνεται· εἰ δὲ φιλουμένου, φιλοῦται, ὡς ἔκηλον, ἐκῆλον.⁵⁾ Ἐτι κατὰ τοὺς παρωχημένους⁶⁾ καὶ ἀποκρίπτον, φιλοῦται καὶ προέρχεται μὲν ἐν τοῖς ὀριστικοῖς ἐνεργητικοῖς τε καὶ παθητικοῖς· ἀποκρίπτει δὲ ἐπὶ τῶν ἄλλων ἐγκλίσεων σισημειωτέον τὸ ἔστηκα καὶ ἔστήκειν. ὅτι⁶⁾ ἐν ἀντωνυμίαις πρὸ συμφώνου φιλοῦται, καὶ ἐν προθέσει.

1) C. τὸ ἔρμα· τὸ ἔρεισμα φιλούμενον.

2) Sic C. non ἔσσο et ἐνεδύσο, ut Lexicon.

3) Sic C. f. ἐτήρησις.

4) C. ἔπω.

5) Deesse hic ante καὶ videtur προσερχόμενον.

6) Pro ὅτι hic legendum videtur "Ἐτι, aut καὶ ὅτι."

Ἀρχὴ τοῦ η.

Τὸ η πρὸ τοῦ α ἀπὸ κλίσεως εὐρίσκεται, ὡς ἡάρι-
ζον, ἀντὶ τοῦ ἔαρος ἔλεγον καὶ ψιλῆς. πρὸ τοῦ β δασύ-
νεται, πλὴν τοῦ ἡβολεῖν τὸ ἀργεῖν, καὶ ἡβαιὸν τὸ μι-
κρόν. πρὸ τοῦ γ ὁμοίως, πλὴν τοῦ ἡγάθεος, καὶ τῶν
ἀπὸ κλίσεως, πλὴν τοῦ ἡγνισμαι. ὁμοίως καὶ πρὸ τοῦ δ,
πλὴν τοῦ Ἡδονὸς ὁ Μακεδῶν, ἥδη, καὶ ἡδος τὸ ὄφελος,
ἄκλιτον, καὶ τῶν ἀπὸ κλίσεως. πρὸ τοῦ ε, ζ, η, θ, ι, ψι-
λοῦται, πλὴν τοῦ ἡζόμεν ὡς ἀπὸ τοῦ ἡζομαι. πρὸ τοῦ κ
δασύνεται, πλὴν τοῦ ἡκέστης ὁ ἡδάμαστος, ἡκα ἀντὶ τοῦ
ἡσύχως, καὶ τῶν ἀπὸ κλίσεως. πρὸ τοῦ λ, ψιλοῦται,
πλὴν τοῦ ἡλιος, ἡλικία, ἡλος· τὰ ἀπὸ κλίσεως ἔχουσι τὸ
τοῦ θέματος πνεῦμα, ὅποιον ἦν. πρὸ τοῦ μ, δασύνεται,
πλὴν τοῦ ἡμαρ, ἡμαθόεις, ἡμοδόν, ἡμὶ, ἡμύ· καὶ τὰ
ἀπὸ κλίσεως δὲ φυλάττουσι τὸ τοῦ θέματος πνεῦμα. πρὸ
τοῦ ν, ψιλοῦται, πλὴν τοῦ ἡνίκα, ἡνία, καὶ τὰ ἐξ αὐτῶν.
πρὸ τοῦ ξ, ἐν μόνῳ τῷ ἡξω εὐρίσκεται· τὰ δὲ ἀπὸ κλί-
σεως, ψιλοῦται. πρὸ τοῦ ο, π, ψιλοῦται, πλὴν τοῦ ἡπαρ.
πρὸ τοῦ ρ, δασύνεται μετὰ φυσικῆς μακροῦς, ἢ κατὰ τροπὴν
τοῦ μακροῦ εἰς βραχύ. τὰ δ' ἄλλα, ψιλοῦται. πρὸ τοῦ
σ, δασύνεται· τὰ ἀπὸ κλίσεως φυλάττει τὸ τοῦ θέματος.
πρὸ τοῦ τ, ψιλοῦται, πλὴν τοῦ ἡττα, καὶ τῶν ἐξ αὐτοῦ,
καὶ τῶν ἀπὸ θέματος. πρὸ τοῦ υ, ψιλοῦται. πρὸ τοῦ φ,
δασύνεται, πλὴν τῶν ἀπὸ κλίσεως. πρὸ τοῦ χ, ψιλοῦται,
πλὴν τοῦ ἡχι ἀντὶ τοῦ ὅπου. πρὸ τοῦ ψ, ἐκ κλίσεως εὐ-
ρηται, διὸ καὶ δασύνεται. πρὸ δὲ τοῦ ω, ψιλοῦται. Τὸ
ἐν τροχαϊκῇ λέξει, ψιλοῦται, πλὴν τοῦ ἡλος, καὶ ἡπαρ.

Ἀρχὴ τοῦ ι.

Τὸ ι πρὸ τοῦ α, β, γ, ψιλοῦται, πλὴν τοῦ ἱγμαι.
καὶ πρὸ τοῦ δ, εἰ μὴ τὸ ρ ἐπάγοιτο, πλὴν τοῦ ἱδρις. πρὸ
τοῦ ε, ψιλοῦται, πλὴν τοῦ ἱερὸς, καὶ τὰ ἐξ αὐτοῦ, ἱεριχῶ,

ίεραξ, καὶ τὰ ἀπὸ κλίσεως. πρὸ τοῦ ζ, δασύνεται. πρὸ τοῦ η, θ, ψιλοῦται, πλὴν τοῦ ἦμι. πρὸ τοῦ κ, ψιλοῦται, πλὴν τοῦ ἱκανός, ἱκετεύω. πρὸ τοῦ λ, ἡ ἐνός ἢ δισοῦ, ψιλοῦται, πλὴν τοῦ ἱλαρίων, ἱλεως, καὶ τὰ ἐξ αὐτῶν. πρὸ τοῦ μ, φωνήεντος ἐπιφερομένου, δασύνεται· συμφώνου δὲ οὐκέτι. πρὸ τοῦ ν, ψιλοῦται, πλὴν τοῦ ἵνα, οὐ τὴν δύνάμιν, ἀλλ' ἀντὶ τοῦ ὅπως καὶ ὅπου. πρὸ τοῦ ξ, ψιλοῦται, πλὴν τῶν ἀπὸ κλίσεως. καὶ πρὸ τοῦ ο, καὶ ἐνός ἔτι π. δισοῦ δὲ, δασύνεται. Ὡς δὲ καὶ πρὸ τοῦ ρ, πλὴν τοῦ ἱρός κατὰ συγκοπὴν ὁ ἱερός, καὶ τὰ ὅμοια. πρὸ τοῦ σ, φωνήεντος ἐπιφερομένου ἢ συμφώνου, ψιλοῦται, πλὴν τοῦ τ. σεσημειῖται τὸ Ἰστρος, καὶ Ἰστέον ψιλούμενον. πρὸ τοῦ τ, υ, φ, χ, ψ, ω, ψιλοῦται. Ἔτι καὶ πρὸ παντὸς φωνήεντος, πλὴν ἦμι.

Ἀρχὴ τοῦ θ.

Τὸ ο πρὸ τοῦ α, β, γ, ψιλοῦται· καὶ πρὸ τοῦ δ, πλὴν ὁδός, καὶ τὰ ἐξ αὐτοῦ. Ὀδυσεὺς ἐνὶ σ γραφόμενον¹⁾, δασύνεται, ὅτι φασὶν ἡ Ἀντίκλεια αὐτὸν ἐγέννησε καὶ ὁδόν, ὑετοῦ γενομένου· δυαὶ δὲ, ψιλοῦται, ὥς ἀπὸ τοῦ ὁδύσσω τὸ ὀργίζομαι. πρὸ τοῦ ε, ζ, η, θ, ψιλοῦται, πλὴν τοῦ ὅθι καὶ ὅθεν. πρὸ τοῦ κ, ψιλοῦται, πλὴν τῶν Ἰωνικῶν ἀναφορικῶν. καὶ πρὸ τοῦ λ, πλὴν τοῦ ὀλκός, καὶ ὀλως ἐπίβρομα, καὶ ὄλμος, καὶ τὰ ἐξ αὐτῶν. πρὸ τοῦ μ, ψιλοῦται, πλὴν τοῦ ὁμοῦ, καὶ τῶν ἐξ αὐτοῦ. πρὸ τοῦ ν, καὶ ξ, καὶ π, ψιλοῦται, πλὴν τῶν ἐχόντων μετὰ τὸ π τὸ λ, καὶ τῶν ἀναφορικῶν. πρὸ τοῦ ρ, ψιλοῦται, εἰ μὴ τὸ κ ἢ τὸ μ ἐπάγοιτο, σὺν οἷς καὶ τὸ ὀρῶ, καὶ τὰ ἐξ αὐτοῦ. πρὸ τοῦ σ, φωνήεντος ἐπιφερομένου, δασύνεται, πλὴν τοῦ Ὅσιρις· συμφώνου δὲ οὐκέτι. πρὸ τοῦ τ, ψιλοῦται, πλὴν

1) Confer cum his Lexicon illud de Spiritibus pag. 231. ubi

de hac eadem usus diversitate agitur.

ἔτι, ὅτε, καὶ ὅτου. πρὸ τοῦ φ, χ, ψ¹⁾, ψιλοῦται. Ἐν πλειονάζον ἐν ταῖς ἀπὸ συμφώνου ἄρχομέναις λέξεσι, ψιλοῦται. καὶ πρὸ τῶν δακλων· ἀλλὰ καὶ δασυνόμενον, εἰ προσλάβοι τὸ υ, ψιλοῦται.

Ἀρχὴ τοῦ υ.

Τὸ υ πάσης λέξεως ἄρχον, δασύνεται, πλην τοῦ ἕρμιες, αἰολικῶς, καὶ ἕρχας ταριχηρὸν ἀγγεῖον.

Ἀρχὴ τοῦ ω.

Τὸ ω πάσης λέξεως ἄρχον, ψιλοῦται, πλην τοῦ ὦρα δ καιρὸς, καὶ ἡ εὐμορφία, καὶ ἡ φροντίς· ὡς δὲ καὶ τὸ ὦδε, καὶ τὰ ὁποιοσύλλαβα. σημειῶσαι τὸ ω ὅχελιαστικὸν κλητικὸν καὶ ὑπαρκτικὸν ψιλούμενον.

Περὶ πάντων τῶν φωνηέντων.

Πᾶν φωνῆεν λήγον εἰς ρ, ἐπιφερομένου δασέος, ψιλοῦται· ἔτι πρὸ δασέος ψιλοῦται, πλην ἀφῆ, καὶ τῶν ἐξ αὐτοῦ, τὰ ὑπαρκτικὰ ῥήματα, ψιλοῦται, πᾶν ἄρθρον προτακτικὸν ἢ ὑποτακτικὸν, ἀπὸ φωνήεντος ἀρχόμενον, δασύνεται. τὸ ἄ ἀντὶ τοῦ ὦ, ψιλοῦται, ὡς Ὅμηρος, ἄ δειλέ.

Ἀπόδειξις ὅτι τὸ ὦ τῆς κλητικῆς οὐκ ἔστι ἄρθρον.

Ὅτι μὴ ἔστιν ἄρθρον τὸ τῆς κλητικῆς ὦ, δῆλον ἐκ πολλῶν. Ἐν, ὅτι πᾶν ἄρθρον, ἀπὸ φωνήεντος ἀρχόμενον, δασύνεται· τὸ δὲ, ψιλοῦται. δεύτερον, ὅτι πᾶν ἄρθρον προτακτικὸν ἢ τόνον ἢ πνεῦμα δέχεται· τὸ δὲ, καὶ ἀμφότερα. τρίτον, ὅτι πᾶν ἄρθρον ἐν τοῖς τρισὶ γένεσι διαλλύττει καὶ τοῖς ἀριθμοῖς· τὸ δὲ, οὐδαμοῦ. τέταρτον, ὅτι πᾶν ἄρθρον ἢ πρῶτον, ἢ δευτέρου¹⁾, ἢ τρίτου εἶναι προσώπου

1) Cod. χ, φ, ψ.

2) Lexicon omittit verba, ἢ δευτέρου.

θῆλει· τοῦτο δὲ, δευτέρου. πέμπτον, ὅτι πᾶν ἄρθρον φανερόν θῆλει σημαίνειν¹), γένος, ἡ πρόδηλον ἀριθμόν· τὸ δὲ, οὐ δύναται. ἔκτον, ὅτι πᾶσα κλητικὴ τὸν ἴσον χρόνον θῆλει ἔχειν τῆς ἰδίας εὐθείας, ἡ ἐλάττωσα, οὐδέποτε δὲ μείζω· τὸ δὲ, μείζον ἢ τὸ τῆς εὐθείας.

Πᾶς σύνδεσμος ἀπὸ φωνήεντος ἀρχόμενος, ψιλοῦται, πλήν τῶν αἰτιολογικῶν καὶ τῶν ἀναφορικῶν. σεσημειώται τὸ ὄφρα, διὰ τὸ, τὸ α, ε, ο, πρὸ δασείως. τὸ δ' ἤμος, διὰ τὸ τροχαϊκὸν εἶναι.

Κανόνες περὶ τῶν διφθογγῶν.

Ἡ αὖ διφθογγος ἐν ταῖς ὑπὲρ μίαν συλλαβὴν λέξεσι, ψιλοῦται. σεσημειώται τὸ αἰρῶ καὶ αἰροῦμαι δασυνόμενα. Ἡ αὖ διφθογγος, ψιλοῦται, πλήν τοῦ αὐτῆ καὶ αὐτήν. Ἡ εὖ διφθογγος, ψιλοῦται, πλήν τοῦ εἶλος, εἰλόσω, εἶμα, εἶς, εἰρμός, εἰρκτή, καὶ τῶν ἀπὸ θέματος²). Ἡ οὖ διφθογγος ἐν ταῖς ὑπὲρ μίαν συλλαβὴν λέξεσι, ψιλοῦται, πλήν τοῦ οἶμος, καὶ οἶμῶ, καὶ τῶν ἀναφορικῶν. σεσημειώται τὸ οἷς ψιλούμενον, ὥς ἀπὸ τοῦ οἷς. Ἡ ου διφθογγος, ψιλοῦται, πλήν τοῦ οὔτος, καὶ τῶν μονοσυλλάβων, πλήν οὗς, καὶ οὖ ἀρνητικόν.

Τὸ ρ, πάσης λέξεως ἄρχον δασύνεται, πλήν τοῦ ῥάδιον³) πεδίον, καὶ ῥάρος, τὸ ἀμβλωθρίδιον.

Περὶ τόνων.

Ἀλλ' ἡ περὶ τόνων ἐχόμεθα λόγου⁴). τόνος ἐστὶν ἐπίτασις ἢ ἄνεσις ἡ-μεσότης συλλαβῶν εὐφωνίαν

1) C. σημαίνει.

2) Omissa hic videtur in nostro Cod. diphthongus εν scribae peccato, transmissis aliquot versibus seu lineis.

3) Sic Cod. non ῥάριον, ut in Lexico. Omissa autem

prorsus lex de duplici ῥῥ ita signando, nec in nostro Cod. observata cernitur.

4) Et haec doctrina de Accentu non facile ullibi in tanta brevitate clarior.

ἔχουσα. κυρίως μὲν ἡ ὀξεῖα καὶ ἡ περισπωμένη τόπος· ἡ δὲ βαρεῖα συλλαβικός ἐστιν. ἔστι δὲ ὀξεῖα, ποιότης συλλαβῆς ἐπιταμένον ἔχουσα φθόγγον. τόποι δὲ αὐτῆς, ἡ λήγουσα, ἡ παραλήγουσα, καὶ ἡ προπαραλήγουσα, καθ' οὓς καλοῦνται ὀξύτονοι. περισπωμένη δ' ἐστὶ ποιότης συλλαβῆς φθόγγον ἔχουσα μέσον τοῦ ἐπιτεταμένου καὶ ἀνειμένου, ἡ γὰρ βαρεῖα, ποιότης συλλαβῆς ἐστιν, ἀνειμένον ἔχουσα φθόγγον, ἧς τόπος πᾶσαι αἱ καθ' ὁμαλισμὸν ἀναγινωσκόμεναι συλλαβαί. τίθεται δὲ, οὐκ ἐπὶ πασῶν, ἀλλ' ἐπὶ μόγων τῶν ὀξύτονουμένων, ὅταν κατὰ συνέπειαν ἀναγινώσκωνται, συνέχειά τις οὖσα καὶ συνέπεια. περισπωμένης δὲ τόποι δύο, ἡ λήγουσα, καὶ ἡ παράλήγουσα, καθ' οὓς καλοῦνται, περισπώμενον καὶ προπερισπώμενον. — Ἰστέον, ὡς μία μόνον μόνη λέξις ἐγκλίνεται, κἂν μονοσύλλαβος ᾖ, κἂν δισύλλαβος, οὐδέποτε δὲ ἅμα δύο· ἀλλ' οὐδὲ δύο τόνους ἀχθηφορεῖν δεῖ μίαν συλλαβὴν, ὡς τίσιν εἴδισται. τίς γὰρ ἡ ἀποκλήρωσις δύο βαρειῶν, ὅπου μὴ ἐπιτιθέμεν ἐκ τῶν ἄλλων τόνων, ἢ πνευμάτων δύο; εἰ δὲ τάσεως ἕνεκα, τίθεσθαι καὶ ἐπὶ τῷ θῆς, δὸς, καὶ ἄλλοις ὁμοίοις. Τὸ χρυσίον καὶ ὅσα ἐκ μετάλλων, τροχαϊκὸν ὃν τὴν κατάληξιν, καὶ πυρρῆχαικὸν¹⁾ γὰρ, οἷον χρύσειον, καὶ λαμβικὸν, οἷον χρυσοῦν, ὡς κεραμεύς· καὶ μένει ἀσυννείρετα, διὰ τὸ εὐθραυστον· τὰ δὲ μεταλλικά, ὡς εὐτονα, συνναιρεῖται, οἷον χρυσοῦν. — Πᾶν ὄνομα φιλοτονεῖ· εἰ δὲ²⁾ συμβαίνει συγκοπὴ, ὁ τόπος ἐπαναβιβάζεται, πλὴν τῶν προθέσεων καὶ τῶν προτακτικῶν εὐθειῶν τῶν ἄρθρων καὶ αἰτιατικῶν, καὶ τινῶν τῶν συνδέσμων, εἰ μὴ πον μετὰ τὸ ὄνομα κεῖνται, οἷον θεῶν ὑπό, ἐξαετῆς ἵππος. ἀφαιρετικῶς δὲ ὁ τόπος ἐπαναβιβάζεται, οἷον ἐξέτης³⁾ καὶ κατὰ συναίρεσιν, τριακονταετῆς, τριακοντούτης⁴⁾. τὸ διετῆς καὶ τριετῆς οὐκ εἶχε τὸ α ὥστ' ἀποβαλεῖν·

1) In C. πυρρῆχαικόν.

2) C. ἡ δαὶ συμβαίνει.

3) C. ἐξέτης.

4) C. τριακοντα τοῦτης.

ἀναβιβάζει μέντοι τὸν τόπον, μὴ ἐπὶ ζώου ἢ πράγματος, ἀλλ' ἐπὶ χρόνου λεγόμενον, οἷον διέτης χρόνον.

Περὶ στιγμῆς.

Λοιπὸν περὶ στιγμῆς φάναι, ἥ καὶ¹⁾ ταῖς ἀναγνώ-
σει, καὶ ταῖς καταλήψεσι τὰ μέγιστα συμβάλλεται· μᾶλ-
λον δὲ τὸ ὅλον τῆς ὑποκρίσεως καὶ τῆς γνώσεως τῶν γρα-
φομένων, στιγμῆς ἔργον. στιγμή δ' ἐστὶ, σημεῖον ἐπὶ τέλει
ἐννοίας τιθέμενον, ἢ ἐπὶ τέλει κώλων ἀναπνοῆς χάριν, ἢ
ἐπὶ ζητήσῃ τοῦ τέλους. στιγμαὶ δ' εἰσὶν ἡ'. ὑπερτελεία,
τελεία, ὑποτελεία, ἄνω πρώτη, ἄνω δευτέρα, ἀνυπόκριτος,
ἐνυπόκριτος, καὶ ὑποστιγμή. ἡ' δὲ, καὶ οὐ πλείους, δι' ἣν
ἐροῦμεν αἰτίαν.

Διατί ἡ' αἱ στιγμαί.

Τὸ τῆς φωνῆς διανάπανμα, ἢ ἀποκαταστικὸν ὅλης
ἐννοίας, καὶ καλεῖται ὑπερτελεία, οἷον τὸ²⁾, ὃ πρὸ ἡμῶν
πεφιλοσόφηται κάλλιστά τε καὶ ὑψηλότατα· ἢ ἀποκαστι-
κὸν μερικῆς ἐννοίας ἐντελοῦς κατὰ λέξιν, καὶ ποιᾷ τελείαν,
ὡς τὸ, Χριστὸς γεννᾷται. ἢ ἀποκαταστικὸν μὲν μερικῆς
ἐννοίας ἐντελοῦς κατὰ τὴν λέξιν, ἔχει δὲ ἐπαγόμενον σύμ-

1) ἡ καὶ.

2) Dolendum, quod scriba
nostri Cod. in adductis exem-
plis interpunctionem anti-
quam non quam accuratis-
sime servavit. Consentit haec
doctrina maximam partem
cum illis, quae Villosion in
Anecd. Tom. II, a pag. 134
ex diversis veterum scriptis
publicavit. Referuntur omnia
paene ad tria puncta, supe-
rius, inferius et medium.

Praeter haec in Cod. nostro
adhibetur etiam, et: et inter-
rogandi signum; et in fine
orationis plenae punctum tri-
plex, quale in fine hujus do-
ctrinae positum cernis ad
hunc modum:· cujus dextera
pars minio appicta est. Quod
vero ὑποτελείας non peculiare
exemplum ponitur, congruen-
tiam ejus fere cum ἄνω πρώτη
innui existimo.

φῶνον μετ' αὐτὸ, καὶ διὰ τοῦτο οὐ τελείας στιγμῆς τυγχάνει, καὶ δέχεται τὴν ἄνω πρώτην καλουμένην στιγμὴν, ὅλον τὸ, μὴ ὅτι τῆς δι' ἀγάπην τι πεποιηκόσιν, ἢ πεπονητοῖσιν· ἐπιφέρεται γὰρ ὁ ἡ σύνδεσμος· ἡ συμπληρωτικὸν μερικῆς ἐννοίας, οὐκ ἐντελοῦς δὲ κατὰ λέξιν, καὶ μετὰ τοῦτο ὡσαύτως ἐπάγεται σύνδεσμός τις, καὶ δέχεται τὴν ἄνω δευτέραν, ὡς τὸ, ἀναστάσεως ἡμέρα· τὸ γὰρ, ἐστίν, ἔξωθεν ὑπακούεται, καὶ σύνδεσμον ἔχει ἐπαγόμενον· ἢ τὴν ἐννοίαν ἔτι ἐπηρμένην ἔχει, καὶ ὅσον οὐκ ἔδη προκόψουσιν, καὶ διαδεχομένην ὡς ἐπιτοπολὸν ἢ τὴν ἐνυπόκριτον, ἢ τὴν ὑποστιγμὴν, καὶ καλεῖται ἀνυπόκριτος, ὡς τὸ, ἐπὶ τὰ ὄρη, καὶ τοὺς βουνούς, ἐφ' ὧν ἐθυσίαζες. ἢ ἔθους τινὸς ἀπομιμητικὸν, σφοδροτάτου, ἢ ἄλλον τινὸς, καὶ καλεῖται ἐνυπόκριτος, ὡς τὸ, τοῦτο ἐγκαλεῖς θεῷ; ἢ τὴν ἀποδοσιν τῆς ἐννοίας ἐπιστάσαν σημαίνει, καὶ καλεῖται ὑποστιγμὴ, ὡς τὸ ταῦτα ἐπεὶ δὴ μέλλονος ἐδεῖτο τοῦ βοηθήματος, μέλλονος καὶ τυγχάνει·.

Περὶ μέτρων.

Ἰστέον ὅτι¹⁾ τὸ ἱαμβικὸν μέτρον ἔχει βάσεις ἔξ, καὶ διαιρεῖται εἰς δύο· τὸ μὲν γὰρ αὐτοῦ καλεῖται κωμικὸν καὶ τραγικὸν, ᾧ παλαιοὶ κατεχρήσαντο· τὸ δὲ ἕτερον καθαρόν, ᾧ δὴ καὶ οἱ νῦν χρῶνται. καὶ τὸ μὲν πρῶτον

1) Vel tale initium hujus tractatus de Metris probat, eum non apte cohaerere cum Libro primo Epitomes grammaticae, quem ex Indiculo praefixo ad finem suum deductum in praecedentibus vi-

dimus. Itaque quamvis hic tractatus eundem auctorem agnoscat Moschopulum, tamen vel ex alio Libro Epitomes, vel ex alio ejus opere desumptum eum et huc translatum esse oportet, de qua re vide Praef.

δέχεται ἐν τῇ πρώτῃ καὶ τρίτῃ καὶ πέμπτῃ βάσει πό-
 δας πέντε, δάκτυλον, σπονδεῖον, χορεῖον, ἀνάπαιστον καὶ
 ἴαμβον· ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ καὶ τετάρτῃ βάσει μόνον τὸν
 ἀνάπαιστον, ἢ τὸν χορεῖον, ἢ τὸν ἴαμβον· ἐν δὲ τῇ ἕκτῃ
 ἢ ἴαμβον ἢ πυρρίχιον. οὐ δύναται δὲ ὁ πυρρίχιος τεθῆ-
 ναι, εἰ μὴ εἰς τὴν ἕκτην βᾶσιν καὶ μόνον. Τὰ δὲ νέον
 μέτρον τοῦ ἱαμβικοῦ δέχεται ἐν μὲν τῇ πρώτῃ καὶ τρίτῃ
 καὶ πέμπτῃ ἴαμβον ἢ σπονδεῖον· ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ καὶ
 τετάρτῃ αἰεὶ ἴαμβον καὶ μόνον· ἐν δὲ τῇ ἕκτῃ ἢ ἴαμβον
 ἢ πυρρίχιον. καὶ ὁ μὲν δάκτυλος καὶ ὁ χορεῖος καὶ ὁ
 ἀνάπαιστος τρισύλλαβοί εἰσιν· ὁ δὲ σπονδεῖος, ὁ ἴαμβος
 καὶ ὁ πυρρίχιος, δισύλλαβοι. καὶ ὁ μὲν ἴαμβος σύγκαιται
 ἐκ βραχείας καὶ μακρᾶς, οἷον γέλως· ὁ δὲ σπονδεῖος, ἐκ
 δύο μακρῶν, οἷον ἥρως· ὁ δὲ πυρρίχιος, ἐκ δύο βραχειῶν,
 οἷον λόγος. ὁ μὲντοι δάκτυλος ἐκ μακροῦ καὶ δύο βρα-
 χειῶν, οἷον ἥλιος. ὁ δὲ ἀνάπαιστος, ἐκ δύο βραχειῶν καὶ
 μακρᾶς, οἷον πολέμων· ὁ δὲ χορεῖος ἐκ τριῶν βραχειῶν,
 οἷον δόλιος. Ἐκλήθη τὸ μέτρον ἱαμβικόν, ἐπεὶ πάσαι τι-
 νές ὑβρίζειν καὶ λοιδορεῖν βουλόμενοι, τούτῳ ἐχρῶντο τῷ
 μέτρῳ· ἱαμβίζειν γὰρ ἔλεγον οἱ παλαιοὶ τὸ ὑβρίζειν· ἢ
 παρὰ τὸ ἰδὼν βάζειν, ὅπερ ἐστὶν ἰοῦ καὶ πικρίας ἀνάμεστα
 ῥήματα λέγειν¹⁾. ἢ ἀπὸ Ἰάμβης, οὕτω καλουμένης κόρης,
 ἣτις αἰσχροῦς ὑβρισθεῖσα, ἀγχόνη κατέλυσε τὸν βλον. τινὲς
 δὲ διὰ τὸ τὰς ὑβρεις ἀπὸ βραχείας αἰτίας ἀρχομένης εἰς
 μέγα κακὸν καταλήγειν, κληθῆναι φασὶ τὸ ἱαμβικόν, ἐπεὶ
 καὶ ὁ ἴαμβος ἀπὸ βραχείας ἀρχεται, καταλήγει δὲ εἰς μα-
 κρά. ἄλλοι δὲ φασιν, ὅτι ἡ Δημήτηρ περιλνπος²⁾ οὔσα

1) C. λείην.

2) C. περίληπος.

ἐπὶ τῇ ἄρπυιᾷ τῆς κόρης, παρεξενώθη τινὲ Κελεῦ καὶ Μετανοῶν τῇ γαμετῇ αὐτοῦ ἐν τῇ Ἀττικῇ· καὶ ταύτης ἡ θεράπεινα, Ἰάμβη λεγομένη, παρεμυθεῖτο τὴν Δήμητραν, ὀρχουμένη ἐν τοιῷδε μέτρῳ. — Δάκτυλος δὲ ἐκλήθη, ἐκ μεταφορᾶς τῶν ἀρμονιῶν τῶν Δακτύλων· ὡς γὰρ ἐν αὐτοῖς ἀπὸ μελλονος ἀρμογῆς ὁ τύπος ἐστίν, εἰς δύο καταλήγων βραχείας, οὕτω καὶ ὁ πούς. ἀνάπαιστος δὲ, ἀντὶ τοῦ ἵγρὸς, ἀνάπαλιν τῷ δακτύλῳ, καὶ ἀντιστροφῶς. σπονδαῖος δὲ, ἐπεὶ δὴ ἐν ταῖς σπονδαῖς τῶν θεῶν εἰώθασιν ἐν τῷ τοιοῦτῳ μέτρῳ λέγειν τὰς ᾠδὰς. πυρρίχιος δὲ, ἐπεὶ δὴ ὁ Πύρρῳς πρῶτος ἐκ τοῦ δουρεῖον ἔμπου ἐπήδησε, καὶ ἐπὶ τῇ νίκῃ αὐτοῦ ὕμνος ἐπετέθη ἐν τοιοῦτῳ μέτρῳ. ἔστι δὲ καὶ πυρρίχη, εἶδος ὀρχήσεως ἐμμέτρον. καὶ τὸ μὲν ἱαμβικὸν οὕτως ἔχει. Τὸ δὲ ἥρωικὸν μέτρον ἔξ βάσεις ἔχει ἥγουν χώρας καὶ αὐτὸ, πῶδας δὲ ἐπιδέχεται πέντε, δύο δισυσλλάβους, σπονδαῖον καὶ τροχαῖον, τρισυσλλάβους δὲ τρεῖς, δάκτυλον, ἀμφίμακρον, καὶ παλิมβιάχειον, καθαρὸς μέντοι καὶ ἐν ἑξέσι δακτύλου κειμένους. καθарοὶ δὲ εἰσιν, ὅταν ἀπαρτίζωνται εἰς μέρος λόγου, καὶ τὴν ἐπιφερομένην συλλαβὴν ἀρχομένην ἔχωσιν ἀπὸ φωνήεντος. ὁ γὰρ ἀμφίμακρος ἐκάστοτε εἰς τέλειον μέρος λόγου λήγει, ἔρχεται τε ἀπὸ φωνήεντος, καὶ εἰς φωνὴν λήγει, καὶ τὴν ἐξῆς συλλαβὴν ἀπὸ φωνήεντος ἀρχομένην, οἷον

Οὐ τι μοι αἰτλή ἔσοι· θεοὶ γὰρ μοι αἰτιοὶ εἰσιν.
ὁ δὲ παλิมβιάχειος ἔχειν θέλει τὰς δύο μακρὰς συλλαβὰς αὐτοῦ εἰς τέλειον μέρος ληγοῦσας, καὶ τὴν τρίτην ἀπὸ βραχείας φωνήεντος ἀρχομένην. εἰς γὰρ τὰς εἰς χώρας ἅπαντες ἀδιαφόρως εἰσέρχονται χωρὶς τοῦ τροχαίου· ἐν δὲ τῇ ἑκτῇ καὶ τελευταίᾳ ὁ σπονδαῖος τε καὶ ὁ τροχαῖος ἥρωικὸν δὲ καλεῖται τὸ μέτρον, ἐπεὶ περ Ὅμηρος ὁ ποιητὴς τὰς τῶν ἥρώων πράξεις διεξιὼν, τοῦτ' ἐχρήσατο τῷ μέτρῳ. Εἰσὶ δὲ διαφοραὶ τοῦ ἥρωικοῦ μέτρον ἅπτα, κα-

κεκόπλιον, περιοδικόν, σαρκικόν, βουκολικόν, υπόκριτον, τέλειον, πολιτικόν. Κατενόπλιον μὲν ἔστι, τὸ ἔχον δύο δακτύλους καὶ σπονδεῖον, οἷον

Ὡς φάτο σαρκυρέων, τοῦ δ' ἔκλυε πότνια μήτηρ.
 περιοδικόν δέ, ὅπερ ἔστι. δάκτυλος καὶ σπονδεῖος ἐφεξῆς
 μέχρι καὶ τέλους, οἷον

Οὐλομένην, ἣ μυρ' Ἀχαιοῖς ἄλγε' ἔθηκε.
 σαρκικόν, ὃ ἔστιν ἀρχόμενον ἀπὸ σπονδείου καὶ λήγον ἐν
 σπονδεῖον, οἷον

Ἄλλοι μὲν γὰρ θεοὶ τε καὶ ἄνδρες ἐπακοροῦνται.
 βουκολικόν, ὃ ἔστι μετὰ τρεῖς πόδας ἀπαρτίζον μέρος λό-
 γου, οἷον

Ἐξ ἐπιθυφριάδος πυμάτης ἱμάσι δίδονται¹⁾.
 υπόκριτον δέ, τὸ καθ' ἑκάστον πόδα ἀπαρτίζον μέρος
 λόγου, οἷον

Υβριος εἵνεκα τῆςδε τὴν δ' ἴσχεο, πείθεο δ' ἡμῖν.
 τέλειον, τὸ ἔχον τὰ ὀκτὼ μέρη τοῦ λόγου,

Πρὸς δέ με τὸν δόστηνον ἔτι φρονέοντ' ἐλέαιρε²⁾.
 πολιτικόν δέ, τὸ ἄνευ πύθους ἢ τρόπου γινόμενον, οἷον

Ἰαπούς δέ ξανθὰς ἑκατὸν καὶ πενήκοντα.
 Εἶδη δέ τοῦ ἥρωικοῦ μέτρον, ἑννέα ἰσόχρονον, ἀπηρτι-
 σμένον, ἀκέφαλον, λαγαρόν, μείουρον, τραχὺ, μαλακοειδές,
 κακὸφώνον, λογοειδές. Καὶ ἰσόχρονον μὲν, τὸ τὰ μεγέθη
 τῶν συλλαβῶν καὶ τοὺς πόδας ἀπὸ πρώτου μέχρις ἑσχατοῦ
 τοὺς αὐτοὺς ἔχον,

Τῷ δ' ἐν μεσσηνὶ συμβλήτην ἄλλοίωσαν³⁾.
 ἀπηρτισμένον, τὸ τὴν δόξαν ἔχον ἐν ἑαυτῷ,

Ὡς εἰπὼν πυλίων ἐξέσαντο φαίδιμος Ἔκτωρ.
 ἀκέφαλον, τὸ ἀπὸ βραχείας ἀρχόμενον,

1) Sic C.

3) Sic C. pro μέσση γῆ et
 ἀλλήλοιν. quod tamen non
 probaverim.

2) Sic C.

Ἐπεὶ δὲ νῆας τε καὶ Ἑλλήσποντον ἵκοντο.
λαγαρόν, τὸ κατὰ τὴν μέσην συμφωνίαν τὴν σύνθεσιν μὴ
σῶζον,

Νέστορα δ' οὐκ ἔλαθεν ἰαχὴ πίνοντά περ ἔμπης.
μείουρον, τὸ τὴν παρατέλευτον βραχεῖαν ἔχον,

Τρῶες δ' ἐβόησαν, ὅπως ἴδον αἶολον ὄφιν.
τραχὺ, τὸ τὸν ῥυθμὸν τῶν φθόγγων (ἐκ τραχυτέρων
λέξεων)¹⁾ συνιστὸν,

Τριχθὰ δὲ καὶ τετραχθὰ διατρυφθέν ἔκπεσε χεῖρος²⁾.
μαλακοειδές, τὸ μὴ βιαίως ἀλλ' ὁμαλῶς προσκίπτον ταῖς
ἀκοαῖς,

Αἶματι δ' οἱ δεύοντο κόμαι χαριτέσσιν ὁμοῖαι.
κακόφωνον, τὸ πολλὰ φωνήεντα ἔχον,

Ὡς, ἀθηρηλογόν ἔχειν ἀνὰ φαιδίμῳ ὤμῳ³⁾.
λογοειδές, τὸ (πεῖότερον) κατὰ σύνθεσιν,

Ἴππους δὲ ξανθὰς ἑκατὸν καὶ πεντήκοντα.

Πάθη δὲ στίχων εἰσὶν ἑξ⁴⁾· ἀκέφαλος, προκέφαλος, προ-
κοιλίος, λαγαρός, μείουρος, μακροσκελής. ἀκέφαλος δὲ ἐρε-
ται, παρ' ὅσον οὐδέποτε στίχος ἐστίν, ἀπὸ βραχείας ἀρ-
χόμενος. προκέφαλος, οἶον

Ἦ οὐχ ὕλις ὅτι γυναικας ἀνύλκιδας ἡπεροπένεις⁵⁾.
ἦ, ἡ συλλαβὴ πλεονάζει ἐν τῷ μέτρῳ, καὶ διὰ τοῦτο προ-
κέφαλος. προκοιλίος, οἶον

Πατρόκλου ποθέων ἀνδροτῆτα καὶ μένος ἦν.
ἦ ὁρο συλλαβὴ ἐν τῷ μέτρῳ τοῦ στίχου πλεονάζει, καὶ
ὥσπερ ἐπὶ τῶν προγαστόρων, ὅγκον ἐντίθεισιν, ὅθεν προ-
κοιλίος⁶⁾ εἴρηται. λαγαρός δὲ, οἶον

1) Inclusa, in nostro C. omissa, ex scholiis ad He-phaestionem addidi.

2) C. χοῦρος.

3) Sic C.

4) Hanc partem Villosion Anecd. Graec. II., pag. 85.

excerpsit et edidit e Codice Marciano 483. ubi sub titulo *Περὶ τῶν ἐν τοῖς στίχοις πα-θῶν Heliae Monacho tri- buitur.*

5) ὑπεροπένεις.

6) C. πρόκοιλος.

Αἰδοῖός τε μοι ἔσσι φίλε ἔκνυρ¹⁾ δεινός τε. (Π. Γ, 472.)
ἐκταῦθα οἱ δύο πόδες, οἱ ἐν τῷ μέσῳ, ἀπὸ βραχέας ἄρ-
χονται, καὶ ουστέλλουσι τὴν θέσιν τοῦ μέτρου. λαγαρόν
δὲ, τὸ ἐσφιγμένῃ ἔχον τὴν γαστέρα. μείουρος, ὅσον

Τρῶες δ' ἐρρίγησαν ἐπεὶ εἶδον αἰόλον ὄφιν. (Π. Μ, 208.)
ὁ ἐν τέλει ποὺς ἀπὸ βραχέας ἤρξατο· ὅπερ μειοῦ τὸν
πόδα τὸν ἐν τῇ οὐρᾷ, καὶ διὰ τοῦτο μείουρος. μακρο-
σκελῆς,

Κύκλωψ, τῇ, πῖε οἶνον, ἐπεὶ φάγες ἀνδρόμεια κρέα.
(Od. I, 347.)

ὁ ἐν τέλει ποὺς τρισύλλαβος, ὅπερ ἀλλότριον στίχου· καὶ
διὰ τοῦτο μακροσκελῆς, ὥς ἔχων ὑπὲρ δύο συλλαβὰς τὸν
τελευταῖον πόδα. καὶ ταῦτα μὲν ἐς τοσοῦτον²⁾ περὶ τοῦ
ἥρωικοῦ μέτρου, καίτοι πλείω ἔχοντες λόγον, ὅμως παρε-
λείψαμεν ταῦτα διὰ τὸ μῆκος.

Περὶ δὲ τοῦ ἔλεγειακοῦ μέτρου λεκτέον ἂν εἴη. τοῖς
ἐλεγείοις ἐχρῶντο οἱ παλαιοὶ ἐν ταῖς κηδείαις· ἔλεγχοι γὰρ
οἱ Θρηνοὶ λέγονται. ἀεὶ δὲ τοῖς ἥρωικοῖς συζεύγνυνται στί-
χοις, ὅθεν καὶ ἥρωελεγεῖον λέγεται τὸ μέτρον τὸ ἀπὸ
ἥρωικοῦ καὶ ἐλεγείου συγκείμενον. πεντάμετρον δὲ ἔστι
πέντε γὰρ βάσεις ἔχον³⁾ χώρας ἐπιδέχεται. τὰς μὲν οὖν
τρεῖς συγκείμενας ἔχει ἀπὸ δακτύλου καὶ σπονδείου· ἐνίοτε
δὲ καὶ ἀμφίμακρον καὶ παλιμβάκχειον δέχεται· ἡ πρώτη
δὲ καὶ ἡ δευτέρα μόνον καθαροὺς μέντοι καὶ ἐν τάξει
δακτύλου κειμένους. καθαροὶ δὲ εἰσιν, ὅταν ἀπαρτίζωνται
εἰς μέρος λόγον καὶ εἰς φωνῆν, ἢ εἰς συλλαβὴν καθαρὰν
λήγωσι, καὶ τὴν ἑξῆς ἔχωσιν ἀπὸ φωνήεντος ἀρχομένην.
ἡ δὲ τρίτη χώρα σπονδεῖον μόνον δέχεται. ἡ δὲ τετάρτη,
ἀνάπαιστον καὶ χορεῖον· ἐπὶ παντὸς γὰρ μέτρον ἀδιά-

1) In C. ἐκνυρῆ.

detur, se plura in aliis scri-
ptis dedisse.

2) His prodere auctor vi-

3) C. εἰ τοῦν.

φορὸς ἑστίν ἡ τελευταία τοῦ στίχου συλλαβή. ἔστι δὲ καὶ οὕτω μετρησάμενος τὸν πρῶτον καὶ τὸν δεύτερον πόδα χρὴ δάκτυλον ἢ σπονδαῖον ἐπιζητεῖν, ἢ καθὼς προεῖρηται, παλινβάκχειον θεραπευομένους, καὶ μετὰ τὸν ἀπαρτισμὸν τῶν δύο τούτων ποδῶν χρὴ συλλαβὴν μακρὰν ἐπιζητεῖν, ἀπαρτιζομένην εἰς μέγας λόγους· καὶ μετὰ τὴν συλλαβὴν, ἄλλους δύο πόδας ἀπὸ δακτύλων μόνους κειμένους· καὶ μετὰ τοὺς δύο πόδας ἐπιζητεῖν χρὴ συλλαβὴν αὐθις εἰς πέρας τοῦ ἐλεγειακοῦ στίχου, ἢ μακρὰν ἢ βραχεῖαν.

Τὸ δὲ Ἀνακρεόντειον ἐπιδέχεται ἀνάπαιστον, καὶ δύο ἰάμβους, καὶ μίαν περὶττὴν συλλαβὴν, οἷον ὥς ἐν παραδείγματι, Ἀπὸ τοῦ λίθου τὸ ρεῖθρον.

Ἐπὶ τῶν ἀνθρώπων ἡλικίαι).

Ἡλικίαι εἰσὶν ἐπὶ τοῦ ἀνθρώπου. καὶ πρώτη ἡλικία, ἀπὸ γενήσεως ἕως ἐτῶν τεσσάρων, βρέφος. δεύτερα, παῖς, ἀπὸ ἐτῶν πέντε, ἕως ἐτῶν ἰδ'. τρίτη, μειράκιον, ἀπὸ ἐτῶν ιε', ἕως ἐτῶν κβ'. τετάρτη, νεανίσκος, ἀπὸ ἐτῶν κγ', ἕως ἐτῶν μα'. πέμπτη, ἀνὴρ, ἀπὸ ἐτῶν μβ', ἕως ἐτῶν νς'. ἕκτη, γηραιὸς, ἀπὸ ἐτῶν νζ', ἕως ἐτῶν ξη'. ἑβδομή, ἀπὸ ἐτῶν ξη', ἕως τῆς ζωῆς αὐτοῦ· καὶ ἀπὸ αὐτοῦ, χρόνιος.

Δέκα κατηγορίαι.

οὐσία.	ποσὸν.	ποιόν.	πρὸς τι.
Ἀνδρόνικος.	μέγας.	πιστός.	υἱὸς Παλαιολόγου.
ποῦ.	πότε.	κεῖσθαι.	ἔχειν.
ἐν Κωνσταντινουπόλει.	νῦν.	ἔστις.	ὠπλισμένος.
ποιεῖν.	πάσχειν.		
βασιλεύει.	βασιλευόμενος.		

Περὶ ποδῶν.

Πόδες λέγονται, ἐφ' ὧν βαίνει τὰ ζῷα, δι' ὧν βαδίζει. ἰοίκασι δὲ ἀπὸ τοῦ πέδον εἰληφέναι τὸ ὄνομα, ὥς

1) De hac et sequentibus particulis vide Praef.

φῆσιν ὁ Ἀριστοτέλης· καὶ ἀπὸ τούτου πόδες οἱ μέτροι
ἐπὶ γὰρ αὐτῶν καὶ ἡ ἁρμονία βαίνει τὸν λόγον. εἰαὶ δὲ
οὔτοι πάντες ὁκτῶ πρὸς τοῖς εἶναι. καὶ δισύλλαβοι μὲν
τέσσαρες· πυρρίχιος, λόγος· σπονδαῖος, ἥρως· ἱάμβος,
λάχες· καὶ τροχαῖος, δοῦπος. τρισύλλαβοι δὲ, ὁκτῶ· χο-
ρεῖος, πλόκαμος· μολποῖος, ἡρώδης· δάκτυλος, ἥλιος· ἀνά-
παιστος, πολέμων· ἀμφίβραχυς, ὁμήρος· ἀμφίμακρος,
ἡγεμῶν· βακχεῖος, νοήμων· καὶ παλμικάκιος, ἡφαιστος.
τετρασύλλαβοι δὲ ἑκαίδεκα· προκελευσματικός, φιλόσοφος·
δισπόνδεος, ἡρακλείδης· παίων πρῶτος, σιτησίχορος· παίων
δεύτερος, ὀνήσιμος· παίων τρίτος, κλεόβουλος· παίων τέ-
ταρτος, ἐπιγένης· ἐπίτριτος πρῶτος, ἀριστείδης· ἐπίτριτος
δεύτερος, εὐρυμήδης· ἐπίτριτος τρίτος, δημοσθένης· ἐπί-
τριτος τέταρτος¹⁾, καλλιξείνος· χορίαμβος, εὐφορίων· ἀντί-
σπαστος, Ἀλέξανδρος· δύναται γὰρ διαλύεσθαι τὸ α εἰς
δύο χρόνους· ἰωνικός ἀπ' ἐλάσσονος, διομήδης· ἰωνικός
ἀπὸ μείζονος, δημήτριος· δίταμβος, ἀννακρέων· καὶ διτρο-
χαῖος, ἀρχίδαμος.

1) A syllabis τάρτος alia se-
rior manus in Cod. nostro

sequentia usque ad ἀρχίδαμος
adscripta. Vide Praef.

Περὶ τῶν εἰ διφθόγγων τῶν ἀρσενικῶν¹⁾.

Εἰλως, ὁ δοῦλος· καὶ κλίνεται εἰλωτος· καὶ τὸ ἕθνος.
Εἰλωτες παρὰ Λακεδαιμονίοις οἱ νόθοι, καὶ οἱ ἐξ αἰχμα-
λώτων δοῦλοι γεγόμενοι, ἀπὸ τοῦ Ἑλως· Ἑλος δὲ πό-
λις ἐν Πελοποννήσῳ²⁾, οἱ οὖν Λακεδαιμόνιοι διὰ τὸ αἰεὶ
διαφόρους εἶναι ἀλλήλοις, τοὺς δούλους αὐτῶν ἐκάλουν
Εἰλωτας κατὰ ἀτιμίαν καὶ ὕβριν.

Εἰνάλιος, θαλάσσιος δαίμων.

Εἶρ, λαίλαψ· ἢ λαμπηδὼν· ἢ ὄνομα ποταμοῦ.

Εἰσαγγελὰς, ὁ τῶν δημοσίων καὶ μεγάλων μηνυτῆς· καὶ
εἰσαγγέλη δηλαδὴ, ἡ δημοσίου δίκης ὄνομα.

Εἰσιτήριος, ὁ εἰσόδιος λόγος.

Εἰσιτητὸς, πορευτός.

Εἰσωποί, ἀντὶ πρόσωποι.

Θ η λ υ κ ά.

Εἰδυλία, ἡ ἐπιστήμων.

Εἰκὼ, κατὰ ἀποκοπήν.

Εἰκόνα, ὁμοίωμα. Λαβιδ³⁾· τὴν εἰκόνα αὐτῶν ἐξουθενώσας.

Εἰλενία, πόλις.

Εἰλησις, ἔκκαυσις· ἢ συστροφή.

Εἰμαρμένη, γένεσις αἰτία τῶν ὅλων· ἢ λόγος, καθ' ὃν ὁ
κόσμος διεξάγεται, ἢ εἰρμός τις καὶ ἐπισύνδεσμος ἀπαρά-
βατος, δι' αἰτίαν ἀναπόδραστον· ἢ δύναμις κινητικὴ
τῆς ὕλης. ἡμεῖς δὲ, Χριστὸν ὁμολογοῦμεν διοικεῖν τὰ
πάντα⁴⁾).

Εἰρωνεία, κολακεία, χλεύη, ἢ ὑπόκρισις. διαιρεῖται εἰς
τέσσαρα· εἰς χλεύην, μυκτηρισμὸν, σαρκασμὸν καὶ
ἀστεϊσμὸν.

1) Dedi titulum, ut habetur
in Cod. tametsi valde imper-
fectum. Vide Praef.

2) Sic C.

3) In Cod. Λαβ.

4) Verba hic quasi pro titulo
in C. appicta, διαίρεσις εἰρω-
νείας, transii.

Εισβολὰς· τὰς ἐπὶ τὴν τῶν πολεμίων χώραν ἐφθόδους, ἐκάλουν εισβολὰς· ἐπὶ τοῦ νοὸς τρία θεωρεῖται εἰσβολή· παραδοχή, συγκατάθεσις (τοῦτο καὶ παρὰ τῷ Δαβὶδ εἴρηται ἐνώτισις) σύνεσις· τὰ ῥήματά μου ἐνώτισαι κυριέ, καὶ τὰ ἐξῆς. καὶ ἐνώτισις¹⁾ μὲν, ἡ σύνοψις τῶν ῥημάτων· σύνεσις δὲ, ἐπλήψις τῶν πραγμάτων. προσοχή δὲ, τελείωσις τῆς ἐφέσεως.

Εἰσεμφανῶν κατὰστασιν, δίκης ἔστιν ὄνομα, ὑπὰ τοῦ τὰ ἀμφισβητούμενα ἐν φανερῷ ποιῆσαι.

Εἰς ἔω, εἰς ἐνχομένας ἡμέρας.

Εἰσηγορία, ἀπηγορία, καὶ κατηγορία, ἀντὶ τοῦ μέμψις καὶ λοιδορία.

Εἰς λῆξιν, εἰς κατάπανσιν· εἰς τελειότητα.

Εἴσοδος, ἡ εἰσφορά.

Εἴσω ἄλδς, ἰσοδύναμοι τῇ εἰς τὸ εἶσω, οἶον, εἰς ἄλδς καὶ παρὰ τοῖς ῥήτορσιν εἴρηται, εἴσω τὴν χεῖρα ἔχειν, ὅπερ ἔνιοι ἀμάρτημα ἔδοξαν εἶναι· ἀλλ' ἐπλανήθησαν.

Εἰς παραβολήν, εἰς γέλωτα, εἰς διήγημα.

Εἰσομπή, εἰσβολή· καὶ δόρατος εἰσομπήν ἐπὶ τοῦ ἐνω-
νύμου βραχιόνος.

Εἰσφορά, τέλοςμα.

Εἰνάτηρ, ἡ νύμφη, παρὰ τὸ εὐνὴ εὐνάτη, καὶ τροπὴ τοῦ
ν εἰς ι, εἰνάτηρ.

Ο ὅ δ ἔ τ ε ρ α.

Εἰκότα, ἑστοχασμένα· συλλογιζόμενος ἐκ τῶν εἰκότων τὰ συμβησόμενα. καὶ εἰκότων, ἀντὶ τοῦ ὁμοίων· συμπλά-
των ἀπὸ τῶν εἰκότων.

Εἰλάτινον, ὁ ὄζος· καὶ εἰλάτινον ἦν τὸ φυτόν.

Εἰλέσιον, τόπος.

1) C. ἐνώτησις.

Εἰς ἔν ἴοντα, ὁμοῦ πορευόμενον.

Ἐν ἡλθον, ἀντὶ τοῦ, ἐμονόησαν.

Ἐκπτήσια, ἡμέρα ἐορτῆς, ἐν ᾗ οἱ ἐν τῇ ἀρχῇ πάντες
προλασιν, οὕτως ἐκαλεῖτο. ταύτην δὲ τὴν ἡμέραν πρῶ-
την τοῦ ἔτους Ἀθηναῖοι νενομίκασιν.

Ἐς καλὸν, εὐκαιρως· καὶ εἰς καιρὸν, ἀντὶ τοῦ εὐκαιρως.

Εἰς νέωτα, εἰς τὸ ἐπὶον· ὡς, πολεμήσων εἰς νέωτα, καὶ
ἐς νέωτα.

‘Ρ ἦ μ α’).

Εἰκάσθαι, ἐποχωρεῖν· καὶ ἀντὶ τοῦ ἐπείκειν· μηδὲν τοῖς
κρατοῦσιν εἰκάσθαι.

Εἰκάζων, οἰόμενος· ἢ ὁμοιωῶν, οἷα δὴ ἰκανώτατος, τὸ ἀφα-
νὲς εἰκάσαι.

Εἰκάκεισαν, ὑπερσυντέλεικος, ἐκ τοῦ εἰκάζω.

Εἴκασεν, ὁμοίωσεν.

Εἰκάσμεθα, ἀπὸ τοῦ ἐσκήμμεθα· ταυτὶ γὰρ εἰκάσμεθα.

Εἰκοβολεῖν, εἰκάζειν· ἢ εἰκῇ καὶ μάτην βαλεῖν· εἰς τὸ
μᾶτε σφάλλεσθαι, μᾶτ’ εἰκοβολεῖν,

Ἐίλετο, ἠθέλησεν.

Εἰλήσας, συστρέψας.

Εἰληχεν, ἔλαχεν.

Εἰληφώς, λαβὼν.

Εἰλιγγιῶ, σκοτοδινιῶ· ἐπὶ τοῦ δέους γὰρ εἰλιγγιῶ· τὸ μὲν
ῥῆμα διὰ διφθόγγων· ταῦτο δὲ οἱ Συρακούσαιοι αἰς²⁾
λέγουσι· τὸ δὲ ὄνομα ἰλιγγος, διὰ τοῦ ι.

Εἰλόμενον, συνελαννόμενον.

Εἰλούμενος, συστρεφόμενος.

Εἰλόμη, προέκρινε, ἠθέλησε.

1) Sic Cod. numero singu-
lari, ut et inferius.

2) Sic C. f. ε; λέγουσι.

Nam οἱ ex fine praecedentis
vocabuli vitio scribae ortum
videtur.

Εἶπον, ἀντὶ τοῦ εἰπε, προστακτικόν.

Εἰρηνήσειν, πρώτης συζυγίας τῶν περισπωμένων· ἐλπίζα
τὲ μεγάλην εἶχον εἰρηνήσειν· ὁ δὲ Καῖσαρ, ἔξον¹⁾ αὐτῷ
εἰρηνεῖν, πόλεμον εἴλετο.

Ἐρξας, ἀποκλείσας· δασύνουσιν οἱ Ἀττικοί· τὸ μέντοι
παρ' Ὀμήρῳ, ἐρχθέντες ἐν μεγάλῳ ποταμῷ, φιλοῦσιν·
Ἡ μὲν ἄρ' ὥς ἔρξας ἀπεβήσατο διὰ θεάων· τὸ δὲ, ἐπὶ
τῆς ἐρχτῆς, φιλοῦσιν οἱ Ἀττικοί.

Εἰρωνεύσεται, καθυποκρινεῖται· λέγεται γὰρ ἐπὶ τοῦ διά-
πειραν λαμβάνον, ὑπούλως, καὶ καθυποκρινομένου τὸν
μὴ γινώσκοντα παρὰ ὅτε ποτὲ τὸν λόγον ποιῆσαι.

Εἰρυσμένους²⁾, εἰλυσμένους· ἡ δὲ θεράπαινα ἑώρα τὰ
ξίφη εἰρυσμένους, ὥς αὐτοὺς διαχρήσονται.

Εἰρχθέντες, πνιγέντες.

Εἰσάμενος, ὁμοιωθεὶς.

Εἶσαν, ὑπετάγησαν.

Εἰσάττειν, εἰσελθεῖν. Ἀριστοφάνης, μὴδ' ἐς δρεχιστρίδος
εἰσάττειν, ἵνα μὴ πρὸς ταῦτα κεκηνῶς μήλω βληθῆς.

Εἶσατο, ἀνέθηκεν· Ἀρτέμιδι εἶσατο ἄγαλμα· καὶ ἀντὶ τοῦ,
κατέθετο, ὥς³⁾, τάδε καλὰ εἶσατο· καὶ ἀντὶ τοῦ, πε-
ριέθηκε· καὶ ἀντὶ τοῦ, περιέβαλε· καὶ ἀντὶ τοῦ, ἐφάνη
καὶ ὁμοιωθῆ.

Εἰσβαλεῖτε· εἰσβαλεῖν ἔστι, τὸ τινος ἐν ἀγρῷ εἰσελθόντας
ἐκκόψαι πάντα τὰ ἐν αὐτῷ· κυρίως δὲ εἰσβαλεῖν ἔστι,
τὸ πολέμιους τινὰς εἰσελθεῖν εἰς τὴν πόλιν.

Εἶσεν, ἔκτισεν.

Εἰσεπόδιζον, ἀντὶ τοῦ, εἰσέβαινον τοὺς πόδας τοῦ χωρίου.

Εἰσεποιήθη, εἰσεκρίθη· ὑπὸ τοῦ πατρὸς Νερσού εἰσεποιήθη.
καὶ εἰσεποιεῖτο, ἀντὶ τοῦ, ὑπετίθει· ὁ δὲ πόρος ἐφράττετο,
καὶ μεγάλας ἐλπίδας εἰσεποιεῖτο τῶν ἐπιφερομένων.

1) C. ἐξ ὧν. Ceterum lo-
cus ex Dione petitus videtur.

2) C. Εἰρυσμένους.

3) C. δε.

Εισέφρησα, εισέφρησα ταντών.
 Εισέφρησας, εισήγαγες.
 Εισέφρουν, εισεδέχοντο· οἱ δὲ τὰς πύλας ἀνέξαντες, εἰσέ-
 φρουν τὸ στρατόμαχον·
 Εἰσεχέοντο, εἰσέρχοντο.
 Εἴσεμι, εισέρχομαι.
 Εἴση, ἐπιγνώσις· λογισμὸς· ἢ ἀντὶ τοῦ, μαθήση.
 Εἰσήγγειλεν, ἐσχοφάντησεν· ὁ Δωὴκ τὸν Ἀβιμέλεχ εἰσή-
 γειλε παρὰ τῷ Σαούλ, καὶ εἰς μαιφονίαν τῶν ἱερέων
 ἐξέμηνεν.
 Εἰσηγοῦμενος, διδάσκων.
 Εἰσήεις, εισέρχων.
 Εἰσήρετο, εισεφέρετο· ἀπ' οὗ γὰρ εἰσήρησεν εἰς τὴν οἰκίαν,
 ἀντὶ τοῦ, εἰσῆλθα καὶ εἰσεπήδησεν.
 Εἰςθορόντα, εἰσπηδήσαντα· ὅταν ἴδωσιν αὐτὸν εἰςθορόντα
 τοῖς πολεμοῖς.
 Εἴσι, πορεύεται.
 Εἰσκριθεῖς, ἀντὶ τοῦ, εἰσελθὼν· ὁ δὲ εἰς τὸ ἄντρον εἰσκρι-
 θεῖς.
 Εἰσκυκλεῖ, εἰσφέρει, ἐπισυνάπτει· καὶ ἐπισκυκλεῖ· καὶ
 εἰσκυκλεῖσθαι, ἀντὶ τοῦ, κυκλωειδῶς τριβεσθαι· καὶ εἰσε-
 κυκλήκεν, ἀντὶ τοῦ, εἰσήνεγκε καὶ εἰσήγαγεν, εἰσεκύκληκε
 δαίμων τις ἐς τὴν οἰκίαν.
 Εἰσόμεκον, μαθόντα τί πράττουσιν οἱ πολέμοι, καὶ τί δι-
 ναοῦνται, εισόμενον.
 Εἰσορόων, βλέπων.
 Εἰσπεπαύκασιν, εἰσπεπηδήκασιν.
 Εἰστρυπῶν, τὸ παρεισέρχεσθαι.
 Εἰστήκομεν, ἀντὶ τοῦ, ἐπακότας ἤμεν, καὶ εἰστήκασαν.
 Εἰστία¹⁾, ἐκάλει· εὐώχει· ὁ δὲ εἰστία τὸν στρατὸν ἡμε-
 ρῶν ἐξ εἰς πανθοινίαν.

1) Sic C. pro εἰστία.

Εἰσφρήσασθαι, εἰσδέξασθαι· καὶ εἰσφρήσων, καὶ εἰσφρήσωσιν.

Εἰσφρήσας, εἰσαλθών.

Εἰσφρηθέντα, ἐκδιωχθέντα· οἱ δὲ χαρᾶς ἐπέπλησθησαν, τὸ μὴ εἰσφρησθῆναι ὑπὸ τοῦ Θεοῦ αὐτόν.

Εἰσωχέτευσαν, ἔνδον μετέφερον.

Εἴτω, πορευέτω· συγχωρεῖσθω, καὶ εἴτω, ἀπὸ τοῦ ἐάν τινι.

Εἴπω, ἐκώδεται.

Ε π ι ρ ρ η μ α.

Εἰρηναίως, φιλικῶς· ἦσαν γὰρ εἰρηναίως ἐσταλμένοι, ἀπὸ δορυφόρων ἄγοντες τὴν ἱερουργίαν.

Εἰσὶτα δὴ, ἕως ἄρτι.

Εἰ, σύνδεσμος· ὡς τὸ, εἴσφιν, εἰ ἐαυτούς.

Περὶ μορφῆς.

Μορφή, ἡ κατὰ διάνοιαν θεωρία θεωρουμένη, καὶ εἰκόρου πρὸς τὴν αὐτήν, αὐτῆς ἀνενδεῶς ἔχουσα. μορφή, ἐν τινι λαμβάνεται τὸ ὁρώμενον τοῦτο τοῦ σώματος εἶδος. κυρίως δὲ μορφή, Θεοῦ ὑπάρχον, ὃ ἐστὶν ὃ ἐν τῇ οὐσίᾳ γνωσκόμενος· ἀθέμιτον¹⁾ γὰρ καὶ ἀσεβές, ἐπὶ τοῦ Θεοῦ τοῦ ἀοράτου, τὴν μορφήν εἶδος εἰπεῖν. μορφή δὲ δούλου ἐστὶ, κτιστοῦ ἀνθρώπου οὐσία. μορφή δούλου ἐστὶ, τὸν χαρακτηροῦν τὴν εἰκόνα τοῦ Ἀδάμ. μορφή εἴρηται, ὡς τῶν μορίων ὕψι, ἥτοι οὐσία. μόρια δὲ μορφῆς, αἱ ἐποστάσεις αὐτῆς λέγονται, ἥτοι τὰ μέρη.

Περὶ αἰῶνος.

Αἰῶνος, πολὺσημῶν ἐστὶ τὸ τοῦ αἰῶνος²⁾ ὄνομα· αἰὼν γὰρ λέγεται καὶ ἡ ἐκύστη τῶν ἀνθρώπων ζωῇ· καὶ ὁ

1) ἀθέμιτον.

2) Patet ex repetitione vo-

cis, descripta haec ex aliquo fortasse Lexico.

τῶν χιλίων ἐτῶν ἀριθμὸς, καὶ ὅλως, ὁ παρῶν βίος· καὶ ὁ μέλλων, ὁ ἀταλεύητος. λέγεται πάλιν αἰὼν, οὐ χρόνος, οὐδὲ χρόνου μέρος, ἡλίου δρόμῳ μετρούμενον, ἡγρουν δὲ, ἡμερῶν καὶ νυκτῶν συνιστόμενον· ἀλλὰ τὸ συμπαρεκτείνόμενον ταῖς αἰάλοις, οἷόν τι χρονικὸν κίνημα καὶ διάστημα. ὅπερ γὰρ τοῖς ὑπὸ χρόνου ὁ χρόνος, τοῦτο τοῖς αὐτοῖς ἐστὶν ὁ αἰὼν· πρὸ γὰρ τῆς τοῦ κόσμου συστάσεως, ὅτε οὐδὲ ἥλιος ἦν διαιρῶν ἡμέραν ἀπὸ νυκτὸς, οὐκ ἦν αἰὼν μετρητὸς, ἀλλὰ τὸ συμπαρεκτείνόμενον τοῖς αἰάλοις, οἷόν τι κίνημα καὶ διάστημα, καὶ κατὰ τοῦτο, εἰς ἑστὶν αἰὼν· καθὼ καὶ λέγεται ὁ θεὸς ὁ αἰώνιος, ἀλλὰ καὶ προαιώνιος· καὶ αὐτὸν γὰρ τὸν αἰῶνα ὁ θεὸς ἐποίησε. Διαφέρει δὲ αἰὼν καὶ χρόνος, ὅτι αἰῶνος μὲν ἐστὶν ἰδιότης, τὸ ἀρχαῖον, καὶ τὸ ἀναλλοίωτον· οὐδὲ γὰρ μετρεῖται νυξὶ καὶ ἡμέραις, ἀλλ' αἰεὶ ὡσαύτως ἔχει· χρόνος δὲ καλεῖται, ὁ ἐν γενέσει καὶ φθορᾷ, καὶ ἀλλοιώσει, καὶ ἄλλοτε ἄλλως ἔχων.

Στίχοι τοῦ Φελλοῦ πολιτικοί').

Εὖιος, ὁ Διώνυσος· ἔφεδρος, ὁ κυβεύων· ἴδαμες τὰ μὴ πέπειρα ἀκρόδρα τῶν δένδρων. καρβάν ἐστὶν ὁ βάριβυρος· ἡ μακρὰ δὲ, καρπύπη. Καταίνυξ, περικεφαλαία δὲ μὴ ἔχουσα τὸν λόφον. ἄλφιστα δὲ προταῖνια, τὰ πρόσφατα τὴν φύσιν. κόκαλον δὲ ὁ στρόβηλος· τὸ δὲ κρόμμον, γῆδυ. σκῦταν καλεῖ τὴν κεφαλὴν παλλάκας Ἰπποκράτης, καὶ ἀετὰς ὠνόμασε τὰς φλέβας τῶν κροτάφων. τὰς δ' ἀρτηρίας εἶρηκεν αὐτὸς οὗτος ἀόριτрас. τὸ δὲ μαλάξαι λέγουσι πολλὰς ὑποργάσαι. κορώνην δὲ τὸ κόρυνον λέγουσι τοῦ ἀγκῶνος· ἐπίσιον τὸ αἰδοῖον· θαλάμας δὲ, τὰ κοῖλα.

1). Vide Praef.

Αἱ φωναὶ τῶν ζώων.

Ἐπὶ κύκνου, ᾄδεν· ἐπὶ ἀηδόνης, τερεττίζειν· ἐπὶ χελιδόνης, ψιθυρίζειν καὶ τιτυβλίζειν· ἐπὶ τέττιγος, ἡχεῖν· ἐπὶ κίχλης, καχλάζειν· ἐπὶ ἱέρακος, κρῖζειν· ἐπὶ σφηκός καὶ μελισσῶν, βομβεῖν. πυρός δέ, βρόμος· ἀνέμων, πάταγος· κάλων, συριγμός ἢ φριμαχμός καὶ φριγμός. ἐπὶ ἀνῶν¹⁾); κεκραγέει· ἐπὶ κύνων, ὑλακτεῖν· ἐπὶ λύκων, ὠρύεσθαι· κυρίως δέ ἡ τῶν κυνῶν φωνή, ὠρυγή. ἐπὶ προβάτων, βληχᾶσθαι· ἐπὶ βοῶν, μυκᾶσθαι· ἐπὶ ὑπῶν, χρεματίζειν· ἐπὶ ὄνων, βρωμᾶσθαι. λέγουσι δέ καὶ θυγαῶσθαι, ἀλλὰ σπάνιον τοῦτο. ἐπὶ καμήλου, κωμᾶσθαι· ἐπὶ λεόντων, βρυχᾶσθαι· ἐπὶ ὕψτων²⁾ καὶ παρδάλεων, ὠμάζειν· ἐπὶ ὄφρων, συρίζειν, καὶ ἐπὶ δρόκοντος. ἐπὶ αἰετῶν, καγκυλάζειν, ἢ κλαγκυλάζειν· ὡς καὶ ἐπὶ γεράνων· ἐπὶ χοίρων, γρυλλίζειν καὶ γρύζειν· ἐπὶ περδίκων, κακαβάζειν· ἐπὶ γλαυκῶν, κακιβύζειν· ἐπὶ ὀρνίθων, καϊκάζειν· ἐπὶ ὀμαζῶν, τετριγέει.

Πάθη τῶν λέξεων³⁾.

Πάθη λέξεων εἰκοσιεπτὰ· πρόθεσις, οἷον θέλω, ἐθέλω· εἶπεν, εἶπε. ἀφαίρεσις, οἷον ἅπας, πᾶς· ἔφη, φη· ἐπαναδίπλωσις, οἷον κλῆται, κέκληται· λάχωσι, λελάχωσι. παράλειψις, οἷον χλιαρὸν, λιαρὸν· ψάμαθος, ἄμαθος. συστολή, οἷον ἔκασεν, ἔασεν. ἄρσις, οἷον βεβλημένος, βλημένος. ἔκτασις, οἷον οὗτος, οὐτοσί. ἐπέκτασις, οἷον Τρωσί, Τρώεσσι. σύγκοπη, οἷον θυγατέρα, θυγάτρα· ὀπίσθωθεν, ὀπισθεν. συναίρεσις, οἷον πᾶς, παῖς· πυλέων, πυλῶν. συναλοιφή, οἷον βιάζει, βαβάζει. ἐπένθεσις, οἷον ξένος, ξείνος. ἐκλειψις, οἷον ἑταῖρος, ἑταρος. παρεμπύωσις, οἷον πόλις, πτόλις.

1) Haud dubie legendum ἀνάτων, quo vocabulo apparet usos Graecos senioris temporis, sumto de Latino

σπας, pro νητῶν s. νησσῶν, et vel etiam pro χηνῶν.

2) C. ἄρκων.

3) In C. nullus hic titulus.

ἄλλειψις, οἷον σκηπτοῦχος. σύγκρασις, οἷον ἔλαβες, λαβε.
παρέλλειψις, οἷον Ἀχιλλεύς, Ἀχιλλεῦ. προσχηματισμός, οἷον
προσώποις, προσώποισιν. ἀποκοπή, οἷον δῶμα, δῶ. παρα-
γωγή, οἷον Πριάμῳ, Πριάμῳ. συναλοιφή, οἷον ἔφατο,
ἔφαθ. μετασχηματισμός, οἷον παρθένος, παρθενική. μετα-
τύπωσις, οἷον ἐξ Ἰλίου, Ἰλιόθεν. μετάθεσις, οἷον καρδία,
κραδία. ἀντίθεσις, οἷον Διώνης, Διόνυσος. συναλλαγή, οἷον
Ἥρα, Ἥρη. κράσις, οἷον τὰ ἐμὰ, τὰμὰ. ὃ ἐστὶν ἀλλοίω-
σις τῶν φωνηέντων.

Τίνες γεγόνασιν ἀρχηγοὶ τεχνῶν καὶ ἐπι-
στημῶν.

Ἀπελλῆς, βοτανικῆς. Δημοσθένης, ῥητορικῆς. Παπι-
νιανός¹⁾, νομοθεσίης. Ἀντινός, λογχοποιίης. Εὐρύνοος,
τοξοσύνης. Εὐρύδαμος²⁾ (μεσσηνίος, θωρακοπολεμικῶν,
Εὐάνδρος, κνημίδα³⁾) καὶ ἀσπίδα. Ὀππιανός, ἄλιευτικῆς.
Τριπτόλεμος, σποράς σίτου. Πάμφιλος, ζωγραφικῆς.
Τύφης, ναυτικῆς. Ὠργός, ναυπηγίας. Ἀρχιμήδης, μη-
χανικῆς.

Τὰ ὀνόματα τῶν θ' Μουσῶν, καὶ ποίας τέχνης
ἐκάστη ἐπίσταται· καὶ τίς ὁ ταύτης ἐν βίῳ ἐφευρετής.

Κλειώ, ἱστορίας. Ἡρόδοτος. Θάλεια, κωμωδίας.
Μένανδρος. Μελπομένη, τραγωδίας. Εὐριπίδης. Εὐ-
τέρπη, αὐλῶν. Στησίχορος. Τερψιχόρη, λύρας. Πίνδα-
ρος. Ἐρατὼ κυμβάλων. Ἑρμῆς. Καλλιόπη, ποιήσεως.
Ὅμηρος. Οὐρανία, ἀστρονομίας. Ἀράτος. Πολύμνια,
γεωμετρίας. Εὐκλείδης.

1) παπινιανός.

3) C. κνημίδα.

2) Fortasse Εὐρα Δάμνος
Μεσσηνίος.

Εισβολάς· τὰς ἐπὶ τὴν τῶν πολεμίων χώραν ἐφόδους, ἐκάλουν εισβολὰς· ἐπὶ τοῦ νοὸς τρία θεωρεῖται εἰσβολή· παραδοχή, συγκατάθεσις (τοῦτο καὶ παρὰ τῷ Δαβὶδ εἴρηται ἐνώτισις) σύνεσις· τὰ ῥήματά μου ἐνώτισαι κυριέ, καὶ τὰ ἐξῆς. καὶ ἐνώτισις¹⁾ μὲν, ἡ σύνοψις τῶν ῥημάτων· σύνεσις δὲ, ἐπίληψις τῶν πραγμάτων. προσοχή δὲ, τελείωσις τῆς ἐφέσεως.

Εἰσιμφανῶν κατὰστασιν, δίκης ἔστιν ὄνομα, ὑπὸ τοῦ τὰ ἀμφισβητούμενα ἐν φανερώ ποιῆσαι.

Εἰς ἔω, εἰς ἐρχομένης ἡμέρας.

Εἰσηγορία, ἡτηγορία, καὶ κατηγορία, ἀντὶ τοῦ μέμψις καὶ λοιδορία.

Εἰς λῆξιν, εἰς κατάπανσιν· εἰς τελειότητα.

Εἴσοδος, ἡ εἰσφορά.

Εἶσω ἄλδς, ἰσοδύναμον τῇ εἰς τὸ εἶσω, οἶον, εἰς ἄλδς· καὶ παρὰ τοῖς ῥήτορσιν εἴρηται, εἶσω τὴν χεῖρα ἔχειν, ὅπερ ἔνιοι ἀμάρτημα ἔδοξαν εἶναι· ἀλλ' ἐπλανήθησαν.

Εἰς παραβολὴν, εἰς γέλωτα, εἰς διήγημα.

Εἰσπομπή, εἰσβολή· καὶ δόρατος εἰσπομπὴν ἐπὶ τοῦ ἐνω-
νύμον βραχιόνος.

Εἰσφορά, τέλοςμα.

Εἰνάτηρ, ἡ νύμφη, παρὰ τὸ εὐνὴ εὐνάτη, καὶ τροπῇ τοῦ
ν εἰς ι, εἰνάτηρ.

Ο ὅ δ ἐ τ ε ρ α.

Εἰκότα, ἑστοχασμένα· συλλογιζόμενος ἐκ τῶν εἰκότων τὰ συμβησόμενα. καὶ εἰκότων, ἀντὶ τοῦ ὁμοίων· συμπλάτ-
των ἀπὸ τῶν εἰκότων.

Εἰλάτινον, ὁ ὄζος· καὶ εἰλάτινον ἦν τὸ φυτόν.

Εἰλέσιον, τόπος.

1) C. ἐνώτησις.

Εἰς ἔν ἰόντα, ὁμοῦ πορευόμενον.

Εἰς ἔν ἡλθον, ἀντὶ τοῦ, ὁμονόησαν.

Εἰσιπτήρια, ἡμέρα ἐορτῆς, ἐν ἣ οἱ ἐν τῇ ἀρχῇ πάντες
προΐασιν, οὕτως ἐκαλεῖτο, ταύτην δὲ τὴν ἡμέραν πρῶ-
τὴν τοῦ ἔτους Ἀθηναῖοι νενομίκασιν.

Εἰς καλὸν, εὐκαιρως· καὶ εἰς καιρὸν, ἀντὶ τοῦ εὐκαιρως.

Εἰς νέωτα, εἰς τὸ ἐπιόν· ὥς, παλεμήσωγ εἰς νέωτα, καὶ
ἐς νέωτα.

‘Ρ ἦ μ α’).

Εἰκάσθαι, ὑποχωρεῖν· καὶ ἀντὶ τοῦ ὑπέκειν· μηδὲν τοῖς
κρατοῦσιν εἰκάσθαι.

Εἰκάζων, οἰόμενος· ἢ ὁμοιωῶν, οἷα δὴ ἱκανώτατος, τὸ ἀφα-
νὲς εἰκάσαι.

Εἰκάκεισαν, ὑπερσυντέλεικος, ἐκ τοῦ εἰκάζω.

Εἴκασεν, ὁμοίωσεν.

Εἰκάσμεθα, ἀπὸ τοῦ ἐσκήωμεθα· ταυτὶ γὰρ εἰκάσμεθα.

Εἰκοβολεῖν, εἰκάζειν· ἢ εἰκῇ καὶ μάτην βαλεῖν· εἰς τὸ
μήτε σφάλλεσθαι, μήτ’ εἰκοβολεῖν,

Εἴλετο, ἠθέλησεν.

Εἴλησας, συστρέψας.

Εἴληχεν, ἔλαχεν,

Εἴληφως, λαβὼν.

Εἴλιγγιῷ, σκοτοδινίῳ· ἐπὶ τοῦ δέους γὰρ εἴλιγγιῷ· τὸ μὲν
ῥῆμα διὰ διφθόγγων· ταῦτο δὲ οἱ Συρακούσαιοι αἰς²⁾
λέγουσι· τὸ δὲ ὄνομα ἴλιγγος, διὰ τοῦ ι.

Εἰλόμενον, συνελαννόμενον.

Εἰλούμενος, συστρεφόμενος.

Εἰλόμη, προέκρινεν, ἠθέλησεν.

1) Sic Cod. numero singu-
lari, ut et inferius.

Nam ο: ex fine præcedentis
vocabuli vitio scribæ ortum
videtur.

2) Sic C. f. ε; λέγουσι.

Εἶπον, ἀντὶ τοῦ εἰπὲ, προστακτικόν.

Εἰρηγήσειν, πρώτης συζυγίας τῶν περισπωμένων· ἑλπίδα
τὴν μεγάλην εἶχον εἰρηγήσειν· ὁ δὲ Καῖσαρ, ἔξον¹⁾ αὐτῷ
εἰρηνεῖν, πόλεμον εἴλετο.

Ἐρξας, ἀποκλείσας· δασύνουσιν οἱ Ἀττικοί· τὸ μέντοι
παρ' Ὀμήρῳ, ἐρχθέντες ἐν μεγάλῳ ποταμῷ, ψιλοῦσιν·
Ἡ μὲν ἄρ' ὥς ἔρξας ἀπεβήσατο διὰ θαλάων· τὸ δὲ, ἐπὶ
τῆς ἐρχτῆς, ψιλοῦσιν οἱ Ἀττικοί.

Εἰρωνεύσεται, καθυποκρινεῖται· λέγεται γὰρ ἐπὶ τοῦ διά-
πειραν λαμβάνον, ὑπούλως, καὶ καθυποκρινομένου τὸν
μὴ γινώσκοντα παρὰ ὅτε ποτὲ τὸν λόγον ποιῆσαι.

Εἰρυσμένους²⁾, εἰλκυσμένους· ἡ δὲ θεράπαινα ἐώρα τὰ
ἔλκη εἰρυσμένους, ὥς αὐτοὺς διαχρήσαιντο.

Εἰρχθέντες, πνιγνέντες.

Εἰσάμενος, ὁμοιωθεὶς.

Εἶσαν, ὑπετάγησαν.

Εἰσάττειν, εἰσελθεῖν. Ἀριστοφάνης, μὴδ' ἐς δορηστῆριδος
εἰσάττειν, ἵνα μὴ πρὸς ταῦτα κεχηγνῶς μήλω βληθῆς.

Εἶσατο, ἀνέβηκεν· Ἀρτέμιδι εἶσατο ἄγαλμα· καὶ ἀντὶ τοῦ,
κατέθετο, ὡς³⁾, τάδε καλὰ εἶσατο· καὶ ἀντὶ τοῦ, πε-
ριέθηκε· καὶ ἀντὶ τοῦ, περιέβαλε· καὶ ἀντὶ τοῦ, ἐφάνη
καὶ ὁμοιωθῆ.

Εἰσβαλεῖτε· εἰσβαλεῖν ἔστι, τὸ τινὰς ἐν ἀγρῷ εἰσελθόντας
ἐκκόψαι πάντα τὰ ἐν αὐτῷ· κυρίως δὲ εἰσβαλεῖν ἔστι,
τὸ πολέμιους τινὰς εἰσελθεῖν εἰς τὴν πόλιν.

Εἶσεν, ἔκτισεν.

Εἰσεπόδιζον, ἀντὶ τοῦ, εἰσβαίνουν τοὺς πόδας τοῦ χωρίου.

Εἰσεποιήθη, εἰσεκρίθη· ὑπὸ τοῦ πατρὸς Νερούα εἰσεποιήθη.
καὶ εἰσεποιεῖτο, ἀντὶ τοῦ, ὑπετίθει· ἡ δὲ πόρος ἐφράττετο,
καὶ μεγάλας ἐλπίδας εἰσεποιεῖτο τῶν ἐπιφερομένων.

1) C. ἐξ ὧν. Ceterum lo-
cus ex Dione petitus videtur.

2) C. Βιγνυμένους.

3) C. ὅς.

Εισέφρησα, εισέδουσα ἑαυτὸν.

Εισέφρησας, εισήγαγες.

Εισέφρουν, εισεδέχοντο· οἱ δὲ τὰς πύλας ἀνέξαντες, εἰσέφρουν τὸ στρατόμαχον.

Εισεχέοντο, εισήρχοντο.

Εἰσεμι, εισέρχομαι.

Εἴση, ἐπιγνοίης· λογιῶ· ἢ ἀντὶ τοῦ, μαθήση.

Εισήγγειλεν, ἐσυκοφάντησεν· ὁ Δωὴκ τὸν Ἀβιμίλεχ εἰσήγγειλε παρὰ τῷ Σαούλ, καὶ εἰς μαιφονίαν τῶν ἱερέων ἐξέμηνεν.

Εἰσπηγοῦμενος, διδάσκων.

Εἰσήεις, εισέρχων.

Εἰσήρετο, εισεφέρετο· ἀπ' οὗ γὰρ εἰσήρησεν εἰς τὴν οἰκίαν, ἀντὶ τοῦ, εἰσῆλθα καὶ εἰσπηδήσεν.

Εἰςθορόντα, εἰσπηδήσαντα· ὅταν ἴδωσιν αὐτὸν εἰςθορόντα τοῖς πολεμοῖς.

Εἴσι, πορεύεται.

Εἰσκριθεῖς, ἀντὶ τοῦ, εἰσελθὼν· ὁ δὲ εἰς τὸ ἄντρον εἰσκριθεῖς.

Εἰσκυλεῖ, εἰσφέρει, ἐπισυνύπτει· καὶ ἐπεισκυλεῖ· καὶ εἰσκυλεῖσθαι, ἀντὶ τοῦ, κυκλοειδῶς τριβεσθαι· καὶ εἰσκυκλήκεν, ἀντὶ τοῦ, εἰσήνεγκε καὶ εἰσήγαγεν, εἰσκυκλήκεν δαίμων τις ἐς τὴν οἰκίαν.

Εἰσόμενον, μαθόντα τί πράττουσιν οἱ πολέμοι, καὶ τί διακροῦνται, εισόμενον.

Εἰσορόων, βλέπων.

Εἰσπεπαίκασιν, εἰσπεπηδήκασιν.

Εἰστρυπᾶν, τὸ παρεισέρχεσθαι.

Εἰστήκομεν, ἀντὶ τοῦ, ἐστηκότας ἤμεν, καὶ εἰστήκεισαν.

Εἰστία¹⁾, ἐκάλει· ἐδώκει· ὁ δὲ εἰστία τὸν στρατὸν ἡμερῶν ἕξ εἰς πανθοινίαν.

1) Sic C. pro εἰστία.

Εισφρησασθαι, εισδέξασθαι· καὶ εἰσφρησῶν, καὶ εἰσφρησῶσιν.

Εἰσφρησας, εἰσαλθών.

Εισφρηθέντα, ἐκδιωχθέντα· οἱ δὲ χαρᾶς ὑπεπλήσθησαν, τὸ μὴ εἰσφρησθῆναι ὑπὸ τοῦ Θεοῦ αὐτόν.

Εἰσωχέτευσαν, ἔνδον μετέφερον.

Εἴτω, πορευέτω· συγχωρεῖσθω, καὶ εἴτω, ἀπὸ τοῦ ἁγίου.

Εἴτω, ἐκείτω.

Ε π ι ρ ρ η μ α .

Εἰρηναίως, φιλικῶς· ἦσαν γὰρ εἰρηναίως ἐσταλμένοι, ἀπὸ δορυφόρων ἄγοντες τὴν ἱερουργίαν.

Εἰσὶν δὲ, ἕως ἄρτι.

Εἰ, σύνδεσμος· ὡς τὸ, εἴσφιν, εἰ ἐαυτοῦς.

Περὶ μορφῆς.

Μορφή, ἡ κατὰ διάνοιαν θεωρία θεωρουμένη, καὶ ἐπὶ τοῦ πρὸς τὴν αὐτὴν, αὐτῆς ἀνεκτικῶς ἔχουσα. μορφή, ἔν τινι λαμβάνεται τὸ ὁρώμενον τοῦτο τοῦ σώματος εἶδος. κυρίως δὲ μορφή, Θεοῦ ὑπάρχον, ὃ ἐστὶν ὃ ἐν τῇ οὐσίᾳ γνωσκόμενος· ἀθέμιτον¹⁾ γὰρ καὶ ἀσεβές, ἐπὶ τοῦ Θεοῦ τοῦ ἀοράτου, τὴν μορφήν εἶδος εἰπεῖν. μορφή δὲ δούλου ἐστὶ, κτιστοῦ ἀνθρώπου οὐσία. μορφή δούλου ἐστὶ, τὸ χαρακτηριστικὸν τὴν εἰκόνα τοῦ Ἀδάμ. μορφή εἴρηται, ὡς τῶν μορίων ὑφή, ἥτοι οὐσία. μόρια δὲ μορφῆς, αἱ ἐποστάσεις αὐτῆς λέγονται, ἥτοι τὰ μέρη.

Περὶ αἰῶνος.

Αἰῶνος, πολὺσημῶν ἐστὶ τὸ τοῦ αἰῶνος²⁾ ὄνομα· αἰὼν γὰρ λέγεται καὶ ἡ ἐκύστη τῶν ἀνθρώπων ζωῇ· καὶ ὁ

1) ἀθέμιτον.

2) Patet ex repetitione vo-

cis, descripta haec ex aliquo fortasse Lexico.

τῶν χιλίων ἑτῶν ἀριθμὸς, καὶ ὅλως, ὁ παρὼν βίος· καὶ ὁ μέλλων, ὁ ἀταλεύητος. λέγεται πάλιν αἰὼν, οὐ χρόνος, οὐδὲ χρόνου μέρος, ἥλιον δρόμῳ μετρούμενον, ἥγουν δὲ, ἡμερῶν καὶ νυκτῶν συνιστούμενον· ἀλλὰ τὸ συμπαρεκτεινόμενον ταῖς αἰάλοις, ὅλον τι χρονικὸν κίνημα καὶ διάστημα. ὅπερ γὰρ τοῖς ὑπὸ χρόνον ὁ χρόνος, τοῦτο τοῖς αὐτοῖς ἐστὶν ὁ αἰὼν· πρὸ γὰρ τῆς τοῦ κόσμου ανστάσεως, ὅτε οὐδὲ ἥλιος ἦν διαιρῶν ἡμέραν ἀπὸ νυκτός, οὐκ ἦν αἰὼν μετρητός, ἀλλὰ τὸ συμπαρεκτεινόμενον τοῖς αἰάλοις, ὅλον τι κίνημα καὶ διάστημα, καὶ κατὰ τοῦτο, εἰς ἑστὶν αἰὼν· καθὼ καὶ λέγεται ὁ θεὸς ὁ αἰώνιος, ἀλλὰ καὶ προαιώνιος· καὶ αὐτὸν γὰρ τὸν αἰῶνα ὁ θεὸς ἐποίησε. Διαφέρει δὲ αἰὼν καὶ χρόνος, ὅτι αἰῶνος μὲν ἐστὶν ιδιότης, τὸ ἀρχαῖον, καὶ τὸ ἀναλλοίωτον· οὐδὲ γὰρ μετρεῖται νυξὶ καὶ ἡμέραις, ἀλλ' αἰεὶ ὡσαύτως ἔχει· χρόνος δὲ καλεῖται, ὁ ἐν γενέσει καὶ φθορᾷ, καὶ ἀλλοιώσει, καὶ ἄλλοτε ἄλλως ἔχων.

Στίχοι τοῦ Ψελλοῦ πολιτικοί').

Εὐνιος, ὁ Διώνυσος· ἑφεδρος, ὁ κυβεύων· ἰδαίης τὰ μὴ πέπειρα ἀκρόδρα τῶν δένδρων. καρβὰν ἐστὶν ὁ βάριβυρος· ἡ μακρὰ δὲ, καρπόπη. Καταίνε, περιεφραλαῖα δὲ μὴ ἔχουσα τὸν λόφον. ἄλφιτα δὲ προταίγια, τὰ πρόσφατα τὴν φύσιν. κόκαλον δὲ ὁ στρόβηλος· τὸ δὲ κρόνον, γῆθυ. σκῦταν καλεῖ τὴν κεφαλὴν πολλὰκις Ἰπποκράτης, καὶ αἰετὰς ὠνόμασε τὰς φλέβας τῶν κροτάφων. τὰς δ' ἀρτηρίας εἶρηκεν αὐτὸς οὗτος ἄορτας. τὸ δὲ μαλάξαι λέγουσι πολλὰκις ἀκοργάσαι. κορώνην δὲ τὸ κύρηναν λέγουσι τοῦ ἀγκῶνος· ἐπίσιον τὸ αἰδοῖον· θαλάμας δὲ, τὰ καῖλα.

1) Vide Praef.

Αἱ φῶναι τῶν ζώων.

Ἐπὶ κύκνον, ὄδειν ἐπὶ ἀηδόνας, τερεττίζειν· ἐπὶ χελιδόνας, ψιδυρίζειν καὶ τιτυβίζειν· ἐπὶ τέττιγος, ἡχείν· ἐπὶ κίχλης, καχλάζειν· ἐπὶ ἱέρακος, κρίζειν· ἐπὶ σφηκός καὶ μελισσῶν, βομβεῖν. πυρός δέ, βρόμος· ἀνέμων, πάτταγος· κάλων, συριγμός ἢ φριμαχυός καὶ φριγμός· ἐπὶ ἀνῶν¹⁾); κεκραγένοι· ἐπὶ κινῶν, ὑλακτεῖν· ἐπὶ λύκων, ὠρούεσθαι· κυρίως δέ ἡ τῶν κυνῶν φωνή, ὠρυγή. ἐπὶ προβάτων, βληχᾶσθαι· ἐπὶ βοῶν, μυῖκᾶσθαι· ἐπὶ ἵππων, χρεματίζειν· ἐπὶ ὄνων, βρωμᾶσθαι. λέγουσι δέ καὶ ὀγκᾶσθαι, ἀλλὰ σπάνιον τοῦτο. ἐπὶ καμήλου, κωμᾶσθαι· ἐπὶ λεόντων, βρυχᾶσθαι· ἐπὶ ὕρκων²⁾ καὶ παρδάλεων, ὠμάζειν· ἐπὶ ὄφρων, συρίζειν, καὶ ἐπὶ δράκοντος. ἐπὶ ἀετῶν, καγκιάζειν, ἢ κλαγκᾶζειν· ὡς καὶ ἐπὶ γεράνων· ἐπὶ χοίρων, γρουλλίζειν καὶ γρούζειν· ἐπὶ περδίκων, κακαβάζειν· ἐπὶ γλαυκῶν, κακιβύζειν· ἐπὶ ὀρνίθων, κακκάζειν· ἐπὶ ὀμαξῶν, τετριγένοι.

Πάθη τῶν λέξεων³⁾.

Πάθη λέξεων εἰκοσιεπτὰ· πρόθεσις, οἷον θέλω, ἐθέλω· εἶπεν, εἶπε. ἀφαίρεσις, οἷον ἅπας, πᾶς· ἔφη, φη· ἐπαναδίπλωσις, οἷον κλήται, κέκληται· λάχωσι, λελάχωσι. παρὰ· κειρις, οἷον χλιαρὸν, λιαρὸν· ψάμαθος, ἄμαθος. συστολή, οἷον ἔκασεν, ἔκασεν. ἄρσις, οἷον βεβλημένος, βλημένος. ἔκτασις, οἷον οὗτος, οὗτοσί. ἐπέκτασις, οἷον Τρωσὶ, Τρώεσσι. συγκοπή, οἷον θυγατέρα, θυγάτρα· ὀπίσσωθεν, ὀπισθεν. συναίρεσις, οἷον πᾶις, παῖς· πυλέων, πυλῶν. συναλοιφή, οἷον βιάζει, βαβάζει. ἐπένθεσις, οἷον ξένος, ξείνος. ἐκλειψις, οἷον ἑταῖρος, ἑταρας. παρέμπτωσις, οἷον πόλις, πτόλις.

1) Haud dubie legendum ἀνάτων, quo vocabulo apparet usos Graecos senioris temporis, sumto de Latino

απας, pro νητῶν s. νησσῶν, et vel etiam pro χηνῶν.

2) C. ἄρκων.

3) In C. nullus hic titulus.

ἄλλευρις, οἷον σκηπτοῦχος. σήκρυσις, οἷον ἔλαβες, λαβε.
παρέλλευρις, οἷον Ἀχιλλεύς, Ἀχιλλεῦ. προσζηματισμός, οἷον
προσώποις, προσώποισιν. ἀποκοπή, οἷον δῶμα, δῶ. παρα-
γωγή, οἷον Πριάμου, Πριάμιο. συναλοιφή, οἷον ἔφατο,
ἔφαθ. μετασχηματισμός, οἷον παρθένος, παρθενική. μετα-
τύπωσις, οἷον ἐξ Ἰλίου, Ἰλιόθεν. μετάθεσις, οἷον καρδία,
κράδια. ἀντίθεσις, οἷον Διόνυς, Διόνυσος. συναλλαγή, οἷον
Ἦρα, Ἦρη. κράσις, οἷον τὰ ἐμὰ, τὰμὰ. ὃ ἐστὶν ἀλλοίω-
σις τῶν φωνηέντων.

Τίνες γεγόνασιν ἀρχηγοὶ τεχνῶν καὶ ἐπι-
στημῶν.

Ἀπελλῆς, βοτανικῆς. Δημοσθένης, ῥητορικῆς. Παπι-
νιανός¹⁾, νομοθεσίας. Ἀντινος, λογχοποιίας. Εὐρύνοος,
τοξοσύνης. Εὐρύδαμνος²⁾ ἡμεσίης, θωρακοπολεμικῶν.
Εὐάνδρος, κημίδα³⁾ καὶ ἀσπίδα. Ὀππιανός, ἄλιευτικῆς.
Τριπτόλεμος, σποράς σίτου. Πάμφιλος, ζωγραφικῆς.
Τύφης, ναυτικῆς. Ὠργος, ναυπηγίας. Ἀρχιμήδης, μηχανικῆς.

Τὰ ὀνόματα τῶν θ' Μουσῶν, καὶ ποίας τέχνης
ἐκάστη ἐπίσταται· καὶ τίς ὁ ταύτης ἐν βίῳ ἐφευρετής.

Κλειώ, ἱστορίας. Ἡρόδοτος. Θάλεια, κωμωδίας.
Μένανδρος. Μελπομένη, τραγωδίας. Εὐριπίδης. Εὐ-
τέρπη, ἀυλῶν. Στισίχορος. Τερψιχόρη, λύρας. Πίνδα-
ρος. Ἐρατὼ κυβάλων. Ἑρμῆς. Καλλιόπη, ποιήσεως.
Ὅμηρος. Οὐρανία, ἀστρονομίας. Ἄρατος. Πολύμνια,
γεωμετρίας. Εὐκλείδης.

1) παπινιανός.

3) C. κημίδα.

2) Fortasse Εὐρε Δάμνος
Μεσσηνίος.

Τῶν δέκα ρητόρων τὰ ὀνόματι, καὶ πόσους
ἔγραψαν λόγους, ὡς φέρεται, εἰς ἕκαστος.

Ἰσαῖος, λόγους σ'. Ὑπερίδης, λόγους ρα'). Ἰσοκρά-
της, λόγους ο'. Ἀντιφῶν, λόγους ι'. Δείναρχος, λόγους υ'.
Λυσίας, λόγους 4. Λυκοῦργος, λόγους η'. Ἀνδοκίδης,
λόγους μδ'. Αἰσχίνης, λόγους γ'. καὶ ἔτι ιη'. Δημοσθέ-
νης, λόγους σα'.

Περὶ τῶν τοῦ λόγου σχημάτων²⁾:

Ἴσθι, ὅτι τῶν τοῦ λόγου σχημάτων, τὰ μὲν εἰσι κατ'
ἐννοίαν, τὰ δὲ κατὰ λέξιν· μάλιστα γε, πόσα εἰσὶ κατ' ἐν-
νοίαν, καὶ ποῖα; ἕξ καὶ εἴκοσι ταῦτα:

προδιόρθωσις, ἐπιδιόρθωσις, ἀμφιδιόρθωσις, προκατά-
ληψις, ὑπεξαίρεσις, αἰτιολογία, συναθροισμὸς, ἐπιμονή,
λεπτολογία, ἡθοποιία, προσώποποιία, ἐπιτροχασμὸς, ἀπο-
σιώπησις, παράλειψις, ἀποστροφή, διαπόρρησις, ἐρώτημα,
πύσμα, διατύπωσις, ἀντεισαγωγή, μετástasis, εἰρωνεία,
διασυρμὸς, ἐπανάληψις, ἐπαναφορὰ, διπλῇ ἐπαναφορὰ.

Προδιόρθωσις ἐστίν, ὅταν θεραπεύωμεν τὸ ῥηθὲν,
μᾶλλον ὥς δυσπαράδεκτον τοῖς ἀκροαταῖς, ὥς τὸ, τολμᾷ
τι νεανικὸν ὁ λόγος. Ἐπιδιόρθωσις, τῇ μὲν χρεῖν τὰν-
τὸν τῇ προδιορθώσῃ· διαφέρει δὲ, ὅτι τὴν τοῦ λόγου θε-
ραπείαν ὕστερον τίθῃσιν, ὥς τὸ, οὐκ οἶδ' ὅπως εἰς τοὺςδ'

1) Hic vitium subesse vide-
tur: nam fortasse tantum ρ'
scribendum erat, qui nume-
rus, quod Hyperides, ut ex
Cic. et Quintiliano notum,
multas minores causas egit,
non fuerit nimius.

2) In Cod. deest inscriptio,
quam ipse posui. Auctor

haud dubie Moschopolus. Sed
desumpta haec ex alio ejus
opere grammatico τῶν ἐρωτη-
μάτων, satis apparet. Vide
Praef. Publicavit Herodiani
tractatum περὶ σχημάτων am-
plioiorem Villosionius Anecd.
Gr. II, p. 87. qui conferri
cum hoc meretur.

ἐμπίπτω τοὺς λόγους. Ἀμφιδιόρθωσις, μῆξις ἐπ' ἀμφοῖν, ὅταν καὶ πρὸ τοῦ εἰπεῖν τὸ δυσχερές, καὶ μετὰ τὸ εἰπεῖν, θεραπεύωμεν¹⁾, ὡς τὸ, βοῦλεσθε προσθῶ τι νεανικὸν· ὁρᾶτε τὰς ἐναντίας γλώσσας ἡμετέρας γινόμενας. Προκατάληψις, ὅταν προεκλήῃ τις τὸν τοῦ ἀντιδίκου λόγον, ὃν ἔχειν ἰσχυρὸν οἴεται· ὡς τὸ, ἦκει δὲ ἡμῖν ὁ λόγος ἐπ' αὐτὸ τὸ κεφάλαιον. Ὑπεξαίρεσις ἐστίν, ὅταν ὑπεξέλῃ τις πρὸς ὡπον ἢ πρῶγμα, καὶ πρὸς τὰ λοιπὰ ποιῇται τὴν σὺγκρισιν· ὡς τὸ, ὁ μετὰ Ἡλίαν μετάρσιος, καὶ μετὰ Παῦλον οὐράνιος. Αἰτιολογία, ὅταν αἰτίαν λόγου ἀποδῶμεν· ὡς τὸ, πνεῦμα διὰ τὴν χάριν, σάρκα διὰ τὴν ἑπαρσιν. Συναθροισμὸς, συναγωγὴ πραγμάτων εἰς ἓν κεφάλαιον· ὡς τὸ, δῆμος στασιαζόντων, καὶ πόλεις καὶ γένη φηγνόμενα, καὶ οἰκίαι διῃστάμεναι. Ἐπιμονὴ ἐστίν, ὅταν τις ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ πρῶγματος ἐπιμένῃ χάριν αὐξήσεως· ὡς τὸ, εἰ γὰρ τὸ, πόλιν τῆς οἰκουμένης ὀφθαλμὸν γῆς, καὶ θαλάσσης ὅτι κράτιστον, ἐώας καὶ ἐσπερίου λήξεως σύνδεσμον, εἰς ἣν τὰ πανταχόθεν ἄκρα συντρέχει καὶ ὄθεν ὕρχεται. Αεπτολογία, ὅταν ἕκαστον τῶν συμβεβηκότων ἢ συμβαινόντων διεξιῶμεν ἀκριβῶς· ἀνάπτεται πῦρ, δαπανᾷται, συνδαπανᾷται ὁ φόρτος, πῦρ ὕδατι μίγνυται, καὶ πυρὸς ὑπὲρ θαλάσσης αἶρεται ξένος. Ἡθοποιΐα, ὅταν λόγους παρατιθῶμεν ἀψύχοις πρῶγμασιν, ὡς τὸ, εἶπε τὰ ξύλα, πρῆσαι ἐφ' ἑαυτοῖς βασιλέα, καὶ ἡ θάλασσα εἶπε τὰ καὶ τά. Πρὸς ὁποιοῖτα, προσώπου διάπλασις, ἢ μὴ γενομένον, ἢ γενομένου μὲν, οὐκέτι ὄντος· ὡς τὸ, ἀνακαλεῖται²⁾ Μαν ἑλεεινῶς ἢ μήτηρ, τέκνον λέγουσα δυστυχές καὶ ἀθλίας μητέρος ἔκγονον. Ἐπιτροχασμὸς, σχῆμα προκείμενον τῷ τε συναθροισμῷ, καὶ τῇ ἐπιμονῇ, διαφέρει δὲ ἐκείνων, ὅτι τὰ

1) *Θεραπεύομεν*, et ita saepius pro conjunctivo indicativus positus reperitur.

2) In textu *ἀνακλινεῖται*, margo sic corrigit, ut dedimus.

πολλὰ διεσθηκότα συνάγει· ὡς τὸ, ὑπεσπῶντο σύνοδοι παρὰ τοῦ νέου μετροπολίτου· πρόσοδοι διηρηπάζοντο, πρεσβύτεροι τῶν ἐκκλησιῶν, οἱ μὲν ἀπελαύνοντο, οἱ δὲ ἀντεισέγοντο¹⁾. Ἀποσιώπησις, λόγος παραλείπων τὸ γνωσκόμενον, καὶ σιωπῶν τὸ αἰσχρὸν, ὡς τὸ, εἶδεν Ἐλενσίς ταῦτα, καὶ οἱ τῶν σιωπωμένων καὶ σιωπῆς ὄντων ἀξίων ἐπόπται καὶ μάρτυρες. καὶ ὡς τὸ, καὶ τὸ δύσφημον σιωπήσομαι. Παράλειψις, ὅταν τι προσποιούμενοι παραλείπειν, οὐδὲν ἥττον λέγωμεν²⁾ αὐτὸ· ὡς τὸ, τὸν γὰρ προστάξαντα παρήμι τοῦ μύθου τὸν σοφιστήν. Ἀποστροφή, ὅταν ἀφ' ἑτέρου πρὸς ἕτερον πρόσωπον ἀποστρέψωμεν τὸν λόγον ὡς τὸ, ὡς δὲ εἶχεν αὐτῷ κατὰ νοῦν τὰ πλησίον, οὕτως ἤδη πειρᾶται, εὐηθέστατε καὶ ἀσεβέστατε σὺ κατὰ τοῦ σοῦ κλήρου³⁾. Διαπύρρησις, ὅταν διὰ ἐνὸς πράγματος διττὰς ἢ καὶ πλείους ἔχωμεν ἐννοίας, ἀγνοοῦντες, ὅποτέρᾳ τούτων ἀληθὴς, ὡς τὸ, οὐκ οἶδα εἴτε τῇ τάξει τῆς στάσεως μεριζομένη τὸν φωτισμὸν, εἴτε τοῖς μέτροις τοῦ φωτισμοῦ τὴν τάξιν λαμβάνουσα. Ἐρώτημα, οὗ σύντομος ἢ ἀπόκρισις, διὰ τοῦ ναὶ ἢ τοῦ οὐ προχωροῦσα, ὡς τὸ, οὐδέχῃ μετάνοιαν· οὐ δίδως ὀδυρμοῖς χώραν; Πέσμα, οὗ ἢ ἀποκρισις μακρὰ καὶ διεξοδικῶς, λεγομένη⁴⁾, ὡς τὸ, ἐπὶ ποίας γὰρ ἰτέον, καὶ τίνας φυλακτέον; Διατύπωσις, ὅταν ὑπ' ὅψιν ἄγεσθαι δοκῶσι τὰ πράγματα· καὶ γὰρ ἦν ὄντως κακῆκα θρήνων καὶ ὀδυρμῶν ἄξια· πῶς δ' οὐ τῶν μεγίστων; τείχη κατεσκαμμένα· ἀγέλασμα καθειργμένον. Ἀντισαγωγή, ὅταν ἀνθ' ἑτέρου πράγματος ἕτερον ἀντεισάγω-

1) Exemplum memorabile, quod prodit auctorem coaevum Becci seu Vecchi Metropolitae Constantinopolitani, quem haec sine dubio tangunt. Vide Diatriben nostram.

2) C. λέγομεν.

3) Item exemplum ad statum ecclesiae graecae tunc temporis designandum.

4) In margine adscriptum λεγομένη, ut inseratur.

μεν τιμιώτερον, συμβουλευόντες ἢ παραμυθούμενοι, ὡς τὸ, λυπεῖ σε τὸ τῆς διαζεύξεως, ἀλλ' εὐφραίνειω τὸ τῆς ἐλπίδος. Μετάστασις, ὅταν ἀφ' ἑτέρου τὴν αἰτίαν εἰς ἕτερον μεδιστῶμεν, ὡς τὸ, οὐδὲ γὰρ τοῦ ἀμήσαντος ὁ στάχυς, ἀλλὰ τοῦ σπείραντος· οὐδὲ τοῦ κατασβέσαι δυνάμεντος ὁ ἐμπρησμός, ἀλλὰ τοῦ ἀνάψαντος. Εἰρωνεία, λόγος προσποιούμενος τὸ ἐναντίον, οὗ λέγει· ὡς τὸ, ἡπάτα δέ με καὶ ὁ κάρμηλος Ἡλίον, τὸ τοῦ πυρὸς ἄγμα, καὶ ἡ μηλωτὴ Ἐλισσαίου πλείω δυνηθεῖσα, ἢ τὰ Συρῶν κήματα. Διασπρῆξις, ὅταν τι διαβάλλωμεν ἀξιοπρίστως, ὡς τὸ, ἢ καὶ τῆς ἐσθῆτος τὸ τρύχινον αἰτιάση, καὶ τοῦ προσώπου τὴν θέσιν οὐκ εὐφυῶς ἔχουσαν. Ἐπανάληψις, ἀνάληψις προειρημένου, μεταξυλογίας ἐμβαλλομένης· οἷον, ἐπεὶ δὲ φθόνῳ διαβόλῃ· εἶτα μεταξυλογίας πολλῆς· καὶ μετὰ ταῦτα· ταῦτα ἐπειδὴ μελζονος ἐδεῖτο βοηθήματος, μελζονος καὶ τυγχάνει. Ἐπαναφορὰ, πλειόνων κώλων ἢ ῥημάτων ἀπὸ τῆς αὐτῆς λέξεως ἀρχομένων συνεκδοχῇ, ὡς τὸ, Χριστός, γεννᾶται, δοξάζατε· Χριστὸς ἐξ οὐρανῶν, ἀπαντήσατε. Διπλῇ ἐπαναφορᾷ, πλειόνων κώλων ἢ ῥημάτων ἀπὸ τῶν αὐτῶν λέξεων ἀρχομένων συνεκδοχαί, ὡς τὸ, παρὰ τοσοῦτοις μὲν γὰρ 1) οἱ ἡμέτεροι παιδεύται, παρ' ὅσοις Ἀθηναῖ· παρὰ τοσοῦτοις δὲ ἡμεῖς, παρ' ὅσοις οἱ παιδεύται· καὶ πάλιν, σὺ τὸν βασιλέα, κἀγὼ τοὺς ἐμοὺς· σὺ τὸν Ἀχαῖν, κἀγὼ τὸν Ἰωσίαν.

Πόσα εἰσὶ κατὰ λέξιν καὶ ποῖα; ὁμοίως εἰκοσιῆς, ὡς καὶ τὰ προειρημένα· εἰσὶ δὲ ταῦτα:

ταυτολογία, παλιλογία, ἀναδίπλωσις, ἀντιστροφὴ, συμ-
πλοκή, ἐπάνοδος, κλιμακωτὸν, προδιασάφησις, πλεονασμός,
ἐλλειψις, ἀλλοιώσις, πολύπτωτον, μεταβολή, ζεύγμα, παρα-
νομασία, ἢ καὶ παρήχησις, ὁμοιοτέλετον, πάρισον, ὁμοιό-

1) Voces μὲν γὰρ in marg. additae.

πιωτον, ασυνδετον, αντιθετον, σύγκρισις, ὃ σχήματι πλη-
σιάζει καὶ ἡ ἀντίθεσις καὶ ἡ ἀντιβολή, ἀντεναντίωσις,
προαπάντησις, ὑπαλλαγή, περιφρασις, καὶ ὑπερβατόν.

Ταυτολογία ἐστὶ λέξεων παράλληλος θείσις τὸ αὐτὸ
σημαινουσῶν, οἷον, ὁξὺς ἐστὶ καὶ ταχὺς· ἀλλ' οὐ νωθὴς
καὶ βραδύς. Παλιλογία ἐστὶ λέξις ἢ φράσις τοῦ μὲν προη-
γουμένου κώλον, κατάληξις· τοῦ δὲ ἐπομένου, ἀρχή, οἷον,
πάλιν Ἰησοῦς ὁ ἐμὸς, καὶ πάλιν μυστήριον· μυστήριον
οὐκ ἀπατηλὸν οὐδὲ ἄκοσμον, οὐδὲ τῆς ἑλληνικῆς¹⁾ πλάνης
καὶ μέθης. Ἀναδιπλωσις ἐστὶ, λέξεως προφορὰ ἐπάλλη-
λος, οἷον, Κύριε, Κύριε. γίνεται δὲ καὶ μετὰξὺ λέξεως
ἐμβεβλημένης, ὡς τὸ, οὐκ ἔστι ταῦτα, οὐκ ἔστιν. Ἀντι-
στροφὴ ἐστὶ, τὸ ἐναντίον ἐπαναφορᾶς· ὡς γὰρ ἐκείνη ἀπὸ
τοῦ αὐτοῦ ἄρχειται, οὕτως αὕτη εἰς τὸ αὐτὸ λήγει, οἷον,
κόπασον Κύριε, ἄνες Κύριε, ἰλάσθητι Κύριε. Συμπλοκή,
σύνθεσις ἔκ τε τῆς ἐπαναφορᾶς καὶ τῆς ἀντιστροφῆς, οἷον,
ὧν ὠραῖοι μὲν οἱ πόδες εὐαγγελιζομένων εἰρήνην καὶ ἀγαθὰ,
μεθ' ὧν ἐληλύθατε· ὠραῖοι δὲ τὰ πρὸς ἡμᾶς, οἷς εἰς
καιρὸν ἐληλύθατε. Ἐπάνοδος ἐστὶν, ὅταν τινὰ προστι-
θέντες κεκρυμμένας ἔτι διανοίας ἔχοντα, ἐπανίσωμεν εἰς
αὐτὰ, καὶ σαφηνίσωμεν· οἷον, διττοῦ δὲ ὄντος λόγου παν-
τός, καὶ τοῦ μὲν, τὸ οἰκεῖον κατασκευάζοντος, τοῦ δὲ, τὸ
ἀντίπαλον ἀποτρέποντος, ἡμεῖς τὰ οἰκεῖα ἐκθέμενοι πρότε-
ρον, οὕτω τὰ τῶν ἐναντίων ἀνατρέψαι πειρασόμεθα. Κλι-
μακωτὸν δὲ γίνεται, ὅταν ἐπὶ πλέον προτείνοντες τὸ προ-
κείμενον κεφάλαιον, ἕκαστον κόμμα τελευτήν λόγου ποιή-
σωμεν, οἷον, ἵνα τῷ ληπτῷ μὲν ἑλκῇ πρὸς ἑαυτὸ, τῷ δὲ
ἀλήπτῳ θαυμάζεται, θαυμαζόμενον δὲ ποθῇται πλέον,
ποθούμενον δὲ, καθαίρη, καθαίρον δὲ, θεοειδεῖς ἀπεργά-

1) Respicit hoc τῶν Ἑλλή-
νων tempora antiqua, quibus
εἰδωλόατραι fuerant. Nam

sub Imperatoribus suis ipse
se Ῥωμαίους vocabant.

ζηται. Προδιασάφης ἐστίν, ὅταν πεπληρωμένῳ λόγῳ ἐπενεχθῇ ὄνομά τι πλέον διασάφον· οἶον, περινοεῖ¹⁾ τὴν διανοίαν μείζον καὶ ὑψηλότερον· πλήρει γὰρ τῷ λόγῳ ἐπῆχται ἡ διάνοια. Πλεονασμός ἐστίν, ὅταν λόγου μόριον προστεθῇ περιττὸν, κόσμου χάριν ἢ ἐμφάσεως, οὗ ἀφαιρεθέντος, ἡ διάνοια οὐδὲν βλάπτεται. τὰ μὲν δὴ οὖν ὦ βασιλεῦ· τὸ δὲ γὰρ περισσόν. Ἐλλειψίς ἐστιν, ὅταν ἡ περιηρημένον λόγου τί συντομίας ἕνεκα· οἶον, ἀναστάσεως ἡμέρα· τὸ ἔστι²⁾ περιηρημένον· καὶ τί οὖν· τὸ πνεῦμα Θεός; πάνν γε· τί οὖν· τὸ πνεῦμα ὁμοούσιον; ναί. Ἀλλολώσις γὰρ³⁾ ἤτοι ἐναλλαγή, κατὰ πολλοὺς γίνεται τρόπους· καὶ γὰρ περὶ γένη ὀνομάτων, καὶ περὶ ἀριθμοῦς, καὶ περὶ πτώσεις, καὶ περὶ ἐνεργείας καὶ πάθη καὶ χρόνους. καὶ περὶ μὲν γένη ὀνομάτων, οἶον, πᾶσα ἡ Ἑλλὰς ἐσιδηροφόρει· ἀντὶ τοῦ, οἱ Ἕλληνες. καὶ τίμον ἡ ἀρετὴ· ἡγουν ὁ ἐνάρετος· περὶ ἀριθμοῦς, οἶον, μέγας ὁ καθελὼν τὴν Τροίαν· ἀντὶ τοῦ, οἱ καθελόντες. περὶ δὲ πτώσεις, Μῆνιν ἄειδε θεά, ἡ μυρὶ Ἀχαιοῖς· ἀπὸ αἰτιατικῆς γὰρ εἰς εὐθείαν μετέπεσεν. περὶ ἐνεργείας καὶ πάθη, οἶον, οὐκέτι μινύμενοι· περὶ δὲ χρόνους, ὡς τὸ, παρῆξομαι τοὺς ὁρῶντας μάρτυρας. Πολύπτωτον λέγεται, ὅταν ὁ αὐτὸς λόγος πολλῶν πτώσεων ἀντιλαμβάνηται· ὡς τὸ, οὗς στύλος πυρὸς καὶ νεφέλης ὁδήγουν· οἷς θάλασσα δάσματο· ὧν θῆρες ἡττῶντο. Μεταβολή ἐστίν, ὅταν τὸ αὐτὸ νόημα διαφόρως ἐξαγγελθῇ, ὡς τὸ⁴⁾, τίνος διώκοντος, ἢ συναναγκάζοντος· οὐδενὸς· τίνων ἱππέων, τίνος ὑλα-

1) C. περινοεῖν. Gregorius Theol. hoc. de Basilio dicit.

2) In marg. Cod. alterum ἐστὶ adscriptum, ut inseratur. Attamen supervacuum videtur.

3) Particula γὰρ hic abun-

dare videtur, cum serius recte sequatur.

4) Pro diversitate interpolationis possis haec verba aliter atque aliter pronuntiare, sensu etiam immutato.

κῆς, ἢ κραυγῆς. Ζεῦγμα ἔστιν, ὅταν διάφορα κῶλα μίαν συνδήσῃ λέξις, ἢ μετ' αὐτὰ τεθεῖσα, ἢ πρὸ αὐτῶν· οἷον, τῶν μὲν, τὸν λόγον, τῶν δέ, τὴν πρῶξιν· τῶν δὲ τὸ πρῶον, τῶν δὲ τὸ ἥσυχον μιμησάμενος. τὸ γὰρ, μιμησάμενος, ζεύγνυσι τὰ κῶλα. Παρονομασία ἔστιν, ὅταν τῶν ληφθέντων εἰς διάνοιαν ὀνομάτων ἢ ῥημάτων βραχὺ τι μεταποιήσαντες, ἐτέραν κινήσωμεν ἔννοιαν, οἷον, οὐ τὴν ὑλακὴν, ἀλλὰ τὴν φυλακὴν. καὶ, τῆς ἐμῆς, εἴτε ἀνοίας, εἴτε διανοίας, ὃ καὶ παρήχησις ὀνομάζεται. Ὁμοιοτέλετόν ἔστιν, ὅταν πολλὰ κῶλα τὴν αὐτὴν συλλαβὴν ἔχωσι κατάληξιν· οἷον, δοξάσατε, ἀπαντήσατε, ὑψώθητε. Πάρισόν ἔστιν, ὅταν δύο ἢ πλείονα κῶλα μέλιστα μὲν καὶ τὰς συλλαβὰς ἴσας ἔλῃ· εἰ δ' οὐ, ἀλλὰ γε τὸ γένος, καὶ τὸν ἀριθμὸν, καὶ τὸν ῥυθμὸν· οἷον, τίνα μὲν ἀνθρώπων κινήματα, τίνα δὲ πιδήκων ὀραήματα. Ὁμοιόπτωτόν ἔστιν, ὅταν ἡ αὐτὴ πτώσις ἐπὶ τὸ αὐτὸ ὄνομα διαφόρως φέρεται, οἷον, ὃ μὲν ἐπὶ τὰ μεγάλα τῶν ἔργων ἀχρηστότατον· πρὸς δὲ τὴν ἐν λόγοις τόλμαν θανυμασιώτατον. Ἀσύνθετόν ἔστιν, ὅταν χωρὶς τῶν συναπτόντων συνθέσεων ἐκφέρωμεν πὸν λόγον, οἷον, φθάνει τοὺς ταχεῖς· φθάνει τοὺς συνετεῖς· περιτρέπει τοὺς ἰσχυροὺς· στέλλει τοὺς ὑψηλοὺς. Ἀντίθετον γίνεται κατὰ δύο τρόπους· καθ' ἓνα μὲν, ὅταν τὰ ἀντικείμενα ὀνόματα λαμβάνωνται, οἷον, μᾶλλον γὰρ τιμῶσιν αἱ πόλεις τοὺς ἀδίκως πλουτοῦντας, ἢ τοὺς δικαίως πενομένους. καθ' ἕτερον δέ, ὅταν ἀντιδιαστέλληται κατάφασις ἀπόφασιν, ὡς τὸ, σὺ μὲν ἔλαβες δῶρα, ἐγὼ δ' οὐκ ἔλαβον. Σύνγκρισός ἔστιν, ὅταν πλεονάκεις ταῖς αὐταῖς χρώμενοι λέξεσιν, ἕτερα σημαίνωμεν, οἷον, Αὐτὸς ὁ Σοδομήτης, καὶ οὐ Σοδομήτης τὸν τρόπον. καὶ, εἰ μὲν θεός, οὐ πείσμα· καὶ εἰ κτίσμα, οὐ θεός. Ἀντεναντίως ἔστιν, ὅταν εἰπεῖν τι βουλόμενοι, διὰ τὸ ἐναντίον δηλώσωμεν, οἷον, ἴσως οὐ τῶν πολλῶν ἐγενόμην φαυλότερος. Προαπάντησις γίνεται, ὅταν δύο τινὰ θέντες, πρὸς τὸ δεύτερον ἀπαντήσωμεν πρότερον, οἷον,

καλὸν προσευχὴ καὶ ἀγρυπνία· καὶ πειθέτω σε Ἰησοῦς ἀγρυπνῶν πρὸ τοῦ πάθους. Ὑπαλλαγή ἐστίν, ὅταν ἐπιτιμήσαντες τῷ πρώτῳ ὀνόματι, ἕτερον προσλάβωμεν, οἷον, οὐκ ἐστὶ τοῦτο φιλανθρωπία, ἀλλ' ἔρωσ. καὶ, οὐκ ὠργίζετο, ἀλλ' ἐμαίνετο. Περὶφρασις ἐστίν, ὅταν τὸ διὰ μιᾶς λέξεως ῥηθῇναι θυνάμενον, διὰ πλειόνων ἐκφέρεται, οἷον, βῆ ἡρακλείη, καὶ, μένος Ἀλκινόοιο. καὶ, ἡ τοῦ Θεοῦ φιλανθρωπία, ἀντὶ τοῦ, ὁ Θεός. Ὑπερβατόν ἐστίν, ὅταν τῆς συνεχείας τοῦ ὀνόματος διακοπείσης ὑπὸ μεταξυλογίας ἐμβληθείσης, ὕστερον τὸ λεῖτον ἀποδοθῇ, οἷον, μετὰ μὲν γὰρ ἐμοῦ, ἀντὶ τοῦ, μετ' ἐμοῦ. καὶ, ἀπ' ἐμ' ὅλεις, ἀντὶ τοῦ, ἀπολεῖς ἐμέ.

Πόσας ἀναφορὰς ἔχει ἡ συνεκδοχή; α'. 1). πόσας; ταύτας. ἡ μὲν, ἀπὸ ὅλων δηλοῖ τὸ μέρος· ἡ δὲ, ἀπὸ μέρους τὸ ὅλον· ἡ δὲ, ἀπὸ τῆς ὕλης τὸ ἀποτέλεσμα· ἡ δὲ, ἀπὸ τοῦ ἐπομένου συμβαίνοντος τὸ προηγούμενον· ἡ δὲ, ἀπὸ τοῦ συμβόλου τὸ κύριον· ἡ δὲ, ἀπὸ τοῦ προηγουμένου τὸ ἀκόλουθον· ἡ δὲ, ἀπὸ τοῦ ἀκολουθίου τὸ προηγούμενον· ἡ δὲ, ἀπὸ τοῦ γένους τὸ εἶδος· ἡ δὲ, ἀπὸ εἰδους τὸ γένος· ἡ δὲ, ἀπὸ τῶν πολλῶν τὸ ἓν· ἡ δὲ, ἀπὸ ἑνὸς τὰ πολλά· ἡ δὲ, ἀπὸ τοῦ περιέχοντος τὸ περιεχόμενον· ἡ δὲ, ἀπὸ τοῦ περιεχομένου τὸ περιέχον.

Πῶς ἀπὸ ὅλου τὸ μέρος; ὡς τὸ, βόας αἰῶας· ἀντὶ τοῦ, ἀσπίδας, τῶν ἐκ βοείων βурсῶν. ἀπὸ μέρους τὸ ὅλον, ὡς τὸ, λευκώλενος Ἡρῆ. ἀπὸ τῆς ὕλης τὸ ἀποτέλεσμα, ὡς τὸ, χρυσὸν ὃ αὐτὸς ἔδυνε περὶ χροῦ· ἀντὶ τοῦ, χρυσὴν πανοπλίαν. ἀπὸ τοῦ ἐπομένου συμβαίνοντος τὸ προηγούμενον, ὡς τὸ, ἐξόμενοι λεύκαινον ὕδωρ ξεστῆς ἐλάττησιν. ἀπὸ τοῦ συμβόλου τὸ κύριον, ὡς τὸ σκῆπτρον τὴν βασιλείαν. ἀπὸ τοῦ προηγουμένου τὸ ἀκόλουθον, ὡς τὸ, λῦσε δὲ παρθενὴν ζώνην. ἀπὸ τοῦ ἀκολουθίου τὸ προηγούμε-

1) Sic G. f. γ'.

νον, ὡς τὸ ἐναρξῶ, τὸ σκυλεύω. ἀπὸ γένους τὸ εἶδος, ὡς τὸ, ζῶν ἐνταῦθα οἰκονομούμενον καὶ ἀλλαγῶ με-
θιστάμενον. ἀπὸ εἶδους τὸ γένος, ὡς τὸ εἶπω τὸ αἰσθάνο-
μαι. ἀπὸ πολλῶν τὸ ἓν, ὡς τὸ, στήθεα μαρμαρόεντα.
ἀφ' ἑνὸς τὰ πολλὰ, ὡς τὸ, πέρσε 'Οδυσσεὺς καὶ ἱερὸν
Τροίης πτολίεθρον. ἀπὸ τοῦ περιέχοντος τὸ περιεχόμενον,
ὡς τὸ, πᾶσα ἡ πόλις ἐταράχθη. ἀπὸ τοῦ περιεχομένου τὸ
περιέχον, ὡς τὸ, οἶκος 'Ισραὴλ, εὐλογήσατε τὸν Κύριον.

Πόσα σχήματα λόγου τῶν ἑξαμέτρων εἰσὶ; τεσσα-
ράκοντα. τίς ὁ λέγων, πρὸς τίνα, πεῦσις, ἀνταπόκρισις,
ἀποστολή, ἐντολή, ἀπαγγελία, διήγησις, δημηγορία, γενεα-
λογία, τοποθεσία, πρῶξις, ἔπαινος, ψόγος, χρόνος, ἐπιφώ-
νημα, δεῖξις, κλήσις, κατηγορία, ἀπηγορία, πρόσφθεγξις,
ᾠρησις, συγκατάθεσις, νουθέτησις, ἐκχή, ἐπευχή, δέησις,
ἐπικαύχησις, οἶκτος, ὃ ἐστὶ καὶ πάθος, ὀδυρμός, ἐπιλή,
ἐπαγγελία, γνώμη, πρόσταξις, λοιδορία, ὀνειδισμός, ὄρκος,
πρόγνωσις, ἀπαγόρευσις.

Τίς ὁ λέγων· ὡς τὸ, τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη
πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς. πρὸς τίνα, ὡς τὸ, Τυδείδῃ περὶ
μὲν σε τίω. πεῦσις, ὡς τὸ, τίπτ' αὖ αἰγιόχοιο Διὸς τέκος
εὐλήλουθας; ἀνταπόκρισις, ὡς τὸ, ἦλθον ἐγὼ παῦσουσα
τὸ σὸν μένος. ἀποστολή, ὡς τὸ, βιάσθ' ἔτι 'Ιρι ταχεῖα.
ἐντολή, ὡς τὸ, ἀλλά γε συνδέομαι φέρων ἀνὰ δῶμα.
ἀπαγγελία, ὡς τὸ, κεῖται Πάτροκλος. διήγησις, ὡς τὸ,
ἔστι πόλις. δημηγορία, ὡς τὸ, κέκλυτε νῦν δὴ μεν 'Ιθάκη.
γενεαλογία, ὡς τὸ, δάρδανον δ' ἀρ' ἀσπίδ' ἔρειδε. τοπο-
θεσία')

1) Lacuna trium fere ver-
sum seu linearum, quarum
scriptura aut jam defuerat

in antiquiori Codice, aut legi
amplius commodè non pos-
terat.

ἔπαινος, ὥς τὸ, Νηρέως, δὲ κάλλιστος ἀνὴρ ὑπὸ Ἰλιοντλήθῃ.
 ψόγας, ὥς τὸ, φοβὸς ἔην κεφαλὴν. χρόνος· ἤδη γὰρ καὶ
 δεῦρα πάτ' ἦλθεν. ἐπιφώνημα, ὥς τὸ, κακοῦ δ' ἄρα οἱ
 πέλεν ἀρχή· δεῖξίς, ὥς τὸ, οὗτος δ' Αἴας ἐστὶ Τελαμώ-
 νιος. κλήσις, ὥς τὸ, Ἐφραιστε πρόμολ' ὦδε. ἀπηγορεύς, ὥς
 τὸ, τῷδε καρτερὰ ἔργα. πρόσφθεγξις· εἴμι γὰρ αὐτὴ ἐπ'
 Ὀκεανοῖο ῥοάων, ὥς θέμις· χαίρετε κήρυκες Διὸς ἄγγελοι,
 ὕρνησις, ὥς τὸ, ὃ δ' αὖ ἔξεσθαι μὲν ἀνήγατο, εἰπέ τε μῦ-
 θον. σφγκατάθεσις, ὥς τὸ, μήτε σὺ τόνδ', ἀγαθὸς περ
 ἐὼν, ἀποαίρεο κούρην. εὐχή, ὥς τὸ, Ζεῦ πάτερ· ἢ Αἴαντα
 λαχεῖν. ἐπενυχή, ὥς τὸ, Ζεὺς τῷ γ' ἀλεξήσῃ, καὶ ἀθάνα-
 τοι θεοὶ ἄλλοι. δέησις· γονοῦμαι σ' Ἀχιλεῦ. ἐπικαύχη-
 αῖς, ὥς τὸ, καὶ σ' ὀτρυντέδῃ¹⁾ πάντων ἐκπαγλότῃτε ἀν-
 δρῶν οἴκτος, ὥς τὸ, ἀγὴρ ἀπ' αἰῶνα νέος ὦλε. ὀδυρ-
 μός, ὥς τὸ, ὦ μοι ἐγὼ δειλός. ἀπειλή, ὥς τὰ, τῶν δ'
 ἄλλων, ἃ μοι ἐστὶ θεοὶ παρὰ νηί. ἐπαγγελία, ὥς τὸ, θαρ-
 ρήσας μᾶλα εἰπέ. γνώμη, ὥς τὸ, αἰεὶ δ' ὀπλοτέρων ἀν-
 δρῶν φρένες ἡερέθονται. πρόσταξις, ὥς τὸ, ἔρχεσθε χλι-
 αίν· Ἀγαμέμνωνος Ἀτρεΐδου. λοιδορία, ὥς τὸ, οἰνοβαρεῖς
 κνὸς ὄμματ' ἔχων. ὀνειδισμός, ὥς τὰ, ἢ οὐ μέμνη, δὲ
 ἐρόμην; ὄρκος, ὥς ἐν τῷ, καὶ μὰ τόδε σκήπτρον. πρό-
 γνωσις, ὥς τὸ, ἔσσεται ἡμᾶρ, ὅταν ποτ' ὀλώλῃ. ἀπαγό-
 ρευσις· μή σε γέρον κοίλῃσιν ἐγὼ παρὰ νηυσὶ κίχῃω.

Σχῆμά ἐστιν ἀμάρτημα μετὰ λόγου πεποιημένον·
 ἐστὶ δὲ διπλοῦν· ἡγοῦν λόγου καὶ συντάξεως, εἰσὶ δὲ ὅκτωι
 τῆς συντάξεως· πρόληψις, σύλληψις, ζεύγμα, σύνθεσις,
 ἀντίπτωσις, ἐπιφώνημα, πρόσθεσις, συνεκδοχή.

Πρόληψις ἐστὶν ἀπόδοσις τῆς ιδιότητος τῷ ὅλῳ ἐν
 αὐτοῦ μέρισι διηρημένῳ, οἷον, ἀετοὶ πέτανται· οὗτος ἀνω-
 θεν· ἐκεῖνος κάτωθεν. ἐν τῇ προλήψει ζητοῦνται εἰ· τὸ
 ὅλον· τὰ μέρη τοῦ ὅλου· ἢ ἀπόδειξις τῶν μερῶν· ἢ ἰδιό-

1) Sic C.

της ἤτοι τὸ ῥῆμα· καὶ ἡ τάξις. διπλῇ ἐστὶν ἡ πρόληψις, ἐν νῶ καὶ ἐν γραμματι, ἡγουν σῶα καὶ ἀτελής· τουτέστιν, ἐν τινι σιωπῶσά τινα. καὶ σῶά ἐστιν ἡγουν ἡ ἐν νῶ καὶ ἐν γραμματι, ἐν ἣ τὰ ἐ ζητούμενα, οἶον, ὁ Καῖσαρ καὶ ὁ Πομπεῖος μάχονται· εἰς ὅπλοις· ἕτερος δόλω. ἡ ἔλλειψις ἐστὶν, ἐν ἣ σιωπῶνται τινα, οἶον, οἱ ἄνθρωποι φθορῶσιν ἕτερος ἐτέρω.

Σύλληψις ἐστὶ συναθροισμὸς διαφόρων λέξεων ὑπὸ πληθυντικῆς ιδιότητος. ἐν τῇ συλλήψει ζητεῖται ἐ. λέξις συλλαμβάνουσα· λέξις συλλαμβανομένη· ἡ ιδιότης ῥήματος ἢ ἐπιθέτου πληθυντικοῦ ἀριθμοῦ· σύνδεσμος· ἡ ιδιότης ἰσάζουσα μετὰ τῆς λέξεως τῆς συλλαμβανούσης. κατὰ τὸν τρόπον γίνεται ἡ σύλληψις· ἐν γένει· τὸ γένος τὸ ἀρσενικὸν συλλαμβάνει τὸ θηλυκὸν καὶ τὸ οὐδέτερον, οἶον, ὁ ἔριφος καὶ ἡ αἰξ καὶ τὸ ἀρνίον, μέλας. τὸ θηλυκὸν συλλαμβάνει τὸ οὐδέτερον, οἶον, ἡ ὄρνις καὶ τὸ ὑποζύγιον, ἰσχυραὶ ἢ στεραιαί. ἀλλ' ἐνίοτε μὲν συλλαμβάνεται τὸ ἀρσενικὸν καὶ τὸ θηλυκὸν διὰ τοῦ οὐδέτερον, τῇ αἰτίᾳ τῆς μελλόντος σημασίας, οἶον, ὁ ἀνὴρ καὶ ἡ γυνή καὶ τὰ ζῶά εἰσι λευκά. ἐν ἀριθμῷ· ὁ πληθυντικὸς ἀριθμὸς συλλαμβάνει ἐνικὸν, οἶον, οἱ στρατιῶται καὶ ὁ τριβούνος, πολέμοῦσιν. ἐν προσώπῳ· τὸ πρῶτον μὲν πρόσωπον συλλαμβάνει δεύτερον καὶ τρίτον, οἶον, ἐγὼ καὶ σὺ καὶ ὁ Νικόλαος βουλόμεθα. τὸ δὲ δεύτερον συλλαμβάνει τὸ τρίτον, οἶον, καὶ σὺ καὶ ὁ Φραγκίσκος ὑπνεῖτε. ἐν πτώσει· ἡ ὀνομαστικὴ συλλαμβάνει ἕτεραν πτῶσιν μετὰ προθέσεως, οἶον, ἕππος μετὰ τοῦ ὄνου τρέχουσιν. Ἔστι δὲ διπλῇ ἡ σύλληψις· ὁμοία καὶ ἀνομοία. ὁμοία ἐστὶν, ἥτις γίνεται ἐν ὁμοίαις πτώσεσιν, οἶον, ἐγὼ καὶ ὁ Ἀντώνιος λέγομεν. ἡ ἀνομοία, ἥτις γίνεται ἐν ἀνομοίαις λέξεσιν, οἶον, ὁ Ἀνδρέας μετ' ἑμοῦ φεύγομεν.

Ζεύγμά ἐστὶν μίας ιδιότητος ἀπόδοσις ἐν διαφόροις λέξεσιν, οὕτως, ὥς μετ' ἐνὸς ἐξισάζοντος· οἶον, τῶν φίλων

καὶ τοῦ ῥήγος μαχομένου. ἢ, τῶν ἀρχόντων καὶ τοῦ ῥή-
γος μαχομένου. ἐν τῷ ζεύγματι ζητεῖται δ' διάφορα
οὐσιασθὴ ὀνόματα· σύνθεσις· ἢ ιδιότης· καὶ αὐτὴ ἡ ιδι-
ότης, ἰσάζουσα μετ' ἐκείνου, ὥτινι ὡς προτέρῳ ἀποδίδο-
ται, καὶ ἀκισάζουσα ἀπ' ἐκείνου, ὥτινι ὡς ὑστέρω ἀποδί-
δοται. ἐν τριαὶ παρεπομένοις γίνεται τὸ ζεύγμα· ἐν προσ-
ώπῳ· ἐν γένει· ἐν ἀριθμῷ. τριπλοῦν ἔστι τὸ ζεύγμα·
ἀπὸ τοῦ ἄνω προτέρου· ἀπὸ τοῦ μέσου· ἀπὸ τοῦ κατω-
τέρου. ἀπὸ τοῦ προτέρου, ἐν ᾧ ἡ ιδιότης προτίθεται,
οἶον, λέγω ἐγὼ καὶ σὺ· ἀπὸ τοῦ μέσου, οἶον, ἐγὼ λέγω
καὶ σὺ ἀπὸ τοῦ κατωτέρου, οἶον, ἐγὼ καὶ σὺ λέγω.

Σύνθεσις ἔστιν ἀπόδοσις τῆς ιδιότητος ἐπὶ ἢ πολλοῖς
συμπεπλεγμένοις, οὐκ αἰτία φωνῆς, ἀλλὰ τῆς σημασίας,
οἶον, τὸ μέρος εἰς μερίδας ἔκοπτον· καὶ ὁ Σχιπλὼν καὶ
ὁ Αὐλιος ἐθαύμαζον. τρία ζητεῖται ἐν τῇ συνθέσει· ἐν
ὑποκείμενον ἢ πλείονα συμπεπλεγμένα· ἢ ιδιότης· ἢ ἀπό-
δοσις τῆς ιδιότητος, ἰσάζουσα μετὰ τῆς σημασίας, καὶ
ἀκισάζουσα μετὰ τῆς φωνῆς, οἶον, ἡ πενία κακόν. γίνεται
δὲ ἡ σύνθεσις ἐν γένει καὶ ἐν ἀριθμῷ, οἶον, τὸ πλήθος
βαδίζουσιν ὁ Σχιπλὼν καὶ ὁ Αὐλιος λέγουσι· καὶ ἡ πενία
κακόν.

Ἀντιπτώσις ἔστιν ἀπόδοσις τῆς πτώσεως ἀντὶ πτώ-
σεως, τρία ζητεῖται ἐν ἀντιπτώσει· ἐν ὑποκείμενον· ἢ
ιδιότης· καὶ ὅτι ἡ πτώσις ἀντὶ πτώσεως τίθεται, οἶον, τὴν
πόλιν, ἣν βλέπω, ὑμετέρα ἔστιν.

Ἐπιφωνήμα ἔστιν ἀπόδοσις τῆς ιδιότητος τινὶ πράγ-
ματι δεικνυμένῳ διὰ τοῦ δεικνύοντος, οἶον, ἐγὼ ὁ Βιργί-
λιος, ψάλλω. ἐν τῷ ἐπιφωνήματι δ' ζητεῖται· πρᾶγμα
ἐπιφωνοῦν, πρῶτου ἢ δευτέρου προσώπου· πρᾶγμα ἐπι-
φωνηθὲν· ἀπουσία συνθέσις· ἢ ιδιότης τοῦ ῥήματος,
πρῶτου ἢ δευτέρου προσώπου,

Πρόσθεσις ἔστιν ἄμεσος ἀξενεῖς οὐσιασθῶν, οἶον, ὁ
Καῖσαρ ἀνὴρ ἰσχυρός. ἐν τῇ προσθέσει ζητεῖται τρία· λέξις

προτιθεῖσα· λέξις προτιθεμένη, ὃ ἐστίν, ἀποδιδομένη· ἡ ἰδιότης· οἷον, ζῶον ὃ ἄνθρωπος περιπατεῖ. γίνεταί δὲ ἡ πρόσθεσις ἐν τρισὶ τρόποις¹⁾· πρῶτον, αἰτία τοῦ γενικεῦ συνεσταλμένου, οἷον, ζῶον ὃ ὄνος περιπατεῖ. δεύτερον, τοῦ ὁμιωνύμου μεταθεμένου, οἷον, ὃ κύνων ἄστρον λάμπει. τρίτον, τῆς ἰδιότητος ἀποδιδομένης, οἷον, ὃ Ὀμηρος ἄνθρωπος ἰσχυρός.

Συνεκδοχή ἐστίν, ὅταν ἡ ἰδιότης τοῦ μέρους ἀποδοθῇ τῷ ὅλῳ, οἷον, ὃ αἰθίαψ ἐστὶ λευκὸς τοὺς ὀδόντας. τρία ζητεῖται ἐν τῇ συνεκδοχῇ· τὸ ὅλον· τὸ μέρος, ὁποῖον πάντοτε γίνεται, ἐν αἰτιατικῇ πτώσει· ἡ ἰδιότης· οἷον, ἡ γυνὴ κεκομμένη τὴν χεῖρα.

Περὶ τρόπων τῆς γραμματικῆς²⁾.

Φράσις τρόπων ποιητικῶν. οὗτοι μὲν οὖν οἱ τρόποι τῆς γραμματικῆς τὴν κοινὴν συνήθειαν παραβαίνοντες. Φράσις ἐστὶ λόγος ἐγκατάσκευος, ἢ λόγος κατὰ τινα περισσοτέραν δήλωσιν ἐκφερόμενος. τῆς δὲ φράσεως εἶδη εἰσὶ δύο· κυριολογία τε, καὶ τρόπος. Κυριολογία μὲν οὖν ἐστίν, ἡ διὰ τῆς πρώτης προθέσεως τῶν ὀνομάτων τὸ πρῶγμα σημαίνουσα. Τρόπος δὲ ἐστὶ λόγος κατὰ τὴν τοῦ κυρίου λεγόμενος, κατὰ τινα δήλωσιν κοσμιωτέραν, ἢ κατὰ τὸ ἀνισκαῖον. Τρόποι δὲ εἰσιν οἱ γενικώτατοι, ἐμφαινόντες στάσεις ἰδ'. μετὰφορὰ, κατάχρησις, ἄλ-

1) In margine a correctrice manu adscriptum *τρόποις*, cum in textu scriptum sit *προσώποις*. Placet correctio.

2) Ita quidem rubrica in-scriptus cernitur in Cod. hic tractatus. Sed mihi vera in-scriptio initialibus tribus ver-bis contineri videtur, si re-

scribas, *Περὶ τρόπων ποιητι-κῶν*. Quae sequuntur, *οὗτοι* — *παραβαίνοντες*, annectenda putem fini praecedentis tractatus: ita praesentis tractatus initium commodissimum erit a verbis, *Φράσις ἐστὶ λόγος* etc.

ληγορία, αἶνγμα, μετάληψις, μετακνύμα, συνεκδοχή, ὀνομασιοποιία, περίφρασις, ἀναστροφή, ὑπερβατόν, πλεονασμός, ἔλλειψις, παραπλήρωμα. τούτους δὲ ποιητικούς καλοῦσιν; ἐπεὶ κατὰ τὸ πλεῖστον ἢ τούτων χρῆσις παρὰ τοῖς ποιηταῖς, ἢ ὅτι τούτοις γραμματικοὶ χρῶνται ἐξηγούμενοι τὰ κυρίως ἢ τροπικῶς τοῖς ποιηταῖς εἰρημένα.

Μεταφορά ἐστι, λέξις μεταφερομένη ἀπὸ τοῦ κυρίου ἐπὶ τὸ μὴ κύριον, ἐμφάσεως ἢ ὁμοιώσεως ἕνεκα. ἐμφάσεως μὲν, οἶον, ἀλχηὶ δὲ διέσσοντο μεμώωσα. ἡ γὰρ μεμώωσα λέξις, ἥπερ ἐστὶ προθυμουμένη, ἰδίως ἐπὶ ἐμψύχου τασσομένη, νῦν δὲ ἐπὶ ἀψύχον τοῦ δόρατος τέτακται. ὁμοιώσεως δὲ, οἶον, πάντες δ' ἐσειόντο πόδες πολυπηδάκον Ἰδης, καὶ οὔρεος ἐκ κορυφῆς. πόδες γὰρ καὶ κορυφαὶ ἐπ' ἀνθρώπου ῥηθεῖεν ἂν κυρίως ἐπὶ δὲ ὄρους, ὑπάρεια, καὶ ἀκρόρεια. Γίνεται δὲ ἡ μεταφορὰ τετραχῶς ἀπὸ ἐμψύχων ἐπὶ ἄψυχα, ὥς ὅταν τις τὴν ἀκρόρεια τοῦ ὄρους, κορυφὴν ἢ κεφαλὴν εἶναι λέγῃ, τὰ δὲ κάτω καὶ παρὰ τὴν πεδιάδα, πρόποδας ἢ πόδας. κορυφὴ γὰρ, καὶ κεφαλὴ, καὶ πόδες, κυρίως ἐπὶ ἐμψύχων λέγονται. ἀπὸ δὲ ἀψύχων ἐπὶ ἐμψυχα, ὥς ὅταν εἴπῃ, κριὸς ἐλεπίσθη, δέον εἰπεῖν, ἐξεδάσθη. ἀπὸ δὲ ἐμψύχων ἐπὶ ἐμψυχα, ὥς ὅταν τις τὸν βασιλέα, ποιμένα λέγῃ λαοῦ. ποιμὴν γὰρ ὁ τῶν προβάτων κυρίως νομεύς. ἀπὸ δὲ ἀψύχων ἐπὶ ἄψυχα, ὥς ὅταν τις ἄνδρακα πυρὸς ἐν σποδῷ κρήψας, λέγῃ σπέρμα πυρὸς διασώσασθαι· ἢ εἴπῃ, πολλὴ κέχυται τῇ ὕλῃ φλόξ. τὸ γὰρ χεῖσθαι, τοῖς ὑγροῖς συμβέβηκε.

Κατάχρησις ἐστὶ, λέξις μετενηνεγμένη ἀπὸ τοῦ πρώτου καὶ κυρίως ὀνομασθέντος ἐφ' ἕτερον ἀκατονόμιστον ἐκ τινος συνηθείας λεγομένη καὶ μὴ κυρίως, ὥς γόνυ καλᾶμον, καὶ ὀφθαλμοὺς ἀμπέλου, καὶ χεῖλος κεραμίου, καὶ τράχηλος ὄρους· κυρίως γὰρ ταῦτα ἐπὶ ἀνθρώπου λέγεται. ἢ πάλιν ἀνδριάς, κυρίως μὲν, ἀνδρὰς ἀπεικόνισμα λέγεται, καταχρηστικῶς δὲ καὶ γυναικὸς. ἢ πάλιν, ὅταν τις τὸν ἐν

ποταμῷ ἰχθύας ἀγρώοντα, ἁλίεα εἶπῃ· κυρίως δὲ ἁλιεὺς, ὃ ἐπὶ τῆς θαλάσσης λέγεται. ἅλς γὰρ ἡ θάλασσα. ὁμοίως καὶ τὸ ψηφίζειν, κυρίως μὲν, τὸ ταῖς ψήφοις ἀριθμεῖν, καταχρηστικῶς δὲ καὶ τὸ δακτύλοις. Διαφέρει δὲ ἡ κατά-
χρησις τῆς μεταφοῆς, ὅτι ἡ μὲν μεταφορὰ ἀπὸ τοῦ κατονομαζομένου ἐπὶ κατονομαζόμενον λέγεται· ἡ δὲ κατάχρησις, ἀπὸ κατονομαζομένου ἐπὶ ἀκατονόμαστον.

Ἀλληγορία ἐστὶ, λέξις ἑτερόν τι λέγουσα, ἑτέρου ἔννοιαν παριστῶσα, καθ' ὁμοίωσιν ἐπὶ τὸ πλεῖστον, οἷον, ἥσπερ πλειόστην μὲν καλάμην ἐπὶ χθονὶ χαλκὸς ἔχενεν. σαφέστερον δὲ, ὡς τὸ λεγόμενον ἐν τῇ γραφῇ, ἐν ἣ πρὸς τὸν ὄφιν εἶπεν ὁ Θεός· ἐπικατάρατος σὺ ἀπὸ πάντων τῶν θηρίων· ὁ γὰρ λόγος ὡς πρὸς τὸν ὄφιν· ἐπὶ δὲ τοῦ διαβόλου ἀναλόγως αὐτὸν λαμβάνομεν.

Αἰνιγμά¹⁾ ἐστὶ, φράσις ἐπιτηδευμένη εἰς ἀσάφειαν ἀποκρύπτουσα τὸ νοούμενον· ἢ, αἰνιγμά ἐστὶ, λόγος σκοτεινὸν καὶ κεκρυμμένον ἔχων ἐν ἑαυτῷ τὸ νοούμενον· ὡς τὸ προβληθὲν ζήτημα παρὰ τοῦ Σαμψὼν τοῖς ἄλλοφύλοις, ἐν ᾧ φησὶν· ἐκ τοῦ μὴ ἐσθιόντος ἐξῆλθε βρωσίς, καὶ ἐκ τοῦ μικροῦ γλυκὺ· σημάνοντος τὸν λέοντα, ὅνπερ ἀνείλε, καὶ τὸ εὑρεθὲν ἐν τῷ κρανίῳ αὐτοῦ ἀπὸ μελισσείου κηρίου. ἢ ὡς ἵνα εἰπωμεν θειοστέην ὑδάτων τὸν ἁλίεα. Διαφέρει γὰρ ἀλληγορίας, ὅτι ἡ μὲν ἀμαυροῦται ἢ λέξει ἢ διανοίᾳ· τὸ δὲ αἰνιγμα καθ' ἑκάτερον, οἷον, ἥσσω ἀλγῆσους παῖδα τὸν ἐκ Θετίδος· ἥσσω γὰρ Ἰπποκένταυρος Χείρων ἀλγῆσας καὶ πονήσας, τὸν Ἀχιλλεῖα ἀνέθρεψε. καὶ

1) Hanc particulam in-
nuere videtur Lambecius, cum
Commentt. Volum. V, col.
528. 5. in Codice graeco Bibl.
Vienn. 292 nro. 16. seq. ait
reperiri Moschopuli fragmen-

tum grammaticae graecae de
spiritibus, atque *aenigma*.
Confer Lambecii Comm. Lib.
VII, col. 535. ex Cod. 133.
nro. 26. Sed vide Praef.

οὕτως πάλιν, γῆς ἔθανεν καταδέσμον, ὅτ' ἀγγέλων ἀφάμαρ-
 τεν· ἀντὶ τοῦ, Αἴας ὁ Τελαμώνιος ἐτελεύτησεν, ὅτε τῶν
 Ἀχιλλείων ὅπλων ἀπέτυχεν. γῆς γὰρ, Αἴας γίνεται· δε-
 σμοῦ δέ, Τελαμώνιος· ἀγγέλων δέ, τῶν ὅπλων. καὶ πάλιν·
 Εἰ καὶ κασίγνηται διτταὶ εἰσιν, ἀλλ' οὐχ ὁμοῖαι· ἡ μὲν
 μία, τίκτει τὴν ἑτέραν· ἀλλ' ἡ τεκοῦσα, ὑπὸ τῆςδε τε-
 κνοῦται. τοῦτο γὰρ λέγεται ἐπὶ ἡμέρας καὶ νυκτός. Γίνεται
 δὲ τὸ αἶνιγμα κατὰ τρόπους εἴ. καθ' ὁμοιον, κατ' ἐναν-
 τιον, κατὰ συμβεβηκός, καθ' ἱστορίαν, καθ' ὁμωνυμίαν,
 καὶ κατὰ γλῶτταν. Κατὰ μὲν ὁμοιον γίνεται αἶνιγμα, ὡς
 δ' Ἀνδοκίδης¹⁾ ὁ Πυθαγορικός ἔλεγε: ζυγὸν μὴ ὑπερβαίνειν
 γαμψώνυχας μὴ τρέφειν, ἀντὶ τοῦ, ἄρπαγας φεύγειν· μελάν-
 ουρον μὴ ἑσθίειν, ἀντὶ τοῦ, ψευδῆ λόγον μὴ προῖσθαι·
 μαχαίρα πῦρ μὴ σκαλεύειν, τουτέστι, θυμούμενον λόγους
 μὴ ἐρεθίζειν. Καὶ ἐν τῷ βίῳ δέ τινα αἶνιγματωδῶς γί-
 νονται κατὰ τὸν τοῦ ὁμοίου τρόπον, οἷον, ἐπὶ τῶν γαμοῦν-
 των σίσασμον²⁾ ἢ κριθᾶς κόπτουσιν, οἰωνιζόμενοι, ἐπεὶ
 πολύγονά ἐστι. Κατ' ἐναντίον γίνεται αἶνιγμα οὕτως· ἀνῆρ
 τε καὶ οὐκ ἀνῆρ· ἰδὼν τε καὶ οὐκ ἰδὼν· ὄρνιθα καὶ οὐκ ὄρνιθα·
 καθημένην τε καὶ οὐ καθημένην· ἐπὶ ξύλον τε καὶ οὐ ξύλον·
 λίθῳ τε καὶ οὐ λίθῳ· βάλλει τε καὶ οὐ βάλλει. ταῦτα δὲ
 εἴρηται ἐπὶ εὐνούχου βεβληκότος κισσῆρει νυκτερίδα, καὶ
 διὰ τὸ μὴ ἀκριβῶς ἰδεῖν, ἐφημαρτηκός. ἀνῆρ μὲν καὶ
 οὐκ ἀνῆρ ὁ εὐνούχος· ὄρνις καὶ οὐκ ὄρνις, ἡ νυκτερίς·
 ἄπτερος γὰρ, καὶ πετωμένη· τὸ ἰδεῖν καὶ οὐκ ἰδεῖν, τὸ μὴ
 καλῶς ἰδεῖν· ἡμβλυώπει γὰρ. καθημένην καὶ οὐ καθημέ-
 νην, διὰ τὸ ἀνεπιστροφῶς κρέμασθαι· ξύλον τε καὶ οὐ
 ξύλον, ὃ νάρθηξ· λίθος καὶ οὐ λίθος ἡ κισσῆρις· βαλεῖν
 τε καὶ οὐ βαλεῖν, τὸ προθυμούμενον μὴ εὐστοχῆσαι.
 Κατὰ δὲ τὸ συμβεβηκός, ὡς τὸ,

· 1) C. ἀνδοκίδης.

2) Ita C. pro σίσασμον.

Εἰσὶ μοι δύο κασίγνητοί, αὐτὸ δύο μοῦνοι·

Ὅφρα μὲν οὖν ζῶωσι, τὸν ἥλιον οὐκ ἔσορῶσιν·

Αὐτὰρ ἐπεὶ θάνωσι, καὶ ἀνδρῶν χεῖρας ἱκονταί,

Ἡελίον τ' ἔσορῶσι, καὶ ἀλλήλοισι μάχοντα.

[περὶ τῶν ἀγγέλων οἶμαι λέγειν]¹). Καθ' ἱστορίαν, οἶον Τριτωγένεια, τὴν Ἀθηναίαν λέγειν, κατὰ μὲν Ὅμηρον, ὅτι ἐν Τριτῶνι ποταμῷ Λιβύας ἐγενήθη· κατὰ δὲ Καλλισθέην, ἐν τριτῇ μηνὸς²)· κατὰ δὲ ἄλλους, ἐκ κεφαλῆς τοῦ Λῶος αὕτη μυθεύεται, καὶ πρώτη καὶ φρόνησις. Κατὰ δὲ ὁμωνυμίαν, ὥς ἔχει ὁ δεδομένος χρησμός Ἀλεξάνδρῳ τῷ Μολοσσῷ, φυλάσασθαι τὸν κηρόεντα· ὁ μὲν γὰρ ᾤετο, τὸν ἐν Ἰταλίᾳ ποταμὸν· ἦν δὲ ἕτερον· προσδροθέντος δὲ αὐτῷ πινακιδίου κεκηρωμένου, τοῦτο ἀναγινώσκων, ἐδολοφονήθη. Κατὰ δὲ γλῶτταν, ὅταν τὴν θάλασσαν εὐρυγάζετορα λέγῃ· τὴν δὲ Ἀθηναίαν, μαρμαρῶπιν· τὸν δὲ μῦν, δολιχοῦρον, καὶ τὸν γέραναν, δολιχοδειρον.

Μετάληψις ἔστι, λέξις ἐκ συνωνυμίας τὸ ὁμώνυμον δηλοῦσα, οἷον, ἐνθὲν δὲ νήσοισιν ἐπιπροέηκε θοῆσι· τὸ γὰρ θοὸν καὶ ὄξυν καὶ ὠκὺ καὶ ταχὺ συνωνυμεῖ. τὰς γὰρ καλονόμενας ὀνομαστικῶς ὀξεῖας νήσους διὰ τὸ σχῆμα μεταληπτικῶς θοὰς ἐκάλεσε. καὶ, Τεῦκρος δὲ τόξον χρώμενος φειδωλίᾳ, ὑπὲρ τάφρου πηδῶντας ἔστησε Φρύγας· εἴρηται γὰρ φειδωλία ἀντὶ τῆς ἀκριβείας. καὶ πάλιν μετάληψις ἔστιν, ὥς ὅταν τις τὸν γοργῶς τρέχοντα, ὄξυν εἴπῃ περὶ τὸν δρόμον· τὸ γὰρ ὄξυν κυρίως ἐπὶ ἠκονημένου σιδήρου λέγεται, ὅθεν καὶ τὸ ὀξύναι μάχαιραν ἢ ἄλλό τι ἀκονῆσαι σημαίνει.

Μετωνυμία ἔστι, λέξις ἀπὸ τοῦ ὁμωνύμου τὸ συνώνυμον δηλοῦσα, οἷον, σπλάγχνα δ' ἐμπεύραντες ὑπῆρχον

1) Inclusi haec, ut mihi videtur, non ab auctore horum opusculorum profecta, sed adscripta ab aliquo le-

ctore aut scriba inerudito. V. Praef.

2) C. ἐν τριτῇ μηνός.

Ἡφαίστοιο· Ἡφαίστος γὰρ ὁ εὐρών τὸ πῦρ. καὶ ὅταν τὸν πυρὸν Δήμητραν εἰπῶμεν. Γίνεται').... δὲ ἢ ἀπὸ τῶν εὐρόντων τὰ εὐρήματα· ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τοῦ εὐρήματος τὸν εὐρόντα, οἶον, οἶνος μ' ἔπεισε δαιμόνων ὑπέρτατος. ἢ πάλιν, ὅταν ἐκ τῶν περιεχόντων τὰ περιεχόμενα κατονομάσωμεν κατὰ τὴν γραφὴν, ἢ φησι, παιδεύθητε πάντες οἱ κρίνοντες τὴν γῆν· ἀντὶ τοῦ, οἱ ἐν τῇ γῇ. ἢ ἐκ τῶν οἰκούντων τὰ οἰκούμενα, ὡς ὅταν τὴν ἀσέλγειαν, Σοδομικήν ἐργασίαν εἰπῶμεν· καὶ γὰρ ἐκ τῶν οἰκούντων, τὰ τηρικαῦτα ἀσελγῶν τὰ Σόδομα, τὸν ἀσελγισμόν ἐπιφέρεται.

Συνεκδοχή ἐστὶ, φράσις οὐ κατὰ τὸ πλήρες ἔξενηγεμένη, προσδεομένη δὲ τινος ἔξωθεν ἀκολουθίας πρὸς ἀπαρισμόν τοῦ τελείου, ὡς ὅταν, εἰρήνης ἐλθούσης, λέγωμεν, οὐκ ἐνὶ ὅπλα. νῦν ἤγουν, οὐκ ἐστὶ πόλεμος νῦν. Τῶν δὲ συνεκδοχῶν εἰσὶ διαφοραὶ πλείους. αἱ μὲν γὰρ ἀπὸ μέρους τὸ ὅλον δηλοῦσιν, ὡς ἀργυρόπεζα Θέτις, καὶ λευκώλενος Ἥρη. ἢ ὑπὸ τοῦ ὅλου τὸ μέρος, οἶον, χάλκεον ἔγχος· οὐ γὰρ ὅλον, ἀλλὰ μέρος· καὶ βοῦν ἀζαλέην. ἢ ἀπὸ τῆς ὕλης τὸ ἀποτέλεσμα, οἶον, χρυσὸν δ' αὐτὸς ἔδυνε περὶ χροῖ, ἀντὶ τοῦ, χρυσὴν πανοπλίαν. ἢ ἀπὸ τοῦ προηγουμένου τὸ ἀκόλουθον, οἶον, πολλὰς δ' ἰφθίμους ψυχὰς. ἢ ἀπὸ τοῦ ἀκολουθίου τὸ προηγούμενον, οἶον, ἐζόμενοι λεύκαινον ὕδωρ ξεστῆς ἐλάτῃσιν.

Ὀνοματοποιία ἐστὶ, λέξις κατὰ μίμησιν καὶ ὁμοιότητά τινα τοῦ σημασινομένου γεγονυῖα· ἤγουν κατὰ παραγωγὴν τοῦ καθωμιλημένου ἔξενηγεμένα· ὡς ὅταν τις τοὺς ἀσήμενος κτύπους, φωνὰς ὀνομάζῃ. καὶ ὡς ἡ γραφὴ λέγει,

1) In Cod hic :· superimposito signo notatur, ut puto, omissum aliquid. nec enim sequentia rite coënnnt: sed

modi prius Metonymiae breviter designati fuisse videntur, sicut in praecedentibus tropis vidimus.

φωνὴν ἔδωκαν αἱ νεφέλαι, τὴν βροντὴν λέγων· διὰ τὸ περιηγεῖν ἡμᾶς, φωνὴν ὀνομάζουσα. φωνὴ γὰρ κυρίως ἡ ἐκ νοῦ προερχομένη λέγεται· ἐπεὶ καὶ φῶς νοῦ, ἡ φωνὴ ἐτυμολογεῖται. Λέγεται δὲ ἡ ὀνομασπρίῳ ἐπταχῶς· κατὰ ἐτυμολογίαν, ὡς τὸν εὐλαβῇ λίθον, τὸν εὐληπτον λέγει· καὶ οὐ τὸ σύνθηδες. κατὰ ἀναλογίαν, ὥς παρὰ Σοφοκλεῖ· γερονταγωγῶ καὶ ἀναπαιδεύω· ἀναλόγως γὰρ τὸ γερονταγωγεῖν συνήθους ὄντος τοῦ παιδαγωγεῖν εἴληπται. κατὰ παρονομασίαν, ὡς χρυσοῦς, ἀπὸ τοῦ χρυσοῦ. ὡς καὶ παρ' Αἰσχύλῳ ὠνόμασται· χρονίζομεν ὥδε τῆς μελλοῦς χάριν. κατὰ σύνθεσιν, ὡς τὸ, ποδάρκης διὸς Ἀχιλλεύς· καὶ, νεφεληγερέτα Ζεὺς. κατ' ἐναλλαγὴν, ὡς ὅταν ἐπὶ συνθέτων ὀνομάτων ἐναλλάξῃ τις τὸ καθωμιλημένον, ὡς παρὰ Σοφοκλεῖ· οἱ γὰρ γύνανδροι καὶ λέγειν ἡσακηχότες, οἱ ἀνδρόγυνοι. κατὰ διαίρεσιν, ὡς εἴ τις τὸ σύνθετον διέλη, ὡς λέγει ὁ ποιητὴς Ἀκρόπολιν, καὶ διέλη λέγων, πόλιν ἄκρον. καὶ πεποιημένην, ὡς τὸ τετραγῶντας, καὶ κελαρῖζει, καὶ λάψαντες γλώσσησι.

Περίφρασις ἐστὶ, φράσις πλείοσι λέξεσι παριστάνουσα μετὰ αὐξήσεως τὸ ὑποκείμενον πρᾶγμα, οἷον, Ποσειδάονος σθένος· καὶ βίη Ἡρακλεῖη· καὶ Πριάμοιο βίη· καὶ μένος Ἀτρεΐδαο· καὶ ἱς Τελεμάχοιο· καὶ Πατροκλῆος λάσιον κῆρ. καὶ πάλιν, ὡς ἀντὶ τοῦ εἰπεῖν, τίς μὰ τὸν Θεόν, εἶπη, μὰ τὴν φοβερὰν δύναμιν τοῦ Θεοῦ· ὁ οὐδὲν ἄλλο ἐσήμανεν εἰ μὴ τὸν Θεόν.

Ἀναστροφή ἐστὶ, λέξις ἀναστρέφουσα ἐκ τοῦ ὑποκειμένου εἰς τὸ προκείμενον, μηδενὸς μέρους λόγου μεταξὺ πλῆκτοντος· οἷον ἀντὶ τοῦ εἰπεῖν, ἕως ἡμῶν ἦλθεν, εἶπη, ἡμῶν ἕως ἦλθε. γίνεταί δὲ ἐπὶ ὀνόματος, ὡς τὸ, οὐνεκα τὸν Χρῆσιν¹⁾. ἢ ἐπὶ προθέσεως, οἷον, ὧ ἐπὶ πόλλ' ἐμό-

1) οὐνεκα τὸν χρῆσιν. Sed lineae apposita X.

ρησα. ὅσων δέ μοι υἱες Ἀχαιῶν· ἀπὲ τοῦ, ἐφ' ᾧ. καὶ ὡς τὸ, Ἰθάκη ἐνι, ἀπὲ τοῦ, ἐν Ἰθάκῃ. ἢ ἐπὶ ἐπιβρόχῃματος, οἷον, ὄρνιθες ὡς· βόες ὡς· καὶ τὸ, περὶ ἐγὼ ξωρ.

Ὑπερβατόν ἐστι, λέξις ὑπερβαίνουσα ἐκ τοῦ προηγουμένου τὸ ἐπίμενον, ὡς ὅταν τις εἴπῃ: ἐπικαλοῦμαι τὸν θεόν, καὶ λέξῃ, ἐπὶ τὸν θεὸν καλοῦμαι. ὑπερβατόν δὲ λέγει¹⁾, διότι μετακινεῖται ἀπὸ τῆς ἰδίας τάξεως. Γίνεται δὲ διχῶς, ἢ ἐν λόγῳ, ἢ ἐν λέξει. ἐν λέξει μὲν, ὡς παρ' Ἀριστοφάνει: εἰ μὴ φράσεις γὰρ, ἀπὸ σ' ὁλῶ κακὸν κακῶς. ἐν λόγῳ δέ, οἷον, ὡς ἔφατ'. Ἀργεῖοι δὲ μέγ' ἴαχον, ἀμφὶ δὲ τῆς σμερδαλέαν κοινάβησαν, αἰῶσάντων ὑπ' Ἀχαιῶν. Διαφέρει δὲ τῆς ἀναστροφῆς, ὅτι ἡ μὲν τὰ τελευταῖα τοῖς πρώτοις συνάπτει· τὶ δέ, τὰ τελευταῖα ἐπὶ τὰ πρώτα ἀνάγει.

Πλεονασμός ἐστιν, ὅταν πλεονάσῃ συλλαβὴ λέξεως, καὶ πάλιν τὸ αὐτὸ σημαίνουσα, ὡς ἔχει τὸ ἀντίος, καὶ τὸ ἐναντίος· ταυτὸν γὰρ ἐστι. καὶ τὸ ἐναντι, κατέναντι. καὶ τὸ πανταχοῦ, ἀπανταχοῦ· καὶ τὸ θέλω, ἐθέλω, καὶ ἔτερα. Εἶδη δὲ τοῦ πλεονασμοῦ εἰσὶ τρεῖς· παραγωγὴ, ἔκτασις, καὶ παραπλήρωμα. παραγωγὴ ἐστι, λέξις ἔχουσα ἐν αὐτῇ τὸ πλεονάζον, οἷον κελαινεφές αἶμα, καὶ τὸ, χθονὸς εὐρυοδείης²⁾. ἔκτασις δὲ ἐστι, λέξις ἐκτεινομένη παρὰ τὸ σύνηδες, οἷον, καλῆσι, θέλῃσιν, ὁπόσοισι. παραπλήρωμά ἐστι, λέξις ὅλη ἐκ περισσοῦ παραλαμβανομένη, οἷον, ᾧ καὶ τόξον Ἀπόλλων αὐτὸς ἔδωκεν: ὁ γὰρ καὶ σύνδεσμος, πλεονάζει. καὶ, ἀρχοὺς αὖ νηῶν ἱρέω, νῆας τέ πρὸ πάσας πλεονάζει ἡ πρό.

Ἑλλειψίς ἐστι, λέξις οὐ κατὰ τὸ πλήρες ἐκφερομένη. Γίνεται δὲ κατ' ἀρχὴν, κατὰ μέσον, κατὰ τέλος. λέγεται δὲ τὸ κατ' ἀρχὴν, ἀφαίρεσις, οἷον λείβειν, εἵβειν. τὸ μέσον

1) Sic C. f. λέγεται.

2) C. εὐρυοδείης.

συγκοπή, οἷον μιονάνυχας, μώνυχας. τὸ τέλος, ἀποκοπή, δῶμα, δῶ.

Παραπλήρωμά ἐστι, λέξις τετελειωμένη, ἔχουσα ἐν ἐαυτῇ ἀπαρτισμένον τῆς φράσεως νοῦν.

Περὶ τρόπων ποιητικῶν').

Ἔτεροι τρόποι ποιητικοὶ κτ'. δηλωτικοὶ συνεσκευασμένης φράσεως ῥητορικῆς καὶ λογατικῆς παιδεύσεως· ὑπερβολή, ἔμφασις, ἐνέργεια, παρασιώπησις, ὁμοιώσις, εἰκὼν, παράδειγμα, πᾶραβολή, χαρακτηρισμός, εἰκασμός, συντομία, βραχύτης, σύλληψις; ἐπανάληψις, προαναφώνησις, παρέκβασις, ἀμφιβολία, ἀντίφρασις, μετατόπισις, ἀντονομασία, εἰρωνεία, σαρκασμός, ἀστεϊσμός, μοκτικισμός, χαριεντισμός, ἐπικερτόμησις, παροιμία.

Ἐπερβολή ἐστι, φράσις ὑπερβαίνουσα τὴν ἀλήθειαν αὐξήσεως χάριν, ἢ μειώσεως· αὐξήσεως μὲν, οἷον, ἡχὴ δ' ἀμφοτέρων ἔκετ' αἰθέρα καὶ Διὸς ἀνγᾶς. καὶ, ἵπποι, χιόνος λευκότεροι, θείειν δ' ἀνέμοισιν ὁμοῖαι. καὶ, μελάντερον ἢ ὕτε πῖσσα. καὶ, κούρην δ' ἦν γαμέω, Ἀγαμέμνωνος Ἀτρεΐδαο, οὐδ' ἡ χρυσῇ Ἀφροδίτῃ κάλλος ἐρῖζοι· καὶ τὰ ἐξῆς. μειώσεως δὲ, οἷον, Διὶ φίλος ἦν²⁾ ἐπὶ αἰσχροῦς γυναικὸς, ἦν ὁ πατὴρ φίλησεν οὐδεπώποτε, παρ' ἧς τὸν ἄρτον ἡ κύων οὐ λαμβάνει, μέλαινα δ' αὐτῷως, ὥστε καὶ ποιεῖν σκότορ. Καὶ πάλιν, ὑπερβολή ἐστίν, ὅταν τις τὸν γοργῶς τρέχοντα εἴπῃ, τρέχει ὡς ἄνεμος· καὶ τὸ λευκὴν εἴπῃ, ὥσεὶ χιών.

1) Neque hic titulus ad rem appositus esse videtur, nisi post Περὶ addatur ἐτέρων.

2) Ita quidem Cod. Sed haud dubie legendum Διφιλος, cuius nobis hic locus ex-

hibetur non minus optato quam insperato. Paucissima enim hujus Comici fragmenta servata sunt. Lego igitur, οἷον Διφίλος ἦν ἐπὶ α. γ. Positum ἦν pro ἔφην.

Ἐμφασίς ἐστι, λέξις δι' ὑπονόας αὐξουσα τὸ δηλούμενον, οἷον, αὐτὰρ ὅτ' ἐξ ἵππων κατεβαίνομεν, δηλοῦται τὸ τοῦ ἵππου μέγεθος. καὶ πάλιν, ἱππόθεν ἐκκεχυμένοι· τὴν γὰρ ἀθρόαν ὁρμὴν τοῦ πλήθους, διὰ μιᾶς λέξεως ἐσήμανεν.

Ἐνεργεῖα ἐστι, φράσις ὑπ' ὅψιν ἄγουσα τὸ νοούμενον, οἷον, μυρίοισιν οὐκ ἀνδράσιν ἰοικότες, ἀλλὰ γίγασιν. ἔχονται γὰρ τῆς ἐνεργείας ἐπὶ πολὺ αἱ τοῦ Ὀμήρου παραβολαί.

Παρασιώπησις ἐστι, λόγος ἐν ᾧ δύο ὀφειλόντων πραγμάτων κατὰ τὸ πλῆρες λέγεσθαι, τοῦ μὲν ἑτέρου ἐστὶν ἡ ἀπαγγελία, τὸ δὲ ἕτερον κατὰ τὸ ἀνάλογον νοεῖται· οἷον, αὐτὰρ ὁ Διομήδης δόρυ μὲν ἔθηκεν. ὥς μὲν ἔθηκεν, εἶπεν· ὥς δὲ ἀνέλαβεν, οὐ.

Ὁμοιωσίς ἐστι, ῥῆσις, καθ' ἣν ἕτερον ἑτέρῳ παραβάλλομεν. Εἶδη δὲ αὐτοῦ, τρία· εἰκὼν, παράδειγμα, καὶ παραβολή. Εἰκὼν ἐστι, λόγος πειρώμενος ἑξομοιοῦν διὰ τοῦ παραλαμβανομένου, πρὸς ὃ παραλαμβάνεται· οἷον, ἥντε βοῦς ἀγέληφι μέγ' ἑσυχος ἐπλετο πάντων. Παρέπεται δὲ τῇ εἰκόνι, μέγεθος, σχῆμα, χρῶμα. εἰκονίζεται δὲ ἥτοι ὅλα πρὸς ὅλα, οἷον περιφρων Πηνελόπη, Ἀρτέμιδι ἱκέλη· ἢ μέρη πρὸς μέρη, οἷον, Ἀρεῖ δὲ ζώην, στέρνον δὲ Ποσειδάονι· μέγεθος δὲ πρὸς μέγεθος, οἷον, Κύκλωπος γὰρ ἔκειτο μέγα ῥόπαλον παρὰ σπηῶ, ἰστέῳ νηὶς ἰοικός. σχῆμα δὲ πρὸς σχῆμα, οἷον, ἥντε ἔθνεα εἰσι μελισσάων ἀδινάων. χρῶμα δὲ πρὸς χρῶμα, οἷον, ὥς δ' ὅτε τίς τ' ἐλέφαντα γυνή. Παράδειγμά ἐστι, πράγματος πρόγεγονότος παράδεισις, καθ' ὁμοιότητα τῶν ὑποκειμένων, πρὸς παραίνεσιν, προτροπῆς ἢ ἀποτροπῆς ἕνεκεν. προτροπῆς μὲν, οὐκ ἄτοις, οἷον κλέος ἔλαβε δῖος Ὀρέστης, ἐπὴν ἔκτανε πατροφονῆα Αἰγισθον δολομῆτιν; ἀποτροπῆς δὲ, οἷον, οὐδὲ γὰρ οὐδὲ Ἀρύαντος υἱὸς κρατερὸς Λυκόεργος δὴν ἦν, ἐπεὶ ἀθανάτοισιν ἔριζε. Παραβολή ἐστι, φράσις διὰ παραθέ-

σεως ὁμοίου πράγματος τὸ ὑποκείμενον μετ' ἐνεργείας παριστῶσα· ἢ δι' ὁμοίων καὶ γινωσκομένων ἐπ' ὕψιν ἄγουσα τὸ νοούμενον· ὡς ἡ τοῦ Κυρίου περὶ τοῦ ἀσώτου παραβολῇ, ἐν ᾗ δείκνυσι τὴν πολλὴν εὐσπλαγχνίαν τοῦ Θεοῦ καὶ πατέρος, καὶ τὴν αὐτοῦ ἀγαθότητα καὶ φιλανθρωπίαν. Γίνονται δὲ αἱ παραβολαὶ τετραχῶς. ἢ πάθους πάθει, ὡς δ' ὅταν ἀσπασίως. ἢ διαθέσεως διαθέσει, ὡς δ' ὅταν τις δράκοντα ἰδὼν παλλινόρσος ἀπέστη· καὶ, ὡς ἂν τις κατ' ὅμιλον ἔδῃ Τρώων ἀγερώχων. ἢ φύσεως φύσει, οἷα περ φύλλων γενεῇ, τοιήδε καὶ ἀνδρῶν. ἢ πράξεως πράξει, οἷα δ' ὥστε μητέρες ἐναντίοι ἀλλήλοισι.

Χαρακτηρισμός ἐστι λόγος τῶν περὶ τὸ σῶμα ἰδιωμάτων ἀπαγγελτικὸς, ὃν καὶ τινες εἰκονισμὸν λέγουσιν· οἷον, γῦρος ἐν¹⁾ ὥμοισι μελανόχροος, οὐλοκάρηνος.

Εἰκασμός ἐστιν ὁμοιότης εἶδους περισπῶσα τὴν φαντασίαν πρὸς τὸ τελειότερον· ὃ δὴ καὶ σκόμα²⁾ καλεῖται. Διαφέρει δὲ τῆς εἰκόνος, ὡς γένος εἶδους. ἡ μὲν γὰρ εἰκὼν οὐκ εὐθέως εἰκασμὸς· ὃ δὲ εἰκασμὸς, πάντως εἰκὼν· τὸ μὴ εἰδέναι ἀκριβῶς, εἰκασμὸν λέγομεν.

Συγκτομία ἐστὶ, φράσις ἔχουσα τὰ ἀναγκαῖα τοῦ δηλουμένου πράγματος· οἷον, κεῖται Πάτροκλος· νέκνος δὲ δι' ἀμφιμάχονται ἰνυμοῦ· ἀτὰρ τάγε τεύχε' ἔχει κορυθαίολός· Ἐκτωρ. καὶ, σφαῖραν ἐπεὶ γ' ἔριψε μετ' ἀμφίπολον βασιλῆα, πόλου μὲν ἄμαρτέ, ἀθηναίῃ δ' ἔβαλλε δίνῃ· τὰ δ' ἐπὶ μακρὸν ἄυσαν· ὃ δ' ὁδύρετο δῖος Ὀδύσευς³⁾.

1) Sic C., pro ἐν.

2) Sic C. pro σκέμμα.

3) Sic C., qui versus Od, Z, 115—117. nunc aliter leguntur. Verum etsi corrigas vitiose scripta, βασιλεία et fortasse ἔμβαλε rescribendo, et βαθείη pro ἀθηναίῃ, et

αἱ pro τὰ, et ἔγρατο pro ὁδύρετο, tamen πόλου pro ἀμφιπόλου, vera lectio, servari mea opinione merebitur. Significat autem hic πόλος verticem capitis. Imo fortasse et Ἀθηναίῃ defendi possit, si δίνῃ commode explicetur.

Βραχύτης ἐστὶ, φράσις πλέον τοῦ ἀκουομένου νοοῦμενον ἔχουσα, οἷά εἰσι τὰ *Δελφικά ἀποφθέγματα*, ὡς λέγει, γινώθι σαυτὸν· χρόνου φείδου· μηδὲν ἄγαν, καὶ τὰ ὅμοια.

Σύλληψις ἐστὶ φράσις, τὸ ἰδίᾳ τινὶ συμβᾶν, κατὰ δύο τιθεῖσα, οἷον, βορέας καὶ ζέφυρος τῷ τε θρηήκηθεν ἄητον· τῷ δὲ βάτην σκύζοντε· καὶ φᾶν δ' ἔμμεναι Ζηνὸς δῖοι, καὶ κλυτοπόλων *Προσειδάονος*.

Ἐπανάληψις ἐστὶ, δις ἢ καὶ πολλάκις ἐπαλλήλως τιθεμένη φράσις· δις μὲν, ἀλλ' ὃ μὲν *Αἰθίοπας* μετοικισθῶ· *Αἰθίοπας* τοι διχθὰ δεδαίταται. *πλεονάκις* δὲ, *Νιρεὺς* αὖσονήσθην ἄγεν· *Νιρεὺς*, ὅς κάλλιστος ἀνὴρ ἐπὶ *Ἴλιον* ἦλθε. *Γίνεται* δὲ ἐπανάληψις, ὅταν τὸ καθάπαξ ῥηθὲν, ὑποδιαίρηται¹⁾ κατὰ μέρος.

Προαναφώνησις ἐστὶ, λόγος περὶ τῶν μελλόντων προαναφωνούμενος μεταξὺ τῆς συνεχοῦσης διηγήσεως· αἴψα δ' ἐτάρον υἱὸν *Πατροκλῆα* προσέειπε, φθγγέμενος παρὰ νηὸς· ὃ δὲ κλισήσθην ἀκούσας, ἔκμολεν ἴσος *Ἄρηϊ*, κακοῦ δ' ἄρα οἱ πέλεν ἀρχή.

Παρέκβασις ἐστὶ, λόγος χάριν ἱστορίας ἢ γενεαλογίας παραλαμβανόμενος· ὥσπερ ἃ φησι *Φοίνιξ* περὶ *Κουρήτων*.

Ἀμφιβολία ἐστὶ, λέξις ἢ λόγος δύο ἢ πλείονα πράγματα δηλοῦσα. λέξις μὲν εἴρηται, ὅτι αἱ ὁμωνυμῖαι ἀμφίβολοι εἰσιν· οἷον *Αἴας*· ἄδελον, ὁπότερος τῶν *Αἰάντων* δηλοῦται. λόγος δὲ, ἐπεὶ καὶ ἀμφιβολοίαι εἰσιν, οἷον, ἄρματα δ' ἔκλιναν προσενώπια παμφανόωντα· καὶ, δὸς δέ τέ μ' ἄνδρα ἐλεῖν, καὶ ἐς ὁρμὴν ἔγχεος ἐλθεῖν.

Ἀντίφρασις ἐστὶ, λέξις δι' ἐναντίου τὸ ἐναντίον σημαίνουσα, ὡς ὅταν τις τὸν τυφλὸν πολυβλέποντα εἴπῃ·

1) C. ὑποδιαίρεται.

ἢ τὸν αἰθίοπα μαργαρίτην καλέσῃ. καὶ πάλιν διὰ τοῦ ἐναντίου τὸ ἐναντίον ἀντιφράζεται οὕτως, ἐπεὶ οὐ μιν ἀφανρότατος βάλλ' Ἀχαιῶν· δηλονότι, ἀλλ' ὁ ἰσχυρός. καί, οὐ δ' ἄρα τόνδε ἰδὼν γήθησεν Ἀχιλλεύς· ἀλλὰ συν-
εχύθη καὶ ἐλυπήθη. ἐνίοτε καὶ αὐτὸ προστίθεται τὸ ἐκ τοῦ ἐναντίου, οἷον, οὐχ ὁ κάκιστος τὸν καλὸν πράττει· ἐντεῦθεν δεικνύει, ὅτι ὁ ἄριστος· καί, οὐκ ὀλίγον καιρὸν ἐγένετο τόδε, δεικνύει, ὅτι πολύν. διὰ δὲ τοῦ παρακειμέ-
νου, τὰ κατ' εὐφημισμὸν λεγόμενα, ὡς ὅταν λέγωμεν¹⁾, τὸν μῆδε κλύοντα, ἀδδην κλύόμενον· καὶ τὰς Ἑρινύας, Εὐμενίδας· καὶ Χάρονα, τὸν λύπης ποιητικὸν καὶ τὴν σκαιὸν, εὐώνυμον· καὶ τὸ πᾶν θερμόν, ἄγαν ψυχρόν· καὶ τὸν πολλὰ ἀναίσχυντον, ἥρεμον· καὶ τὸ πολλὰ ταριχευτὸν, ἡδύ-
τατον, καὶ τὰ ὅμοια.

Μετατύπωσις ἐστὶ, λέξεις ἐνηλλαγμένα στοιχεῖα ἔχουσα, οἷον, ὑποῖ²⁾ παῖδα, ἀντὶ τοῦ ὑπὸ πόδα· καὶ τὸ βορέας, βορέης· καὶ τὸ ἔως, εἰως.

Ἀντονομασία ἐστὶ, λέξεις ἢ φράσεις διὰ τῶν συνωνύμων ὀνομάτων, τὸ κύριον παριστῶσα· ὡς ὅταν δύο ἡμῖν ἐγνωσμένων ἀνθρώπων, τὸ αὐτὸ κύριον ὄνομα ἐχόντων, θέλωμεν ἐξ αὐτῶν ἑνὸς μνήμην ποιήσασθαι, καὶ οὐ λέγωμεν τὸ κύριον ὄνομα διὰ τὴν ὁμωνυμίαν, ἀλλ' ἐκ τῶν συμβεβηκότων ὀνομάσωμεν αὐτὸν τὸν χαλκέα ἢ τὸν τέκτονα λέγοντες· εἰ δὲ σωματικὰ ἔχει πάθη, τὸν χολὸν ἢ τὸν φαλακρὸν λέγοντες. καὶ πάλιν, διὰ μὲν λέξεως, Φοῖβε κέγει, ἀντὶ τοῦ Ἀπολλων· καὶ Ἐνοσίγαιε, ἀντὶ τοῦ Πόσειδον. διὰ δὲ φράσεως, οἷον, Αἰητοῦς καὶ Αἰὸς υἱός, ἀντὶ τοῦ Ἀπόλλων. Ἐνιοὶ δὲ τὴν ἔλλειψιν καὶ τὴν ἀντονομασίαν ὑποτάττουσι τῇ συνεκδοχῇ.

Εἰρωνεία ἐστὶ, λόγος διὰ τοῦ ἐναντίου μετὰ τινος ἠθικῆς ἀποκρίσεως δηλῶν τὸ ἐναντίον· ὡς Τηλέμαχος

1) Cod. λέγομεν.

2) Sic C. pro ὑπαί.

πρὸς ἓνα τῶν μνηστήρων φησὶν, Ἀντίνοι ἢ μεῦ καλὰ πα-
τὴρ ὡς κήδεαι υἱοῦ. οὐ γὰρ ὡς πατὴρ ὁ Ἀντίνοος ἐφρόν-
τιζεν αὐτοῦ· τοῦναντίον μὲν εὖν, ἐβούλετο αὐτὸν ἀποκτεῖ-
ναι. καὶ ὅταν ὁ Ὀρέστης φησὶ, Τυνδάρεως ὁ τὰς ἀρίστας
θυγατέρας σπείρας πατὴρ· ἤγουν τὰς κακίστας. Τῆς δὲ
εἰρωνείας, τὸ μὲν, ἐπὶ τὸν πέλας λέγεται· τὸ δὲ, ἐφ' ἡμῶν
αὐτῶν. τὸ μὲν οὖν ἐπὶ τὸν πέλας, καλεῖται μυκτηρισμὸς
καὶ χλευασμὸς· τὸ δὲ ἐφ' ἡμῶν, ἀστυϊσμός. ταύτῃ γὰρ
τῇ εἰρωνείᾳ χρῶνται οἱ ῥήτορες, ὡς ὅταν ἐπιγελῶν τις
καὶ ἕτερον, ἀντὶ τοῦ δεῖξαι φανερώς, ὅτι ψέγει αὐτὸν,
δοκῇ¹⁾ τοῖς λόγοις ἐπαινεῖν· καλὲ ἄνθρωπε, παῖσαι μου
κατηγορῶν· ἢ ὡς ὅταν θέλῃς δεῖξαι τινα μωρὸν, λέγεις
αὐτῷ, χαῖρε ὦ φρονιμώτατε ἀδελφέ· ὥσπερ καὶ ὁ ποι-
ητὴς εἰσάγει τὸν Ὀδρῦονέα μετὰ τὸ φρονεῖν κατὰ
γελάμενον ὑπὸ τοῦ Ἰδομενῆος.

Σαρκασμός ἐστι σχῆμα χλευαστικόν, μέχρι τοῦ σεση-
ρέναι τοὺς ὀδόντας, καὶ παρεμφαίνειν ἄλογον ὑπουλότητα·
ὅπερ ἦν εἰκὸς ποιῆσαι τὸν Ἀχιλλεῖα λέγοντα· τοῖς μὲν
ἔμπεδα κεῖται· ἐμεῦ δ' ἀπὸ μόνου Ἀχαιῶν εἴλετο.

Μυκτηρισμός ἐστι, τὸ μετὰ ποιῶς κινήσεως καὶ συνα-
γωγῆς τῶν μυκτηήρων γενόμενον· ὥσπερ καὶ Μένανδρός
φησιν· οἱ δὲ πάλιν ἐπέμνυζάν τινες, οὕτως εἰλήφασιν²⁾.

Χαρτεντισμός ἐστι, λόγος εὐτράπελος, ἐν ᾧ διαχέεται
ὁ τε λέγων καὶ ὁ ἀκρόων· ἢ μάλα δὴ τινα Κύπριν Ἀχαιῶδων.

Ἐπικερτόμησις ἐστὶν ἀλληγορία μετὰ χλευασμοῦ ἐκφε-
ρομένη ἐφ' ἡδονῇ τοῖς καταρθωθεῖσιν ὑπ' αὐτοῖς³⁾, οἷον,

1) C. δοκεῖ.

2) Locus hic Menandri,
nī fallor, adhuc inēognitus.

3) In margine appositum
αὐτοῖς, cum in textu scriptum
sit αὐτῆς. Sequentes versus
ex ll. II, 744. 745. et 750

paulo aliter hodie leguntur,
Servavi tamen lectionem no-
stri Cod. nisi quod in eo
etiam scribitur πόπποι, et
τρώσει. ὅς pro ὡς scribae vi-
tium videtur.

τὸν δ' ἐπικερτομέων προσέφη Πατρόκλης ἱππεύς· ὦ πόποι, ἥ μάλα ἐλαφρὸς ἀνὴρ, ὅς ῥεῖα κυβιστᾶ· ἥ ῥὰ καὶ ἐν Τρώεσσι κυβιστητῆρες ἔασι.

Ἀστειῖσμός ἐστι, λόγος ἀφ' ἑαυτοῦ διασφρηκτικὸς γενόμενος· ὡς εἴ τις πλουτῶν λέγει, ἐγὼ δέ εἰμι πάντων πενέστατος· καὶ ὁ πάντας καταπαλαίων λέγει ὑπὸ πάντων πίπτειν. παρὰ δὲ Καλλιμάχῳ ἀστειζομένη ἡ ἐλαία φησὶν, ἐγὼ φανύλη πάντων τῶν δένδρων εἰμὶ¹⁾. καλεῖται δὲ τοῦτο προσποίησης.

Παροιμία ἐστὶ, λόγος εἰρημένος ἐν ἀρχῇ πρὸς ἕτερον, λεγόμενος δὲ ὑφ' ἡμῶν, κατὰ ἀνακύκλησιν πρὸς τινα δημοφθῶν· ὡς παρὰ Σαπφοῦ, μήτ' ἐμοὶ μέλι, μήτε μέλισσα²⁾.

1) Videtur et hoc Callimachi ignotum.

2) In Cod. *μλίσσα*.

CAROLI BEIERI CONJECTURAE.

Pag. 22. lin. 11. leg. *προσπιλουμένης καὶ κυρωμένης*. L. 13. *μηδ' ἀπομένης*. L. 14. *μέσον τὸ δ τοῦ θ καὶ τ*. L. 15. *ἄκρας γλώττης προσπιλουμένης τοῖς ὁ*.

P. 33. l. 19. *ἀλετριβανον*, ὁ κ. α. L. 21. ante ἐν ἡ inserte *καὶ ἀλινδήθραν*. Vid. Schol. ad Aristoph. *Nub.* 32. — Ib. l. 23. 24. *ἀπὸ τοῦ ἄλομαί*.

P. 34. n. 1. *ἀρμαλιδ* leg. in Hesiodi *Opp. et Dier.* v. 767. (3.) Theocrit! *Id.* XVI. 35.

P. 42. l. 14. 16. seq. 18. leg. *ἀποκαταστικτόν*.

P. 51. *Εἰμαρμένη*. Eadem habet Suidas in voc.

P. 52. l. 2. *ἐπὶ τοῦ νοῦ*. L. 3. ante voc. *συγκατάθεσις* ponenda *σύνεσις* e l. 4. ubi parenthesis continuatur usque post *ἐξῆς*. Denique aut l. 3. *παραδοχή* aut l. 6. *προσοχή* corrupta est.

P. 61. l. 15. 16. pro *εἰ γάρ τὸ leg. Κόρινθον* e Cicerone *pro leg. Man.* 5, 11. *d. nat. Deor.* III. 38, 91. ex.

P. 68. l. 14. et p. 69. l. 11. *ἀπενυχή*.

P. 76. l. 9. et 8. ab ima bini habentur senarii tragici.

P. 77. l. 10. *τὰ τ. ἀσπλῶντα Σόδομα τ. δ.*

P. 78. l. 8. ab ima *ὡς ὅταν τις* (cf. p. 79. l. 5.) *ἀντὶ τοῦ εἰπεῖν, μὰ*. — Ib. l. 3. ab ima post *ὅσον* item adde *ὅταν τις*.

P. 82. n. 3. in Homeri versibus mutationem ipsa metra repudiant.

P. 86. Callimachi istud fragmentum et alibi exstat.

